

TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI

THE LIGHTS OF HOMELAND

Nr. 35 (2218) 1992 RUGPJŪTIS-AUGUST 25

• LIETUVIŲ SAVAITRAŠTIS — LITHUANIAN WEEKLY • 2185 STAVEBANK RD., MISSISSAUGA, ONT. L5C 1T3, CANADA • NUMERIO KAINA — \$1.00

Išlikimas

Noras išlikti žmogui yra labai stipriai jaugės. Fronte karys, save saugodamas, žudo kitą. Sunkiausiose gyvenimo padėtyse ir nesėkmių audrose apsisaugojimas ir išlikimas tampa svarbiau už duoną. Savisauga tartum nematoma ranka veda žmogų per gyvenimą.

IŠLIKIMAS — tai egzistencija. Bet žmogui jos vienos, deja, neužtenka. Vien tik egzistuoti per maža. Žmogaus išlikimas siejamas su privalumais, kurie sudaro žmogiškosios egzistencijos prasmę. Aiškinimas, kad privalumai ir išpareigojimai siaurina žmogaus laisvę, neturi gilios pagrindo, nes jis kerpa gimtųjų polėkių sparnus. Egzistuoti, tūnoti ir jausti gyvybę — reikštų suprimityvinti žmogaus prigimtį, mėginti daryti kažkokį pulsuojančią sustingimą. Tokie mėginimai — tai tuščios pastangos. Geriausiu atveju, tai tik noras apeiti išpareigojimų būtinybę. O jau tai, kas būtina kai kam labai nepatinka. Daug kartų buvo rašoma, įvairiose svarstybose gvildinama apie išpareigojimus, privalumus ir norus. Sankirtis tarp pareigos atlikimo ir asmeninio įgeidžio ar noro ypač būdingas kai kuriems jaunesnės kartos asmenims, užaugusiems didesnių laisvių ir aukštesnės medžiaginės gerovės aplinkoje. Tai suprantama: noras patenkina, pareiga vargina. Paviršutiniui žvilgsniui — pasirinkimas aiškus. Giliau betgi pažvelgus, nesunku bus pamatyti, kad nuo to pasirinkimo kuriame nors egzistencijos laikotarpyje ar galutinėje baigmėje priklausys ir išlikimas. Be pareigos supratimo ir to būtino „vargo“ sunku išlikti šeimoje, mokykloje, ją baigti, įsigyti specialybę, suorganizuoti gyvenimą. Dar niekas nematė pavyzdžių, kad be savęs palenkimo būtų galima ką nors pasiekti. Ir žmogaus išlikimas dažniau atvejaus priklauso nuo to, kiek kas įstengia save įveikti. Ilgainiui nugalėjimas pavirsta įprasta tvarka, kuri jau nieko nebeapsunkina. Atvirkščiai — ji tampa pareigos atlikimo džiaugsmu.

VIENOKS ar kitoks atskiros žmogaus išlikimas liečia jį patį, šeimos narius ar šiaip kokį mažesnę ratelį. Tautos išlikimas liečia milijonus. Ir ne tik žmones. Liečia šimtmečiais puoselėtą kalbą, kultūrą, papročius, gyvenimo būdą, net ir religiją. Viso to praradimas — didelė žala ir visai žmonijai, nes vertybės perduoti iš kartos į kartą gali tik gyvas organizmas. Tauta nėra skirta archeologams ar muziejų rodinams. Su nuostaba ir gailėsčiu mes žiūrime į išnykusių tautų liekanas. Mūsų tauta kone iš visų pusių vis apkarpoma ir draskoma, pakėlusis skaudžius ir lemtingus sukilimų bei okupacijų smūgius, iki šių dienų išliko gyva ir atgavo prarastą laisvę. Esame iš naujo pastatyti ant kelio, kuriuo turime eiti. Ar mokėsime vieni patys, ar žinosime kaip — vis plačiau pradedama rūpintis. Mat laisvė nieko neužtikrina, jokių garantijų neduoda. Laisvė — sąlyga egzistuoti ir veikti. Išlikimas nepriklauso nuo to ar laisvi būsim, bet nuo to, kaip gyvensime, ko sieksime. Didelį rūpestį kelia medžiaginės gerovės idealas. Nemažesnis rūpestis ir prieauglio smukimas. Pridėjime dar pietryčių etnografinės problemos ir matysime kaip rimtai reikia žiūrėti į tautos išlikimą. Lietuva turi tapti šalimi, kurios niekas nenorėtų palikti ir ieškoti laimės svetur. Dvasinės ir medžiaginės gerovės pusiausvyra yra būtina. Kiek ir kaip išsivija prie to gali prisidėti, šiandien dar sunku pasakyti. Pirmiausia priklausys nuo to, kokia ji pati bus. O galės būti tik tokia, kokia bus tauta, kokių būdų kurs savo gerovę, kokia linkme pasuks žengdama į ateitį. Č. S.

KANADOS ĮVYKIAI

Amerikos laisvoji rinka

Otavoje, Vašingtone ir Meksikos mieste rugpjūčio 12 d. buvo pranešta naujoji prekybos sutartis, sudaranti Šiaurės Amerikos laisvąją rinką. Sutartį po 14 mėnesių trukusių derybų pasirašė Kanados prekybos ministras Michael Wilson, JAV prekybos atstovė Carla Hills ir Meksikos prekybos sekret. dr. Jamie Serra Puche. Angliškoje santrumpoje sutartis vadinama NAFTA (North American free trade agreement). Ji apims didžiąją trijų valstybių teritoriją nuo Kanados Jukono iki Meksikos Jukatano pusiasalio prie Gvatemalos. Tai bus didžiausias prekybinis blokas dabartiniame pasaulyje, turintis 360 milijonų vartotojų ir bendrą metinę septynių trilijonų dolerių ekonominę apyvartą.

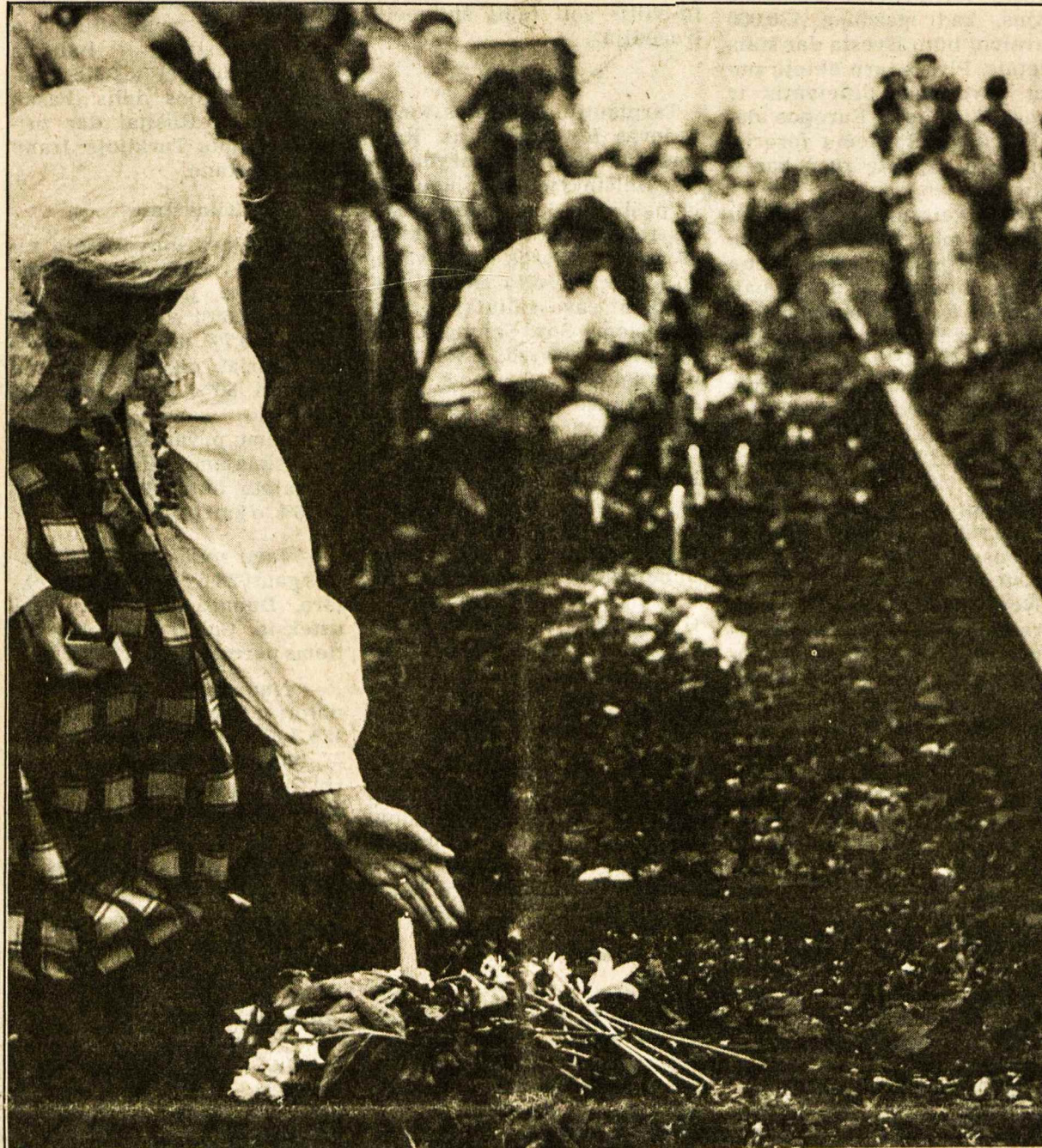
NAFTos sutartis įsigalios 1994 m. sausio 1 d., jeigu ją patvirtins JAV kongresas, Kanados ir Meksikos parlamentai. Jos labiausiai norėjo Meksikos prez. Carlos Salinas de Gortari, o labiausiai laukė rinkimams besiruošiantis JAV prez. George Bush, kamuojamas smenkėjusio populiarumo. Kanados ministras pirm. Brian Mulroney taipgi gyveno viltimi, kad NAFTA sumažins kanadiečių opoziciją 1989 m. laisvos prekybos sutarties tarp JAV ir Kanados. NAFTA su-

tarties patvirtinimui yra labai svarbūs JAV prezidento ir Kanados parlamento rinkimų rezultatai. Sutarčiai patvirtinti reikia prez. G. Busho ir ministro pirm. B. Mulronio laimėjimų. Dėl G. Busho pergalės kyla abejonų, o B. Mulronio laimėjimas parlamento rinkimus daug kas dabar laikytų stebuklu.

Didžiausios opozicijos NAFTA sutarties bus susilaukta Kanadoje, kur unijos stengiasi išsaugoti savo nariams išsikovotus kartais per didelius laimėjimus. Bus įmonių, kurioms teks persitvarkyti ir prisitaikyti prie kainų NAFTAos tarpautinėje rinkoje. Ji betgi yra labai svarbi Kanados pramonėi, kurios gaminiamis nepakanka vietinės rinkos. Trijų šalių Č. Amerikos laisvoji rinka atvers vartus platesnio masto galimyboms.

Prekybos ministras M. Wilsonas užtikrina, kad naujoji sutartis nepalies Kanados kultūrinių reikalų, sveikatos draudimų ir socialinių programų. Muitui ir kainų tarifams pašalinti sutartis duoda 10 metų, visiškai laisvam keitimuisi prekėmis ir paslaugomis įvesti — 15 metų. Kanadoj pagamintiems automobiliams bus atidaryta lig šiol uždara Meksikos rinka. Automobiliai be

(Nukelta į 9-tą psl.)

1992 METŲ BIRŽELIO 14 DIENĄ Naujoje Vilnioje ant geležinkelio bėgių dedamos gelės ir degamos žvakės minint sibirinių tremimų metines. Iš Naujosios Vilnios vagonai su tremtiniais riedėjo Sibiro link. Nuotr. Alf. Laučkos

RAŠO IŠ PARYŽIAUS

Kokią Lietuvą mato prancūzai

Įtakingas Prancūzijos žurnalas „Le Monde Diplomatique“ išspausdino gana ilgą straipsnį „Autoritetinės pagundos Lietuvoje“, kuriame kritiškai vertina dabartines Lietuvos pastangas politinėje ir ekonominėje srityje

Apie Lietuvą bei kitas Baltijos valstybes rašo daugiausia prancūzų dienraščiai, pateikdami begamas naujienas apie įvykius Baltijos srityje. Jų pranešimuose atsispindi informacinė dalykų pusė. Žurnaluose jau pasitaiko kritiško žvilgsnio. Toks žvilgsnis matyti 1992 m. rugpjūčio žurnale „Le Monde Diplomatique“. Ten išspausdintame specialaus pasiuntinio-žurnalisto Erlends Calabuiig straipsnyje nesitenkinama vien tik informacija apie Lietuvą. Autorius, apžvelgęs visą dabartinę padėtį, daro išvadą, išreikštą straipsnio antraštelėje: Lietuvoje esama „autoritetinių pagundų“.

Jau straipsnio pradžioje, pateikdamas pagrindines savo mintis, autorius pareiškia: naujasis ministras pirmininkas A. Abišala turi grumtis su vis blogėjančia padėtimi — kylančiomis kainomis, sunkiu perėjimu į laisvą ekonomiką. Padėtį sunkina rusų ir lenkų mažumos, kurios nesantčios traktuojamos pagal tarptautinius principus. Prie to esą prisideda ir rusų kariuomenė, kurios išvedimas Vakarams nėra pirmajam svarbos klausimas. Landsbergio slystelėjimas autoritetine linkme su mažinės tarptautinių simpatijų kampa, kuriuo iki šiol naudojosi Vilnius.

Žinių šaltiniai

Jau iš tų antraštinių minčių matyti, kad autorius, lankdamasis Lietuvoje, informavosi daugiausia iš kairiųjų šaltinių, kurie prezidentinį referendumą vadino diktatūrine tendencija. Jeigu prancūzų autorius būtų plačiau pasiinformavęs, būtų sužinojęs, kad Lietuvos politinėje gyvenime grumiasi dvi linkmės, būdant prezidentinė ir parlamentinė. Ir viena, ir kita turi teigia-

mas ir neigiamas puses. Prancūzui žurnalistui neturėtų būti svetima ir prezidentinė Lietuvos linkmė, nes ji yra artima dabartinei Prancūzijos santvarkai.

Apie tautines mažumas straipsnio autorius, matyt, irgi sėmė informaciją iš ekstremistų, kurie vis skundžiasi blogu traktavimu, nors faktai kalba ne jų naudai. Mat Lietuvos rusai ir lenkai, naudodamiesi gyvenamojo krašto valdžios silpnumu, reikalauja vis daugiau privilegijų.

Į privačią nuosavybę

Rašydamas apie ekonominę Lietuvos būklę, autorius visų pirma pastebi, kad vyksta privatizacijos procesas. Lietuvos vyriausybė esą laikosi vidurio kelio — tarp greitosios lenkų privatizacijos ir lėtesnės vengrų linkmės. Iki šiol nuo 1991 m. rugsėjo supratinta apie 70% butų, 20% mažų ir vidutinių verslmonių, 50.000 žemės ūkio vienetų.

Pasak ekonomijos viceministro Arvydo Sekmoko, privatizuojant buvo atsižvelgta į silpną gyventojų perkamąją galią ir išdalinta nemokamai visiems piliečiams investiciniai čekiai. Straipsnio autorius betgi priduria: tų čekių nedidelė vertė neįgalino pavienių asmenų pirkti didesnius objektus; susidarė pirklų grupės, dažnai mafinio pobūdžio, netgi vietinių komunistų jaunimo grupės, įsigijusios tuo būdu nemažai turto. „Praturtėja vis tie patys, — pareiškė Vilniaus takso vairuotojas, — mes nelabai suprantame tą taip sudėtingą įstatymą“.

Sunkiau vykstanti didžiųjų įmonių privatizacija. O tos valstybinės įmonės sudaro 91% krašto ekonomijos. Jos ir toliau veikia senuoju komandinio būdu. A. Sekmokas paaiš-

kina: „Pagaliau svarbu ne privatizacija, o įmonių veikla pagal pelningumą ir savarankiškumo principus“.

Kapitalo belaukiant

Siekdama pripildyti valstybės iždą, Lietuvos valdžia stengiasi pritraukti daugiau užsienio kapitalo. Parlamentas esą įveda įvairias lengvatas. Jau šimtinė įmonių esą parduota už valiutą. Investicijos iš Vakarų dar neplaukia, išskyrus keletą reikšmingų projektų paslaugų ir komunikacijos srityse. Investitoriai pasitenkina steigimu vidutinio dydžio įmonių drauge su vietos verslininkais. Jie laukia įvedimo lito, kuris būtų konvertuojamas.

Ekonominė priklausomybė

Viso to neužtenka krašto ekonomijos pertvarkai. Tam esą reikia stipresnių išteklių. Ekonominę krašto pertvarką labai apsunkina energijos išteklių stoka ir priklausymas nuo Rusijos malonės. Pasak buvusio premjero G. Vagnoriaus, Rusija tiekianti tikiai 40% reikalingos naftos, nors Lietuva ir toliau eksportuoja savo gaminius Rusijon normalia tvarka. Jeigu Rusija ir toliau nesilaisins abipusių sutarčių, Lietuva nutrauksianti jai elektros tiekimą.

Cia prancūzų žurnalistas priduria: tai lietuviškojo Dovydo grasinimas rusiškam Galijotui, nuo kurio Lietuva tebėra priklausoma ekonominėje srityje.

Išvadoje straipsnio autorius pastebi, kad „baltiškasis stebuklas“, primenantis viduramžių Hansos laikus, neįvyko. Ilgalais Lietuvos atkūtimas ekonominėje srityje esąs neįmanomas be tarptautinės pagalbos. Dėl silpno savo varžybiškumo Lietuva negalinti įsistatyti.

(Nukelta į 2-rą psl.)

TELEFAKSU IŠ VILNIAUS

Savaite Lietuvoje

„Jos buvo nelengvos, bet dalykiškos“ — pasakė spaudos konferencijoje apie derybas tarp Lietuvos ir Rusijos Lietuvos delegacijos vadovas Č. Stankevičius (AT pirmininko pavaduotojas). Jo nuomone, pasiektas mažas, bet svarbus derybų rezultatas — Rusija sukonkreтино ankstesnius pasiūlymus: ji sutinka išvesti kariuomenę iki 1994 m., atsisakydama prieš tai kelti 5-7 metų termino. G. Šerkšnio, ministro be portfelio, duomenimis iš Lietuvos jau išėjo 3.800 rusų kariškių, iki metų pabaigos turėtų išeiti apie 11.000, 1993 m. — 7.000, o 1994 m. — paskutiniai 17.000.

Rusijos nepaprastojo ir įgaliotojo pasiuntinio, Rusijos delegacijos vadovo V. Isakovo nuomone, labai svarbu tai, kad iš Vilniaus buvo iškelta aukštoji karo mokykla. O Lietuvos pateiktą kariuomenės išvedimo tvarkaraštį, sudarytą remiantis dokumentais, priimtais Helsinkyje Europos saugumo ir bendradarbiavimo konferencijoje, V. Isakovas pavadino „kariškių daiktų pakrovimo ir išvežimo tvarkaraščiu“ — nerealiu.

Birželio referendumu išreikštos valios Lietuva neatsisakė. Jos delegaciją deryboms su Rusija sudarė: Česlovas Stankevičius (vadovas), Gediminas Šerkšnys, Audrius Butkevičius, Egidijus Jarašiūnas, Vladimiras Jermolenka, Valdemaras Katkus, Vytas Navickas, Eugenijus Neželskis, Romualdas Ozolas, Saulius Pečiūnas, Vytautas Sinkevičius, Stasys Stačiokas, Vilemas Vadapalas ir Adolfas Venckus.

PLB valdybos pirmininkas Bronius Nainys, viešėdamas Lietuvoje daugiau kaip mėnesį, susitiko su Aukščiausiosios tarybos, vyriausybės, kitų institucijų darbuotojais. Viešnagės pabaigoje surengtoje spaudos konferencijoje pasidžiaugė, kad kur ejo, buvo priimtas, išklausytas, gal net supratas.

Dabar susitarta dėl PLB būstinės atidarymo Vilniuje, AT rūmuose. Ji turės informuoti valdybą apie tai, kas dedasi Lietuvoje (to padaryti iš mūsų spaudos išsivieni neįmanoma). Neapeiti ir kiti išsivijai rūpimi dalykai: pilietinė, turto grąžinimas, privatizuojamo turto įsigijimas. Išreikštas išsivijų pageidavimas turėti vieną atstovą naujajame seime, taip pat susirūpinimas, kad pagalba Lietuvai, kuri ir toliau bus teikiama, ne visuomet panaudojama pagal aukotų valią. Kultūrinės, švietimo, dvasinės paramos išsivijai pati tikisi iš Lietuvos. Apibendrinamas pasakė: „Esame ta

pati tauta, tačiau mes jaučiamės lyg ir kitokie“.

„Lietuva — išsivijai: ryšiai ir neišnaudotos galimybės“ — taip pavadinta konferencija vyksta Birštone; ją suorganizavo ministras be portfelio S. Kropas, JAV lietuvių bendruomenės vicepirmininkė I. Bublienė, „Sanryšos“ pirmininkas A. Augulis. Konferencija — ne politinė, truks visą savaitę, jos tikslas — suartinti pasaulio lietuvių, išsiaiškinti ne tik kaip padėti Lietuvai, bet ir kaip Lietuva turi padėti išsivijai, tremtiniais. Dalyvauja joje apie 100 išsivijų atstovų iš viso pasaulio.

Buvusioje prūsų žemėje. Tilžėje bus atstatoma katalikų šventovė pagal G. Jurevičiaus ir S. Juškos projektą. Apleista po Antrojo pasaulinio karo, susprogdinta 1982-aisiais, dabar bus modernus pastatas iš klijuoto medžio konstrukcijų, stiklo, betono, bet su bokštu, primenančiu autentišką neogotiką.

Buvusiame Karaliaučiuje (dab. Kaliningrade) ir tarptautinę liaudies kūrybos mugę pakviestas Švedijos, Vokietijos, Lenkijos, Lietuvos, Rusijos, Latvijos delegacijos, kurios supažindins lankytojus su liaudies meistrų, amatininkų darbais, rengs koncertus. Pirmą kartą Karaliaučiaus srities mokytojų lietuvių grupė atvyko pasigdyti į Druskininkus („Eglės“ sanatoriją) su keliais, kurių 80% sumokėjo „Sodra“. Turintiems Lietuvos pilietinę išvyką organizavo Lietuvių bendruomenės vadovybė.

Ar telegrama nereiškia, kad viskas pradedama iš naujo? Vyriausybės informacijos biuras praneša apie gautą J. Gaidaro (Rusijos Federacijos vyriausybės pirmininko pirmojo pavaduotojo) telegramą, kurioje siūloma vesti dvišales derybas dėl: prekybos tvarkos nustatymo, finansų-kredito bei mokėjimo ir atsiskaitymo santykių, taip pat prekybinio-ekonominio bendradarbiavimo. Telegramoje pabrėžiamas tų dalykų aktualumas, būtinybė kuo greičiau juos suderinti. Lietuvos ir Rusijos valstybinių delegacijų, vadovaujamų Č. Stankevičiaus ir V. Isakovo, darbų sąrašas tie klausimai yra numatyti, o dėl finansų-kredito ir mokėjimo santykių tarpvalstybinės derybos vyksta nuo liepos 7 d. Užkluvo už varčios ir vėl iš pradžių? Tačiau dalykai labai nelinksmi. Jei Rusija, kaip pranešama, sumažins dujų tiekimą arba jį visai nutrauks, reikalaujama mokėti pasaulinėm, net didesnėm kainomis.

(Nukelta į 2-rą psl.)

Šiame numeryje:

Išlikimas

Vien tik egzistuoti per maža

Kokią Lietuvą mato prancūzai

Kritiškas vertinimas dabartinių Lietuvos pastangų

Amerikos kunigai Lietuvoje

Kunigų grupė Kryžių kalne pastatė kryžių

Lenkų užmojai lietuviškoje srityje

Lietuvių sunkumai Seinijoje

Užmirštieji kankiniai Sibire

Lietuvos valstybės muziejaus ekspedicijos

Birštonas

Pietų Lietuvos kurortas

Nenaikinkite spaudinių, dokumentų

Vilniaus universiteto biblioteka ragina perduoti vertingą medžiagą

Ąžuolai subrandina giles

Partizanų kovų aidai

Jie ėjo laisvės keliais

Leidiny apie poeto P. Vaičiūno kūrybą

Aukuras vėl liepsnoja

Atgaivinta Klaipėdoje veikusi kultūros draugija

TEVIŠKES ŽIBURIAI

THE LIGHTS OF HOMELAND

2185 Stavebank Rd., Mississauga, Ontario L5C 1T3, Canada.
Tel. (416) 275-4672. FAX (416) 275-1336.

Canada Post Canadian Publications Mail Sales Product Agreement nr.1001760
LEIDĖJAS: Kanados lietuvių katalikų kultūros draugija "Žiburiai"
REDAGUOJA: kun. dr. Pr. Gaida, Vyt. Kastytis, J. Andriulis, Vyt. Balčiūnas, Č. Senkevičius. Metinė prenumerata – \$35, pusmetinė – \$20, mėmė – \$40, garbės – \$50 (Amerikoj – JAV dol.) oro paštu – \$110. Pavieniai nr. – 1 doleris. Adresų keitimo reikalai kreiptis į "TŽ" administraciją. Skelbimai ruošiamam nr. priimami iki ketvirtadienio. Už skelbimų turinį redakcija neatsako. Rankraščiai taisomi redakcijos nuostata. Bendradarbių pasirašyti straipsniai nebūtinai reiškia redakcijos nuomonę.
Tėviškes žiburiai (The Lights of Homeland, USPS 740-550) is published weekly, except 1st a. 2nd week in August and 4th week in December by Lithuanian Canadian R.C. Cultural Soc. "Žiburiai", Inc., 2185 Stavebank Rd., Mississauga, Ont. L5C 1T3. Phone: (416) 275-4672. U.S. office of publication, Lewiston, NY 14092. Subscriptions: regular \$35.00, supporter \$40.00, honorary \$50.00 per year. Second Class Postage paid at Lewiston, NY. US POSTMASTER: send address changes to: "Tėviškes žiburiai", P. O. Box 1195 LEWISTON, NY 14092. CANADA POST: send address changes to 2185 Stavebank Rd., Mississauga, Ontario L5C 1T3. Printed in Canada.

Kokią Lietuvą mato...

(Atkelta iš 1-mo psl.)

jungti į laisvos ekonomijos zoną, o Europos bendruomenė teikianti tik nežymią pagalbą.

Autoritetingi linkmė

Rašydamas apie politinę Lietuvos būklę, prancūzų žurnalistas pastebi, kad V. Landsbergio, kaip nepriklausomybės simbolio, autoritetas esąs labai didelis, tačiau pastaruoju laiku mažėjantis. Tai esą parodė gegužės 23 d. referendumas, kuriuo buvo siekta prezidentinės valdžios.

Nepriklausomybės šalininkų "Sąjūdis" parlamente praradęs daugumą, ir premjeras G. Vagnorius buvęs priverstas pasitraukti. V. Landsbergio priešininkai — ekskomunistai, centristai, liberalai ir socialdemokratai jam (Landsbergiui) esą prikiša autoritetinį polinkį.

Be to, politinę nuotaiką esą drumsčia tarpusavio kaltinimai dėl bendradarbiavimo su KGB. Tai esanti priemonė pašalinti politinius priešininkus. Dėl viso to parlamento veikla buvusi paralyžuota. Paskelbti nauji rinkimai spalio 25 d.

Lietuvos ambasadorius Prancūzijai O. Balakauskas ryšium su tuo pareiškęs: "Lietuvoje mums reikia stiprios vykdamosios valdžios, galinčios paspartinti reformas, kovoti su pokomunistiniu sąmyšiu ir parlamentarizmu, į kuriuos nugrimzdo mūsų kraštas". Čia prancūzų žurnalistas pastebi, kad "stiprios valdžios" noras esąs būdingas jaunoms Rytų Europos demokratijoms, kovojančioms su pokomunistiniu "chaosu", bet tai pavojinga linkmė ypač krašte, ieškančiame sudėtingos tautinės tapatybės.

Tolimoji praeitis

Pasak prancūzo žurnalisto, norėdamas suvokti lietuvių nacionalizmo šaknis, veltui ieškotum jų Vilniuje, kur rikiuojasi vienas prie kito renesanso, baroko, bizantinio stiliaus pastatai, sinagoga, unitų vienuolynai ir bjaurūs sovietiniai statiniai. Tikslai didžiojo kunigaikščio Gedimino pilis ant aukštos kalvos primena pagoniškus, paskui krikščioniškus laikus, viduramžių Lietuvos monarchus — Mindaugą, Vytenį, Algirdą, Kęstutį, Vytautą..., kurie transformavo Didžiąją

AUDRONĖ KAIRYS

makrobiotikos konsultantė

* diagnostika
 * sveikatingumo dieta
 * svorio ir energijos reguliavimas
 * gydymas maistu ir mankšta
 Dėl konsultacijų skambinkite iki makrobiotinį centrą "It's a great life".
 Tel. Toronto (416) 255-1049
 (voice message)

REMKIME KANADOS LIETUVIŲ FONDĄ!

Iki šiol šis fondas išleido per 700,000 dolerių lietuviškai kultūrai, menui, švietimui paremti. Pagrindinis fondo kapitalas yra neliečiamas, tikslai palūkanos skiriamos lietuviškai veiklai įvairiose srityse.

Sudarydami testamentus, bent dalį turto palikime Kanados lietuvių fondui (Lithuanian-Canadian Foundation).

Tapkime šio fondo nariais ir aukokime jam! Visos aukos atleidžiamos nuo valstybinių pajamų mokesčių.

Testamentines ir kitas aukas siųsti:

Lithuanian-Canadian Foundation, 1573 Bloor St. W., Toronto, Ont. M6P 1A6.

FONDO TIKSLAS – LIETUVYBĖS IŠLAIKYMAS

Estija, Latvija, Lietuva

Politiniai dabarties vingiai

Kaltina baltiečius

"The Toronto Star" 1992. VIII. 7 išspausdino savo biuro Maskvoje vedėjo S. Handelman'o straipsnį "Baltiečių priekabės graso taikai".

Esą santykiai tarp Baltijos valstybių ir Rusijos nusileido iki atstumiančių kivirčų, kurie gali pakenkti visai sričiai. Lietuva, Latvija ir Estija sako, kad jų nepriklausomybė yra fikcija, kol rusų kariuomenės daliniai pasilieka šių kraštų teritorijose. Vedamas vėjus, kad maždaug 130,000 kareivių būtų išvesta dar šiais metais. Plyšys tarp abiejų pusių pavojingai didėjantis ir gresiantis šioje Europos dalyje taikai. Baltiečių teroristai buvo užpuolę rusų kareivius.

Tokie veiksmai ir baltiečių nusistatymas skatinas rusų nacionalistus ir kariuomenę išvien nusistatyti prieš baltiečius. Kai kurie politikai jaučia, kad einama užminuotu politiniu lauku.

Rusų užsienio reikalų ministras A. Kozjrevas baltiečių ministeriams pareiškęs — turime bendrą "agresyvių nacionalizmą", kuris kenkia bendriems įsipareigojimams ugdyti demokratines vertybes. Baltiečiai esą tai turėtų gerai suprasti.

Nors šovinizmas, pasak straipsnio autoriaus, proporcingai kyla iš Maskvos ekonominių problemų, tačiau esą kalti ir baltiečiai. Jie sudarą nepakankiamą sąlygą B. Jelcinui, nesuprassdami dabartinių Rusijos vyriausybės sunkumų. Esą baltiečiai nerodo jokios užuojautos, ką Maskva patiria, išvesdama buvusią sovietų kariuomenę iš Rytų Europos.

Baltiečiai, kaip ir visi nepriklausomi kraštai, turį teisę nustatyti savo kraštų pilietybės normas, bet jie neturėtų ignoruoti rusų mažumos teisių. Pats Jelcinas neslepia savo nepatenkinimo, kai buvo išleisti kalbos ir pilietybės įstatymai, kurie ruošia kalbančius piliečius padarę antros klasės piliečiais. Autorius, tačiau, net neužsimena, kad Lietuvoje visi krašto piliečiai turi vienodas teises ir mažumos kultūrinio gyvenimo savarankiškumą.

Straipsnio autorius išvedžioja, kad nenuosaikus baltiečių tautiškumas kyla iš sunkios ekonominės būklės, keliantis nusivylimą bei neapykantą. Esą baltiečių vadovai, kurie pasiekę nepriklausomybės, dabar kaltinami per dideliu nuosaikumu. Estijoje ir Lietuvoje rinkimų vajuje stengiamasi būti kuo didesniu patriotu, atmetant kompromisą su Maskva, nes tai būtų lygu pasibūčiavimu su mirtimi.

sumažėjusį vakariečių domesį tuo klausimu dėl įvykių Jugoslavijoje. Savo straipsnį prancūzų žurnalistas baigia šia mintimi: "Iš viso matyti, kad mažytės Lietuvos ateitis tebe priklauso nuo antautautinių veiksmų ir gali tapti tarptautinės bendruomenės, politinio realizmo auka". Kitaip tariant, Lietuvos likimą gali lemti didžiųjų valstybių sprendimas bei laikysena. G.

Tokią retoriką vartoja universiteto profesorius, Kanados pilietis R. Taagepera Estijos rinkimų vajuje, dabartinį Estijos vadovą A. Ruutel apkaltindamas, kad jį Estijai vadovauti paskyręs buvęs KGB viršininkas J. Andropovas.

Autorius užbaigia straipsnį — 50 metų baltiečių kolonizacija dar nepasibaigusi, bet jei neatsiras šaltų protų, norinčių nubrėžti liniją tarp valstybės statymo ir netolerantiško nacionalizmo, praėjusių metų viltis gali tapti šių metų tragedija.

Pagiria estus

Tarptautinio valiutos fondo vadovas M. Camdessus, Reuterio pareiškimu, lankydamsis Helsinkyje, rugpjūčio 17 d. paskelbė, kad fondas Estijos reformoms paremti skiria 40 mil. dol. Pasak fondo vadovo, estai, birželio mėnesį įsivėsami savo valiutą, parodė buvusioms Sov. Sąjungos respublikoms pavyzdį. Estai ryžosi drąsioms reformoms, todėl užsitaravo fondo paramos. Estija pirmoji iš buvusių sovietinių respublikų pasitraukė iš rublio zonos, įsivesdama savus pinigus — kroną. Tai buvusi labai sėkminga operacija, sustiprinusi Estijos ekonomines reformas.

40 mil. dol. atpalaiduos Estijos kitus finansinių institucijų fondus, padės kraštui finansiskai verstis nuo 1992 m. birželio mėn. iki 1993 liepos mėn.

Latvija, pastebi M. Camdessus, taip pat padariusi pažangą, įsivesdama latvių rublį. Jai būsią taip pat suteikta fondo parama. Fondo vadovas tikisi, kad ir Lietuva, įsipareigojusi reformoms, dar šiais metais įsives savo pinigus.

Perorganizuoti banką

Lietuvos premjeras A. Abišala pareiškė, kad greitas lito įvedimas būtų naudingas Lietuvai. Lietuvos vyriausybės svarbiausia dabartinė užduotis — perorganizuoti Lietuvos banką savų pinigų įvedimui. Premjeras norėtų sumažinti ir valstybinius mokesčius, sureguliuoti žemės reformą, sutvarkyti savivaldybių klausimą. Tik abejojai, ar užteks vyriausybei iki rinkimų laiko visa tai padaryti.

Primityvi provokacija

Rugpjūčio 18 d. Rusijos televizijos laidoje "Vesti" buvo pareiškta, kad Baltijos valstybėse sovietinės kilmės gyventojai išmetami iš namų, darbo, ir jiems neleidžiama mokytis gimtąja kalba, suvaromi į specifinio režimo getus. "Tai itin šiurkšti ir primityvi provokacija, galbūt pritaikyta tyčia metinėms ty dienų, kai Rusijos ir Lietuvos demokratija solidarai priešinosi vakarykščio sovietinio totalitarizmo puolimui ir laimėjo istorinę pergalę. Juodašimtiškas "Vesti" melas, nuspalvintas nedviprasmiškomis užuominomis apie padidinto pavojaus zonas, galimą Baltijos "Karabachą" ir Vilniaus žudytinių pakartojimą, turėtų kelti Rusijos vyriausybei susirūpinimą — pabrėžė AT pirmininkas Vytautas Landsbergis.

Grobuoniški norai

Kaip praneša Reuterio agentūra, Rusijos kraštinės demokratų partijos vadovas Žirinovskis pareiškęs, kad Baltijos kraštai buvo Rusijos dalis. Tas pats Žirinovskis, kuris anksčiau teigė, kad Rusijai sugrąžintų Suomiją, jeigu būtų išrinktas prezidentu, dabar sakosi grąžintų Suomijai Kareliją. Jis noris normalių santykių su Suomija ir kitais šiaurės kraštais, pažymėjęs suomių laikraščiu "Vasa-bladeti", bet reikalaujantis pastarųjų nesikišti į Baltijos kraštų klausimą, nes šie kraštai yra Rusijos dalis. Pasak Žirinovskio, Rusijai dar priklauso žemių Turkijoje, Irane ir Afganistane.

Kitos žinios

— Vilniaus universiteto sociologijos tyrimų duomenimis, rinkimuose jau apsisprendę dalyvauti 63% rinkėjų, nedalyvauti — 9,7%, dar abejoja 27%. Už įvairias partijas pasiryžę balsuoti 50%, kiti partijų ir judėjimo sąrašuose ieško mėgstamų pavardžių. Spėjama — būsimajame seime dešiniųjų galėtų būti 42%, centristų — 36%, o kairiųjų — 22%.

— Javų numatyta šiais metais gauti 28.5 centnerio iš hektaro. Duonos Lietuvai tikrai užteksią. Gal truks grūdų kitiems poreikiams.

— Nuo rugpjūčio 19 d. JAV doleriai bankuose perkami po 175.3 rublio, Kanados doleriai — 146.8 rb., Australijos 129.4 rb., Anglijos svaras — 338 rb., Vokietijos markė — 119.5 rb.

— Šiais metais Lietuvoje buvo beveik 1000 miško gaisrų — išdegė apie 700 hektarų miško. — Kinija ir Lietuva susitarė, kad abiejų valstybių diplomatai, verslininkai, jūrininkai ir jų šeimos galės laisvai įvažiuoti į abu kraštus.

— Rugpjūčio 12 d. Petras Pluma, 53 metų, pogrindžio veikėjas paskirtas Lietuvos apsaugos tarnybos generaliniu direktoriumi.

— Lukiškių kalėjime sušaudytas kriminalistas, žiauriai nužudęs 14 metų mergaitę. Tai pirmą įvykdyta mirties bausmė, kai buvo atstatyta Lietuvos nepriklausomybė.

— Lietuva sutiko priimti Rusijos federacijos vyriausybės Lietuvai skirtą ambasadorių N. Obertyševą, diplomatinėje tarnyboje buvusį Olandijoje, Šveicarijoje ir Vokietijoje.

— Lietuvos tarptautinių ryšių ministeris V. Aleškaitis rugpjūčio 12 d. sustiko su Čilės ambasadoriumi Lietuvai A. Zuniga. Buvo diskutuojamos ekonominės reformos abiejose kraštuose, o taip pat ir bendradarbiavimo galimybės. Šio susitikimo metu žemės ūkio ministerio pavaduotojas painformavo ambasadorių apie Lietuvos žuvininkystę ir pasiteiravo apie galimybes lietuviams žvejams žvejoti Čilės teritoriniuose vandenynuose.

— Į Daniją išvyko Lietuvos Danijos draugijos delegacija — verslininkai, mokslininkai, dainininkai, kultūros veikėjai. Rugsėjo pabaigoje laukia danų vizito. J.A.

PRIE PAMINKLO TREMTINIAMS Naujoje Vilnioje 1992 m. birželio 14 d.: maldos, gedulinga muzika, kalbos, ašaros dėl Sibire žuvusių artimųjų
 Nuotr. Alf. Laučkos

Amžinoje atmintyje lieka ALGIRDAS KAUNAS.

Su meile prisimename savo mylimą vyrą, tėvą ir brolių, mus palikusių 1991 m. rugpjūčio 31 d. Mirties metinių gedulinės Mišios bus atnaujaus 1992 m. rugsėjo 1 d., 8.30 v. ryto Lietuvos kankinių šventovėje, Mississaugoje.

Žmona Nena, duktė Laima, sūnus Algis D., sesuo Agnes

A+ JONUI KAZLAUSKUI

iškeliauvus į amžiną poilsį,

jo dukrai BIRUTEI, sūnui SIGITUI ir artimiesiems nuoširdžią užuojautą reiškia —

J. E. Varanavičiai

R. D. Haggo

A+ JONUI KAZLAUSKUI

mirus,

sūnui SIGITUI KAZLAUSKUI su žmona ANGELE reiškiamo gilią užuojautą —

KLB Oakvillės apylinkė

A+ JONUI KAZLAUSKUI

mirus,

nuoširdžiausia užuojauta sūnui SIGITUI ir ANGELEI KAZLAUSKAMS bei visiems artimiesiems —

Audronė, George ir Andrius Kairiai
 Liusia ir Vytautas Našlėnai su šeima
 Aldona ir Vladas Našlėnai

Savaitė Lietuvoje

(Atkelta iš 1-mo psl.)

nom, gyventojams būtines paslaugas (karštas vanduo, šildymas, elektra) pabrangs 5 kartus.

"Mūsų tautos solidarai apgyvendinamąją" — parašė V. Landsbergis sveikinimo telegramoje B. Jelcinui rugpjūčio 19-osios metinių proga. Lietuvos AT pirmininkas išreiškė viltį, kad "Mūsų santykiai, tegu ir sprendžiant sudėtingas ekonomines bei paveldėtas problemas, visada bus nuviesyti tarpusavio supratimo bei geranoriškumo".

"Jei artimiausiu metu reikalingi pasienyje nepagerės" ... Ambasadorius Bonoje V. Antanaitis jau kelis kartus rašė vyriausybei, pasienio tarnybai apie vokiečių nepasitenkinimą mūsų pareigūnų nemandagumu, kyšininkavimu. Dėl elementarios tvarkos nebuvimo Lietuvos-Lenkijos pasienyje priekiaštauja taip pat belgai. Ambasadoriaus P. Kūro pranešimu, Belgijos valstybinės institucijos jau perspėja dėl negiamų pasekmių abiejų šalių santykiams. O vokiečiai diplomatiniais keliais mūsų ambasada Bonoje pareiškia: "Jei artimiausiu metu reikalai pa-

sienyje nepagerės, Lietuvos tarptautinis autoritetas gali stipriai nukentėti. Dėl to gali sumažėti humanitarinė pagalba iš Vakarų šalių". Nurodoma, kad per pareigūnų aplaidumą eilėse tenka laukti nuo 8 iki 10 valandų, o norint negaisti, — mokėti apie 200 JAV dolerių. Apie tokį pasipelnymo šaltinį kalba ne tik vokiečiai, belgai. Juo piktinamasi Tel Avive, Niujorke. Anot ministro pirmininko A. Abišalos: valdininkas turi gauti tiek, kad jam nekiltų noras imti kyšių, žinoti, jei bus išmestas iš darbo, kitą surasti bus nelengva, be to, jausti atsakomybę.

Pirmoji tarptautinė automatinė telefono stotis Kaune. Vietoj 14-kos kanalų, ėjusiu per Maskvą, dabar su pasauliu galime susisiekti palydovinio ryšio kanalais, kurių stotyje yra 120. Sistemą įrengė akcinė bendrovė "Lintel", bendra "VSWest international" ir valstybinės įmonės "Lietuvos telekomas" firma.

Pirmas oficialus pokalbis įvyko tarp Kauno ir Vašingtono — min. pirmininkas A. Abišala kalbėjosi su Lietuvos ambasadorium JAV St. Lozoraičiu G. G.

Taip gyvena žmonės Kazachstane, kur 1991 m. lankėsi lietuvių ekspedicija, ieškodama savo tautiečių kankinių pėdsakų
 Nuotr. H. Paulausko

Amerikos kunigai Lietuvoje

Grupė lietuvių katalikų kunigų šią vasarą lankėsi Lietuvoje, tiesdami dvasinį tiltą į senąją tėvynę • Kryžių kalne jie pastatė kryžių, atgabentą iš Amerikos

JAV-bių lietuviai ir lietuvių kilmės kunigai, susibūrę į organizaciją Kunigų vienybę, nutarė surengti maldinę kelionę į Lietuvą 1992 m. liepos mėnesį. Susidarė 25 kunigų grupė, daugiausia iš Naujosios Anglijos. Vieni jų gimę Lietuvoje, kiti — Amerikoje. Visiems rūpėjo pamatyti gyvąją Lietuvą, pabendrauti su jos žmonėmis, su dvasiškiais.

Maldinę kelionę jie pradėjo nuo Kauno, kur kunigų seminarijoje atliko bendras rekolekcijas su Lietuvos kunigais, vadovaujant marijonui kun. Z. Grinevičiui. Rekolekcijose dalyvavo ir kardinolas V. Sladkevičius su savo vyskupais pagalbininkais.

Po rekolekcijų maldinė kunigų grupė pradėjo ilgą kelionę, lankydami religinius Lietuvos centrus bei šventoves. Kaišiadoryse ją pasitiko vietos vyskupas J. Matulaitis, kuris vadovavo koncelebracijai katedroje.

Marijampolėje

Liepos 12, sekmadienį, amerikiečių grupė pasiekė Marijampolę, kur buvo didelė šventė — palaimintojo Jurgio Matulaičio atlydai. Šventėje dalyvavo Lietuvos vyskupai, trys Lenkijos vyskupai, AT pirm. V. Landsbergis ir daug kitų žymūnų. Neišdildomą įspūdį padarė jaunimo ir vaikų giedojimas, iškilmė po pamaldų šventoriuje, kurioje buvo įteikta duona ir druska kardinolui V. Sladkevičiui. Joje giedojo iš stovyklos atvykę choras — ateitininkų balsai.

Šiluva ir Kryžių kalnas

Tolimesnė kelionė pasuko į šiaurę. Pirmas sustojimas — garsiojoje Dievo Motinos šventovėje — Šiluvoje. Buvo liepos 13 diena, todėl maldininkų skaičius buvo didelis. Koncelebravome su šiose iškilmėse dalyvaujančiu Vilkaviškio vyskupu J. Žemaičiu.

Moderniom priemonėm, ne pėsti, keliauome toliau, kol pasiekėme Šiaulius. Didinga Šv. Petro ir Povilo šventovė ir joje susirinkusi gausi maldininkų minia su meile mus priėmė. Vaikučių giedojimas ir mums kiekvienam įteiktosios rožės buvo dar vienas palaimos žiedas kelionėje.

Mūsų tikslas tačiau buvo nuvykti į Kryžių kalną, netoli nuo Šiaulių esančioje Meškuičių apylinkėje. Išvykdami iš

Amerikos, vežėmės su savimi aštuonių pėdų aukščio kryžių, kurį mums rekolekcijų pabaigoje pašventino pats kardinolas. Visi susikaupe pasimeldę prie kalno aukščiausioje vietoje pastatyto altoriaus ir bendrom jėgom kasėme, įtvirtinome mūsų kryžių su data (1992. 7. 24) ir kunigų pavardėmis.

Telšiai nuoširdžiai mūsų laukė. Svetingas, besišypsąs vyskupas A. Vaičiūnas leido piligrimams pasijusti "namie" savo vaišingumu ir džiaugsmu. Jo rūpesčių ir džiaugsmo širdis — neseniai atkurtoji seminarija, kurioje įstoja vis daugiau pasišventusių jaunuolių.

Tolyn į Žemaitiją

Pamaldos Telšių katedroje buvo jautrios ir iškilmingos. Ir čia vaikučiai mus apdovanojo gėlėmis ir giedodami išlydėjo. Tada kelias mus vedė prie Rainių miškelio kankinių kapo ir labai estetiškos neseniai baigtos statytos koplyčios.

Prieš kelionę į Palangą dar turėjome laiko aplankyti Kretingą — nuo seno žinomą Tėvų pranciškonų centrą, vyskupo Valančiaus ilgametę rezidenciją ir katedrą Varniuose. Palangą radome jau vėlyvo vakaro šešėlių apgaubtą. Daug kartų girdėti šio vasarotojų išgarsinto miesto turtai: unikalūs gintaro muziejus, gražus parkas, Birutės kalnas, švariausio smėlio paplūdimiai neišblaškė, neatitraukė nuo mūsų kelionės pagrindinio tikslo — maldinės kelionės. Didelė ir graži Palangos šventovė mus sukaupe maldai.

Nelauktai gavome iš T. pranciškonų kvietimą aplankyti jų vedamą jaunimo stovyklą Girėnuose, prie Klaipėdos. Čia radome apie 500 jaunuolių ir iš tolimų kraštų: Azerbeidžano, Novosibirsko, Estijos, Prancūzijos ir iš kitur. Pamaldos ir paskaitos vyko trim kalbom: lietuviškai, rusiškai ir prancūziškai. Mūsų giliai paveikė tų jaunuolių gilus ir nuoširdus pamaldumas. Nepamiršamos liks atminty spontaniškai aukojimo metu išsakytos jų intencijos, prašymai. Po šv. Mišių buvo procesija su švenčiausiuoju į tam tikrą specialiai paruoštą palapinę, kur adoracija vyksta ligi vėlyvo vakaro. Pranciškonas Tėvas Astijus yra šios stovyklos galva ir širdis. Jis taip pat eina Nidos katalikų parapijos klebono

pareigas. Todėl jo pakviesti kėlėmės į gražiąją Kuršių Nėriją, pasidžiaugėme milžiniškomis kopomis ir žydru vandeniu. Grįžom ir aplankėm Klaipėdą, koncelebravome jau visiškai atnaujintoje ir išpuoštoje Taikos Karalienės šventovėje, sužinojome, kad dar viena šventovė šiame mūsų uostamiestyje planuojama statyti.

Kaunas ir Vilnius

Mūsų kelias vėl pasuka atgal Kauno link. Teko dalyvauti naujo altoriaus pašventinime Šančių šventovėje, kur su mu-

mis, vyskupai — padėjėjai ir eilė Kauno kunigų koncelebravo Mišių auką. Kitą dieną jau meldėmės arkikatedroje-bazilikoje, vadovaujant vysk. S. Tamkevičiui. Prisiminėme Maironį, Jakštą-Dambrauską, Tumą ir kitus mūsų tautos renesanso atstovus, kurie toje bazilikoje, kaip ir mes, meldavosi.

Pagaliau nukreipėm žingsnius į Vilnių. Trakai, ežeras ir Vytauto pilis pažadino kilnius, patriotinius jausmus. Jie lydėjo iki pat Vilniaus, istorinės lietuvių tautos sostinės ir tikinčiųjų pamaldumo centro, kur dar pagoniškais laikais lietuviai aukėjo savo dievams. Balti Trys kryžiai iš tolo mums mojo ir kvietė. Arkikatedroje-bazilikoje buvo išskirtina privilegija kartu su naujuoju ar-

kivyskupu metropolitu Audriu-Antanu Bačkiumi melstis. Jis su mons. Vasiliausku rodė požemius ir garbingųjų lietuvių tautos asmenų karstus, prie jų ir buvusio arkivyskupo J. Steponavičiaus.

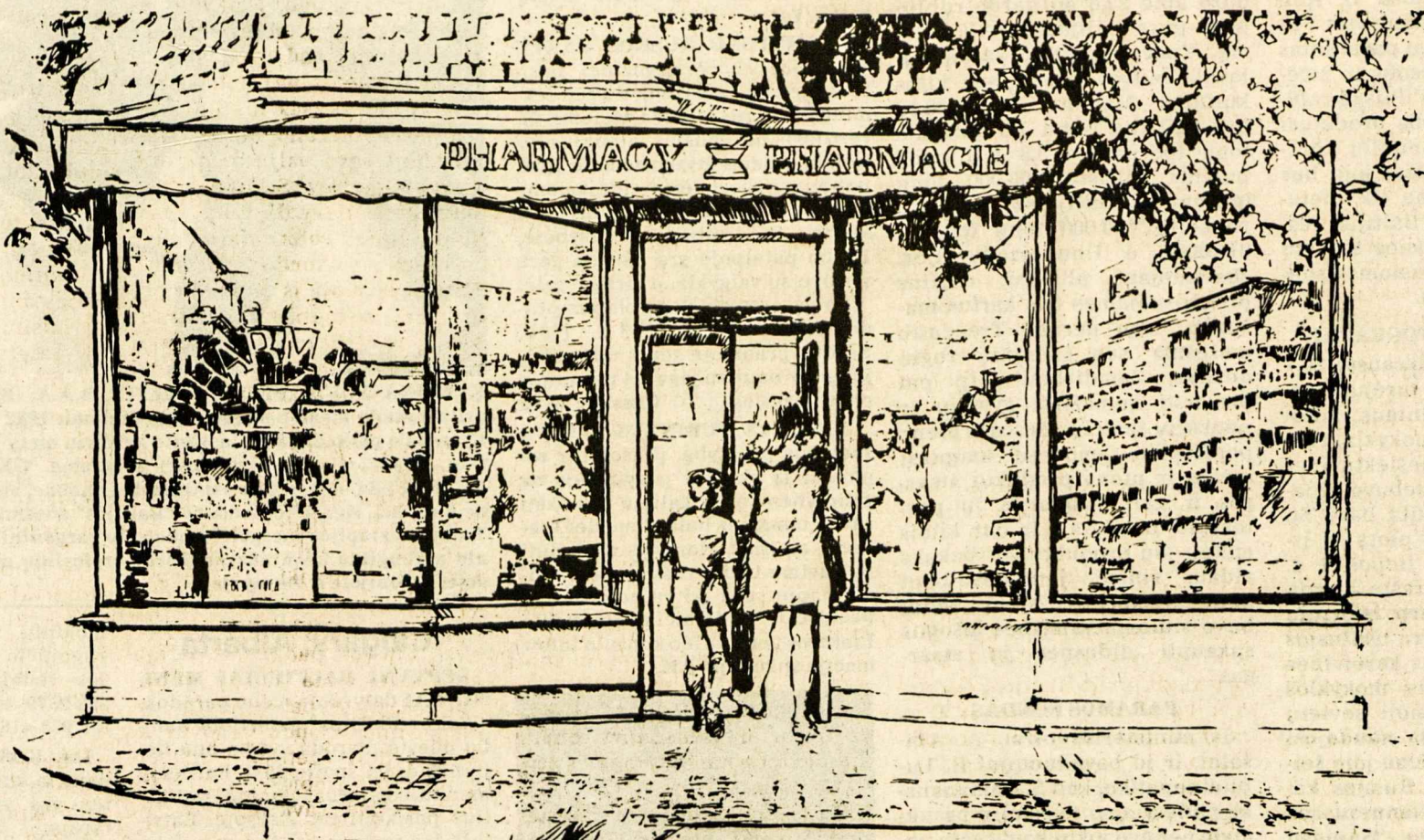
Sekančią dieną sugrįžome į katedrą ir celebravome prie šv. Kazimiero altoriaus. Buvo dar progos nuvykti į Antakalnį, kur gražioji baroko Šv. Petro ir Povilo šventovė sudarė mums gražią užsklandą maldinei mūsų kelionei. Nusilenkėme prie Sausio 13-tosios ir Medininkų aukų kapų.

Taip baigėsi kelionė, kuri visus dalyvius nuostabiai sujungė ir praturtino. Dalyviai liks labai dėkingi pagrindiniam organizatoriui — pirminkui kun. A. Kontautui ir kun. Riktoraičiui. Kun. V.C.

Tėviškės žiburiai • 1992. VIII. 25 - Nr. 35 (2218) • psl. 3

JAV lietuvių kunigų grupė Marijampolėje surengtame priėmime. Iš kairės: vysk. J. Matulaitis, vysk. J. Preikšas, N.N., vysk. J. Žemaitis, AT pirm. V. Landsbergis ir kt.

TINKAMAS RECEPTAS

PAKEITIMAI ONTARIO VAISTŲ ŠALPOJE

Sveikatos ministerija nuo 1992 m. rugpjūčio 25 d. keičia Ontario vaistų šalpos programą.

Ministerija kreipėsi į nepriklausomus sveikatos reikalų žinovus, prašydama pakeitimo pasiūlymų. Juos gavus, kai kurie nauji vaistai yra pridėti, o kai kurie išimti.

Pagal receptus būtini sveikatai palaikyti vaistai bus ir toliau nemokamai gaunami šalpos nustatyta tvarka. Insulinas diabetikams įeina į šią kategoriją.

Taip pat šalpos programoje pridedami vaistai sergantiems Parkinson'o liga ir dedervinių (shingles) gydymui. Tačiau produktai kaip "sunscreens, multiple vitamins, antihistamines" iš sąrašo išimami.

Iš tikrųjų tik maža dalis bus paliesta naujo pakeitimo.

KODĖL KEIČIAMA?

Valdžia nori geriau kontroliuoti išlaidas, skirtas sveikatos šalpai. Šiuo metu išleidžiama daugiau kaip 1 milijonas dolerių per metus Ontario vaistų šalpos reikalams.

Per pastaruosius 10 metų išlaidos pašoko 18%. Šie pakeitimai gali didėjimą numušti iki 14%.

DAUGIAU INFORMACIJŲ?

Ontario vaistų šalpa skiriama gyventojams 65 m. amžiaus ar vyresniems, ir tiems, kuriems reikia socialinės paramos.

Jeigu norėtumėte sužinoti ką nors daugiau apie jus liečiančius pakeitimus, skambinkite nemokamai

1-800-268-1154

TORONTE 314-5518
TDD 1-800-387-5559

Ontario

Lietuvių kunigų grupė iš JAV pas Lietuvos kardinolą VINCENTĄ SLADKEVIČIŲ Kaune. Žemiau: KRYŽIŲ KALNE Lietuvoje grupė lietuvių kunigų iš JAV stato iš Amerikos atsivežtą kryžių kaip bendrą ženklą tautos kančios, kovos ir maldos

"LEDAS" REFRIGERATION

(vedu visų rūšių

- * Namų ir automobilių vėsinimo (air conditioning) sistemas
- * Taisau šaldytuvus
- * Skalbimo mašinas
- * Vėsinytuvus

Skambinti

RAIMONDUI JARECKUI
tel. 767-8711, Toronto.

Optical Studio

OPTIKAS R. SCHMID

1586 Bloor Street West,
Toronto, Ont. M6P 1A7
(Prieš Lietuvių namus)

Telefonas 535-6252

Greitas patarnavimas, neaukštos kainos. Gaunami kontakto lęšiai (contact lenses).

LAISVOJE TĖVYNĖJE

SAUGOMA PRAEITIS

Vilkaviškio rajono tarybos prezidiumas patvirtino iniciatyvinę grupę, sudarytą iš įvairių partijų ir sąjūdžių narių. Ji rinks gyventojų parašus, prašančius išsaugoti istorinę Vilkaviškio apskritį su jos centru Vilkaviškyje. Ten atstatoma katedra, saugomi išlikę istoriniai bei kultūriniai šio krašto paminklai.

RABINŲ SEMINARIJA

Po 50 metų Vilniuje buvo atkurta ir darbą pradėjo įsibotų vadinama rabinų seminarija. Vilniaus įsibotai vadovauja rabinas Chaimas Gofmanas, kilęs iš Moldavijos, mokslus ėjęs Londone. Prieš II D. karą Vilniuje buvo du įsibotai, Kaune, Panevėžyje, Telšiuose ir Kelmėje — po vieną. Atkurtasis Vilniaus įsibotas buvo pavadintas žydų šventiko, filosofo ir švietėjo Gaono vardu. Vilniške rabinų seminarija, darbą pradėjusi su 20 Lietuvos jaunuolių, turėtų sparčiai augti. Mat joje bus ruošiami rabinai ne tik Lietuvai, bet ir kitoms Baltijos respublikoms, iš buvusios Sovietų Sąjungos susidariusioms sandraugoms valstybėms.

TIK RUSIŠKI AUTOGRAFAI

Iš Antakalnio išsikraustė 20,7 hektaro teritoriją turėjusi sovietinė aukštoji Vilniaus radioelektronikos karo mokykla, ruošusi karininkus priešlėktuvinei apsaugai. Mokykla nebuvo uždaryta, tik iškelta į kitą bazę St. Peterburge. Ši visą plotą su istoriniais pastatais liepos 8 d. perėmė Lietuvos krašto apsaugos ministerija. Tarp istorinių pastatų ten dabar yra iškilusios ir sovietinio stiliaus kareivinės su štabų būstinėmis, mokyklos katedromis. Raudonoji sovietų armija šia teritorija naudojosi nuo 1940 m., o anksčiau joje šeiminkavo carinės Rusijos kariai. Edmundas Ganusauskas "Lietuvos ryte" rašo: "Sapiegų rūmus, kuriems kaip ir garsiam kažkada parkui pernai sukako 300 metų, dar 1809 m. caro vietininkai pavertė karo ligonine. Po 1863 m. sukilimo panašus likimas ištiko ir kareivinėmis virtusį Trinitorių vienuolyną. Viešpaties Jėzaus bažnyčia iš viršaus aplipo 'svogūnais' ir tapo Mykolo Arkangelo cerkve. Lenkų laikais bažnyčia buvo atgaivinta, bet sovietmetis ją, kaip ir visą nuostabią ansamblį, niokojo be jokio gailestio. Rusijos kariškiai pagaliau išsikraustė iš bažnyčios savo turta. Liko tik laiko, vandens, ugnies ir žmogaus rankų ilgai darbas garsių praeities meistrų menas, paties Pietro Petro dekoracijos. 1971 m. nuotraukos didžiajame altoriuje dar matyti 'natūralaus dydžio Jėzaus Nazariečio figūra, kuri buvo padaryta panaši į Madride esančią, įpjautą iš medžio, dažyta...' Dabar nišoje tuščia — tik kažkokių kulikovų, malikovų įrežti autografa. Sapiegu rūmai pastaraisiais metais stovi aplipę jau patrešusiais pastoliais...' Reportažo autorius E. Ganusauskas yra susirūpinęs svetimos armijos autografais, paliktais ne tik sienose, bet ir sielose. Dabar bus geriau. Lietuvos kariuomenė nepalies

architektūros ansamblio. Jos karo mokykla įsikurs šalia esančioj teritorijoje, kuri tik šliejasi prie seniausio Vilniaus parko.

SAUSROS ATNEŠTA ŽALA

Žemės ūkio ministerijoje liepos 31 d. įvykusiame ministerio pirm. Aleksandro Abišalos vyriausybės posėdyje buvo aptarti sausros atnešti dideli nuostoliai Lietuvos žemės ūkiui. Pagrindinį pranešimą šia skaudžia tema padarė žemės ūkio ministerio pavaduotojas Saulius Lamanas. "Lietuvos tyrimų" korespondentas Virgudas Gudas, skaitytas supažindindamas su pateiktais duomenimis, pasakoja: "Dėl sausros prarasto javų ir pašarinio kultūrų derliaus nuostoliai sudaro apie 22,6 milijardo rublių arba pusę milijardo JAV dolerių. Ypač nukentėjo vasariniai javai, bulvės, linai bei kitos kultūros. Manoma, kad grūdų bus prikulta tik 1,5 milijono tonų (pernai — 3,3 milijono), bulvių prikasta 800.000 tonų (pernai 1,5 milijono), cukrinių runkelių 480.000 tonų (pernai 811.000), o linų produkcijos, skaičiuojant pluoštu, derlius prognozuojamas tris kartus mažesnis negu pernai. Trečdaliu mažesnis bus žieminių rugių derlius. Žemdirbiai taip pat priversti sumažinti gyvulių ir paukščių skaičių. Mėšos ir pieno perdirbimo įmonėse kaupiasi mėšos ir pieno produktų atsargos ir gali susidaryti jų perteklius. Bet kitiems ir dar kitiems metais šių produktų vos pakaks vidaus rinkai, jau nekalbant apie išvežimą į užsienį. Todėl buvo siūloma valstybės lėšomis sukaupti didesnes jų atsargas..."

PARAMOS FONDAS

Ir ministeriui pirm. A. Abišalai, ir jo pavaduotojui B. Lubui nepatiko, kad S. Lamanas padarytame nuostolių pranešime nebuvo jokių konkrečių pasiūlymų jiems sumažinti. Žurnalistas V. Gudas netgi cituoja kandy B. Lubio priekaištą pranešėjui: "Jūs savo pranešimo pirmąją dalį nusirašėte nuo 5-10 metų senumo komunistų partijos CK posėdžio, pakeitėte tik skaičius, o ką konkrečiai siūlote padėčiai taisyti, nepasakėte. Yra konkretūs klausimai, privalo būti ir konkretūs atsakymai". Posėdyje buvo pabrėžta, kad Lietuvos vyriausybė jau yra įsteigusi specialią paramos fondą nuo sausros nukentėjusiems žemės ūkiui. Jame norima sutelkti ne mažiau kaip 15 milijardų (bilijonų) rublių. Svarbiu šaltiniu laikomas paskolos laktų išleidimas ir jų pardavimas už rublius, o atsilyginimas litais. Ši idėja susilaukė kritikos. Mat tokiu atveju daug rublių paskolos laktams pirkti gali būti susilaukta iš Nepriklausomų valstybių sandraugos. Atsilyginimas už paskolos laktus nuvertintų Lietuvos litą. Tikimasi, kad sausros ištiktam Lietuvos ūkiui padės Tarptautinis valiutos fondas, Pasaulio bankas ir Vakarų valstybių vyriausybės. Pati Lietuvos vyriausybė stengsis padidinti žemės ūkio gaminių supirkimo kainas ir finansinę paramą gamybai. V. Kst.

Hamiltono "Gyvataro" grupė IX-toje išeivijos lietuvių tautinių šokių šventėje Čikagoje

O. Burzdžiaus

Hamilton, Ontario

KLASIKINĖS MUZIKOS radijo programos, parengtos Reginos ir Doug Hago, vyksta kiekvienos savaitės antradieniais 1 — 2 v.p.p. Hamiltone, McMaster universiteto stotyje CFMU, banga FM 93,3. Programų vedėjai-pranešėjai išsamiai supažindina klausytojus su klasikine muzika kūrinių anglų kalba. Inf.

HAMILTONO AUŠROS VARTŲ parapijos choro gegužinei pasitaikė gražus oras ir buvo labai sėkminga. Choras dėkoja visiems už vertingai bei gausius laimėjimus loterijai, visiems atvykusiems, o ypač ponomis choristėms, įdėjusioms daugiausia darbo. Gegužinė vyko klubo Giedraitis nuosavybėje. Klubo patalpoje yra įrengta gera virtuvė su valgykla, o viršuje salė. Po vasaros atostogų choras pradės repetuoti rugsėjo 3 d., 7 v.v. Sezoną pradžioje geras laikas įsijungti ir naujom įėjimams ir parapijos choristų eilėms.

Choro valdyba

ASMENYS TURINTYS TEISĘ į Lietuvos pilietybę, prašomi ir raginami ją skubiai įsigyti, nes be pilietybės nebus galima pareikšti savo nuomonės balsavime dėl Lietuvos ateities. Norintys dalyvauti balsavime turite raštu pateikti žinias apie save iki rugsėjo 4 d. ir pasiųsti J. Kristolaičiui. Skaitykite Lietuvos generalinio konsulo informaciją spaudoje. J.K.

SILVIJA CHAINAUSKAITĖ-KOZAKOV, Danos ir a.a. Miro Chai-nauskų dukterė, 1992 m. birželio 10 d. baigė geras pažiniais anglų kalbos ir studijų apie moteris (Womens' studies) mokslus bakalauro laipsniu (honours) Vakarų Ontario universitete Londone. Silvija priklausė Londono lietuvių skautų Simono Daukanto vietininkijai, "Baltijos" tautinių šokių ir dainų ansamblui, lankė Londono lietuvištinę mokyklą ir yra dabartinės KLB Londono apylinkės valdybos narė. Nuo šio rudens lankys mokytojų seminariją. Augina dvi sūnus.

Windsor, Ontario

JAU KURIS LAIKAS Windsorio lietuvių bendruomenės gyvenimas buvo nutildęs. Šią vasarą rugpjūčio 2 d. KLB Windsorio apylinkės valdyba surengė gegužinę Vytauto ir Emilijos Barisų gyvenvietėje, kuri yra ant St. Clair ežero kranto. Oras buvo pasakiškai gražus, svečių daug. Į gegužinę atsilankė ne tik visi Windsorio lietuviai, bet ir apylinkių ir Detroito. Gegužinę pajavirino valdybos pirmininkės suorganizuota loterija, davusi gražaus pelno. Veliau skambėjo dainos iki sutemos. Valdyba dėkoja prisidėjusiems prie gegužinės surengimo ir visiems atsilankiusiems. V.T.

EVELINA ADELĖ PETRAUSKAITĖ, B.A.A. (Bachelor of Applied Arts) pritaikomo meno bakalaureatės diplomu 1992 m. birželio mėn. baigusi Ryerson'o politechnikos instituto ketverių metų "Fashion Design (Marketing, Visual Communications)" programą, GRAŽINOS ir EDMUNDO PETRAUSKŲ dukterė. Gimusi Ontario Londone, baigusi Londono lietuvištinę mokyklą, ilgametė Londono "Baltijos" ansamblio narė, skautė, Šiluvos Marijos parapijos mergaičių choro chorioninkė, lietuvių visuomeninių rengimų bendradarbė. Dirba profesinių madų modeliotoja Kanadoje, Japonijoje ir Europoje.

Calgary, Alberta

SEPTYNI BALTIEČIAI MENININKAI dalyvauja meno parodoje "Walter Phillips" galerijoje Banff'o mieste. Paroda vyksta nuo liepos 28 d. iki spalio 25 d. Baltiečių menininkų darbai atspindi radikalius pasikeitimus Estijoje, Latvijoje ir Lietuvoje. Iš lietuvių dalyvauja skulptorius Gediminas Urbonas. Parodos organizatorė Dana Augaitytė yra minėtos galerijos direktorė.

KALGARIO VYTAUTO DIDŽIOJO lietuvištinę mokyklą birželio 7 d. surengė tradicinę mokslo metų užbaigimo gegužinę. Mokyklai buvo nelengvi metai. Šleikų šeima išsikėlė į JAV, mokykla neteko patalpų, 4 mokinių ir vienos mokytojos. Mokyklą priglaidė Vyšniauskai, gyvenantys užmiestyje. Mokykloje buvo 9 mokiniai, bet silpnai kalbantys lietuviškai. Su darželio grupe darbavosi J. Vyšniauskienė, jai talkino J. Kuzmickienė. Mokyklai naujienos mokslo metams reikalinga dviejų mokytojų. Laukiama ir naujų

mokinių. Registracija prasidėjo rugpjūčio 15 d. Skambinti mokyklos vedėjai N. Astravienei tel. 238-2379 arba J. Vyšniauskienėi tel. 932-4163.

INŽ. KOSTAS ASTRAVAS trumpam laikui grįžo iš Lietuvos. Jis ten yra vienos ministerijos patarėjas.

ALBINAS KAZIŪNAS ir LEONAS BRUZGA, išbuvę šešias savaites, sugrįžo iš Lietuvos.

ALDONA IR STEPAS ŽALDOKAI, ilgamečiai Kalgario lietuvių bendruomenės rėmėjai, išsikėlė į Kelowna, B.C., arčiau savo vaikų.

A.A. STASYS SINKEVIČIUS, 92 metų, mirė liepos 10 d. Kalgario (General) ligoninėje. Velionis gimė Šeštokuose, Marijampolės apskr. I Kanadą atvyko 1928 m. ir įsikūrė Edmontone. Išėjęs į pensiją, 1965 m. atsikėlė gyventi į Kalgarį. Buvo lietuvių bendruomenės narys. Liko liūdinti žmona Julija.

A.A. STASYS ir VANDA ŠUKIAI mirė šią vasarą. Vanda mirė birželio 8 d., o Stasys liepos 10 d. Šukiai į Kanadą atvyko 1948 m. ir apsigyveno Sioux Lookout vietovėje Ontario provincijoje. Jie 1987 m. atsikėlė gyventi į Kalgarį. Tai buvo labai malonūs žmonės. K.

Century 21 OFFORD REALTY LTD.
Member Broker, 38 Hurontario St., Collingwood, Ontario L9Y 2L6

Parduodant, perkant ar tik dėl informacijos apie namus, vasarnamus, ūkius, žemes Wasagos, Staynerio ir Collingwood apylinkėse kreipkitės į **Angele Salvaitytę, B.A.,** pirkimo ir pardavimo atstovę. Ji mielai jums patars.

Darbo tel. (705) 429-2121 ar (705) 445-5640 namų tel. (705) 429-6428

Vienintelis lietuvių bankelis Kanadoje, įsikūręs nuosavuose namuose —

"TALKA" LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVAS

830 Main Street East, Hamilton, Ontario L8M 1L6
Tel. 544-7125

Darbo valandos: pirmadieniais, antradieniais ir ketvirtadieniais — nuo 9 v. ryto iki 5 v.p.p., trečiadieniais — nuo 9 v. ryto iki 1 v.p.p., penktadieniais — nuo 9 v. ryto iki 7 valandos vakaro, šeštadieniais — nuo 9 v. ryto iki 12 v. ryto. Liepos-rugpjūčio mėn. šeštadieniais uždaryta.

AKTYVAI PER 37 MILIJONUS DOLERIŲ

MOKAME UŽ:	IMAME UŽ:
kasd. pal. čekių sąsk. iki...3%	asmeninės paskolas 12.5%
santapus 3%	nekiln. turto pask. 1 m. 7%
kasd.pal.taupymo s-ta 2.5%	nekiln.turto pask. 3 m. 8.75%
90 dienų indėlius 4.5%	Nemokamas čekių ir sąskaitų apmokėjimo patarnavimas.
1 m. term. indėlius 5%	Nemokama narių gyvybės drauda pagal santaupų dydį iki \$2.000 ir asmeninių paskolų drauda iki \$25.000.
1 m. term.ind.mėn.pal. 4.5%	
3 m. term.indėlius 6.25%	
RRSP ir RRIF (pensijos).....3%	
RRSP ir RRIF 1 m. 5%	
RRSP ind. 3 m. 6.25%	

Seikite kasdieninę informaciją apie procentus "Taikoje"

LIETUVIAI PASAULYJE

JA Valstybės

Vienintelis lietuviškas kryžius Nebraska Omahoje papuošė Laimos ir Algimanto Antanėlių namus, pastatytas prie pagrindinio įėjimo. Kryžių pagamino Omahoje viešėjęs tautodailininkas iš Lietuvos Algimantas Kisieličius, o pašventino kun. Petras Žarkauskas. Vietinis dienraštis "World Herald" aprašė šį įvykį ir įdėjo kryžiaus nuotrauką. Algimantas Antanėlis ketverius metus iš eilės vadovavo JAV LB Omahos apylinkės valdybai. Jo darbas dabar tęsia valdybą išrinkti jaunesniosios kartos atstovai dr. Gediminas Murauskas, Nikolė Sudavičiūtė, Aušra Sakalaitė, Angelika Sičiūnaitė ir Eugenijus Radžiūnas.

Čikagos arkivyskupas kardinolas J. Bernardinas laikinuoju Plm. J. Matulaičio misijos administratoriumi Lemonte nuo š. m. rugpjūčio iki 1993 m. birželio paskyrė kun. Juozą Vaišnį, SJ, žurnalą "Laiškai lietuviams" redaktorių. Jis pakeitė ligšiolinį misijos vadovą kun. Leoną Zarembą, SJ, šioms mokslo metams pakviestą Kauno kunigų seminarijos dvasios vado pareigoms. Vieniurius metus lietuviams įėjusiems Čikagoje talkins iš Kauno atvykęs kun. Algirdas Paliokas, SJ. Kunigų įšventintas 1968 m. Lietuvoje jis dirbo parapijose ir rūpinosi katalikiškos spaudos reikalais. Didesnę patirtį dabar galės įsigyti Čikagoje, padėdamas kun. J. Vaišniui, SJ, "Laiškų lietuviams" redakcijoje. Kardinolas J. Bernardinas Plm. J. Matulaičio misijos Lemonte įvertinimą atidėjo 1993 m. vasarai. Tada iš Kauno jau bus grįžęs jos nuolatinis vadovas kun. L. Zaremba, SJ.

Argentina

Buenos Aires lietuvių kolonijon, pakviestas SLA (Susivienijimo lietuvių Argentinijoje) valdybos, iš Vilniaus atvyko pedagogas Alvydas Čepulis. Jis Argentinijos lietuvių moko lietuvių kalbos, lietuviškų dainų, liaudies šokių ir žaidimų. Svečias, gimęs 1962 m. Rokiškio rajone, Vilniaus universiteto filologijos fakultete yra baigęs lietuvių kalbos ir literatūros studijas. A. Čepulis dirbo poligrafijos specialistu ir redaktoriu "Vyčio" leidinyje, o dabar dirba Vilniaus universiteto praktinės lietuvių kalbos katedroje. SLA kultūros taryba, pasiūdodama svečio paslaugoms, suorganizavo liepos 4 d. pradėtus lietuvių kalbos kursus. A. Čepulis su kursantais dirba ant radinio, trečiadienio, ketvirtadienio, penktadienio ir šeštadienio vakarais.

Australija

A. a. Birutė Maksvytytė-Tamošiūnienė, turėjusi dvi širdies operacijas, staiga mirė Melburne, savo vyrą išleidusi paviešėti Lietuvoje. Ją mirusią rugpjūčio 10 d. rytą rado dukra Rita. Velionė buvo žemaitė, gimusi 1922 m. spalio 10 d. Kretingos apskrities Bajorėlių kaime. Augo Tau-ragėje, kur tėvas Antanas Maksvytis buvo vaitinės provizorius. Velionė ruošėsi studijuoti farmaciją ir jau buvo gavusi provizoriaus padėjėjos pažymėjimą. Bavarijos Dillingene 1947 m. ištekėjo už Jono Tamošiūno. Sekančiais metais įvyko atvyko Australijon ir giliai šaknis įleido Melburno lietuvių kolonijoje. Velionė priklausė lie-

tuvių sporto klubui "Varpas" ir su moterų komanda laimėjo Viktorijos tinklinio moterų pirmenybes. Turėdama gražų balsą, buvo įsijungusi į "Dainos sambūrį". Išeivijos lietuvių kolonijose plačiai pasklidęs Birutės Tamošiūnienės įdėnuotos dvi pramoginės muzikos plokštelės "Ramunėle, pasakyk" ir "Svajonių sukuryje". Su velione gausūs Melburno lietuvių organizacijų atstovai atsisveikino laidotuvių namų koplyčioje. Gedulines Mišias Šv. Jono šventovėje atnašavo ir laidotuvių apeigas atliko kun. Juozas Petrauskas. Melburno lietuvių klubo salėje susirinkusiems pamaldų dalyviams buvo pagrota populiariausia velionės daina "Ramunėle, pasakyk". Velionės liūdi jos vyras Jonas, dukros Rita ir Angelė su šeimomis, penki vaikaičiai, dainininkės netekė lietuvių.

Britanija

Mančesterio ramovėnų skyrius liepos 18 d. prisiminė Mindaugo karūnavimą kartu su S. Dariaus ir S. Girėno skrydžiu per Atlantą ir jų tragišką mirtį. Dvigubo minėjimo dalyvių, susirinkusių Mančesterio lietuvių klube, pasveikino ir minėjimui vadovavo ramovėnų skyriaus pirm. K. Murauskas. Paskaitą apie Lietuvos karalių Mindaugą ir savo gyvybes jaunąjį lietuvį 1933 m. paaukojusių lakūnus skaitė Henrikas Vainekis, nušviesdamas šių dvejų įvykių reikšmę lietuvių tautai. Eilėraščių deklamavo M. Ramonas ir A. Vigelskas. Minėjimas baigtas dalyvių sugiedoto Lietuvos himnu.

A. a. Emos Bublaitytės-Purzelienės mirtis gegužės 26 d. pratino ir taip negausias Boltono lietuvių eiles. Velionė buvo šakietė, gimusi 1917 m. liepos mėnesį Vokietijoje kaime. Boltone ji buvo aktyvi nedidelės lietuvių kolonijos narė. Palaidota Heatono kapinėse, kur jau dvidešimt dvejus metus ilsisi jos vyras Jokūbas.

Vokietija

Savo kaplono kun. Kazimiero Senkaus auksinę kunigystės sukaktį Štutgarto lietuviai platesniu mastu paminėjo š. m. gegužės 31 d. Sukaktuvininkas jau daug metų dirbo vokiečių Šv. Nikolajaus parapijoje. Minėjimas buvo pradėtas iškilmingomis Mišiomis, kurias sukaktuvininkas koncelebravo su vysk. A. Deksniu, prel. A. Bunga, klebonu kun. L. Kleineriu, kitais lietuviais ir vokiečiais kunigais. Pamokslą sakė Vokietijos lietuvių katalikų sielovados direktorius prel. A. Bunga, džiaugdamasis gražiu sukaktuvininko bendradarbiavimu ne tik su lietuviais, bet ir vokiečiais parapijiečiais. Mišios buvo atnašaujamos vokiečių kalba su dideliais lietuviškais intarpais. Giedėjo parapijos choras, o lietuviai su vargonų pagalba sugiedoję giesmę "Marija, Marija". Oficialioji minėjimo dalis įvyko Kolpingo namų salėje. Sukaktuvininką kun. K. Senkų sveikino vysk. Antanas Deksnys, prel. Antanas Bunga, VLB krašto valdybos pirm. Arminas Lipšys, Vasario 16 gimnazijos direktorius Andrius Šmitas bei kiti kalbėtojai. J. S. Bacho, B. Dvariono, F. Liszto kūrinių programą atliko smuikininke R. Čechanaukaitė, pianistai dr. R. Kabelis ir T. Bakučionis. Minėjimo dalyviai sugiedoję "Lietuva brangi".

FUTURE.I
REAL ESTATE LTD. REALTOR
Nijolė Baranauskaitė-Bates
Namų pirkimo bei pardavimo bendrovės atstovė
tel.: verslo 769-3300 namų 769-1835
Patarnauja lietuvių kalba
Nemokamas namų įvertinimas.
2254 Bloor St.W., Toronto, Ontario M6S 1N6
Pirkite namus geresnei savo atečiai!

KAIRYS Siuntiniai į Baltijos kraštus
BALTIC EXPEDITING
517 Fruitland Road, Tel. (416) 643-3334
Stoney Creek, Ont. L8E 5A6 FAX (416) 664-6097

PRISTATOM JŪSŲ PAČIŲ SUDARYTUS SIUNTINIUS Į NAMUS GAVĖJUI, KURIAM NEREIKIA PRIMOKĖTI.

- \$3.50 už kg laivu, per 8-10 sav. nuo išsiuntimo.
- \$5.90 už kg lėktuvu, per 2-3 sav. nuo išsiuntimo.
- Mažiausia siunta — \$15, maksimumo nėra.
- Siuntiniuose gali būti naujų ir vartotų drabužių, batų, patalynės, asmeninių bei namų ruošos reikmenų, maisto ir vaistų.
- Sudarom įvairius maisto ir medicininių reikmenų siuntus.
- Pristatom pinigų ir rankas jūsų giminei Lietuvoje.
- Skambinti 9 v.r. — 8 v.v.; pristatyti — 10 v.r. — 6 v.v.; šeštadieniais — 10 v.r. — 3 v.p.p. Iš anksto susitarus priimsime visada.

Už mažą užmokestį paimsime Hamiltono rajone iš jūsų namų. Mes esame EUROTRAX PARCEL SERVICE agentai.

The Loughheed & Barnard šeimos ir tarnautojai

"Dievas teikia mums meilę, kad mylėtume tą, kurį Jis mums duoda"

"Žmonės, kurie atjaučia kitus"

Sudbury, Ontario

Susipažinkime iš arčiau su Baltijos šalimis pasinaudodami

FEDERSEN world tours inc.

savaitiniais skrydžiais iš TORONTO į **VILNIŲ, LIETUVĄ** — centrinę Baltijos kraštų dalį, jungiančią **Taliną, Rygą.**

Ypatinga pasiūla
Kaina \$799 + mokesčiai
Išskrendame iš Toronto pirmadieniais, 1992 m. rugpjūčio 31 d.,

sugrįžtame 1992 m. rugsėjo 16 d. arba 23 d.
Į šią kainą įeina vienos nakties nakvynė bei pusryčiai Kopenhagoje ir nemokamas įėjimas į pasaulinio garso TIVOLI STERLING AIRWAYS / LITHUANIAN AIRLINES
Informacijų reikalau skambinti
tel. (416) 882-5470.
Dėl rezervacijų kreipkitės į savo kelionių agentūras.

Punsko lietuvių kultūros namai dar toli gražu nebaigti, nes trūksta lėšų

Nuotr. T. Pajaujo

Pranešimas iš Seinijos

Lenkų užmojai lietuviškoje srityje

1992 m. liepos 21 d. Lietuviai kultūros namuose Punske susitiko Lenkijos lietuvių draugijos valdyba, visuomenės veikėjai, Punske valdžios atstovai su Baltstogės ir Seinų pasienio apsaugos dalinio atstovais. Į šį susitikimą atvyko ir deputatas į Lenkijos parlamentą, Suvalkų vaivadijos prokuroras, vaivadijos policijos vicekomendantas.

Pasieniečiai, parlamento deputatas prokuroras ilgai aiškino susirinkusiems, kad rytinės Lenkijos sienos apsauga reikalauja stiprinti, nes pasitaiko jos pažeidinėjimai, kontrabanda. Seinuose bei Rūdelėje esantys daliniai nėra pajėgūs aptarnauti 105 km pasienio ruožo. Kadangi Punske žemės ūkio paslaugų kooperatyvo biuro pastatas kol kas neįsinaudotas, tai planuojama jame įkurdinti 60 žmonių pasienio apsaugos dalinį.

Dabar Punske gyvena 1100 žmonių, iš jų 80% lietuviai. Jeigu Punske atsirastų per 240 kitos tautybės žmonių (60 kariškių, jų žmonos ir vaikai), tai aiškiai pasikeistų gyvenvietės nacionalinė struktūra. O visa tai prieštarauja Lenkijos-Lietuvos deklaracijos 3-iam punktui, pasirašytos 1992 m. sausio 13 d. Vilniuje. Mūsų krašto vyresnioji karta gerai atsimena ankstesnių pasienio dalinių veiklą šiame kaimelyje. (Žiūr. „Aušra“ 1992 m. 10-11 nr.).

Tokio dalinio įvedimas susiaurintų lietuvių kalbos vartojimą krašte. Tai pavojus vienintelei Lenkijoje lietuviškai gimnazijai, Lietuvos kultūros namams ir kitiems lietuviškumo šaltiniams.

Atvykėliai pasijautę greitai krašto šeiminkais, skleistų savąją kultūrą, veikę jau-

nimą pagal savo poreikius. Lietuviams jie darbo vietų nesukurs, o jų žmonos bei vaikai ieškos darbų.

Ne vienas lietuvis neabejoja valstybės sienų apsaugos svarba. Kodėl gi Punske? Juk galima Špiškės, Suvalkuose – patalpas nesunku būtų rasti. Patalpos – tai tik užsikabinimo taškas. Jeigu patalpų čia nebūtų, jos greitai atsirastų, siekiant kiek galima greičiau spartinti asimiliacinį procesą krašte!!!

Apie tai liudija ir atsitiktiniai (o gal ir ne!) sutapę šie faktai:

— naujos parapijos Vidugiriuose įsteigimas, skaldant Punske ir Seinų parapijų lietuvių;

— lietuviškų mokyklų Pristavonyse, Vidugiriuose, Vaitakiemyje performavimas į filialus (tai žingsnis į mokyklų likvidavimą pagal dabartinę švietimo tendenciją Lenkijoje);

— pagaliau pasienio dalinio Punske apgyvendinimas.

Visiems šiems reiškiniams Lenkijos lietuvių draugijos valdyba nepritaria. Turime visomis galimomis priemonėmis gintis nuo šių mūsų krašto kenksmingų užmačių.

Prašymas vyskupui

Seinų ir Punske lietuviai, protestuodami prieš prievartinį naujos parapijos steigimą Vidugiriuose, įteikė šį kreipimąsi Elko vyskupui W. Ziembaui. Čia pateikiu jo vertimą.

Mes, lietuviai, Punske ir Seinų parapijiečiai, su dideliu apgailėstumu pareiškiamo, kad mūsų bendradarbiavimas prasideda tokiu nemalonių faktų. Tai liečia naujos katalikų parapijos steigimą Vidugiriuose, atskiriant Puns-

ke ir Seinų parapijų dalis. Tų dviejų parapijų lietuviai yra tvirtai priešingi tos parapijos steigimui dėl sekančių motyvų.

1. Atskyrimas lietuviškų kaimų nuo Punske ir Seinų parapijų žymiai susilpnins tikinčiųjų lietuvių tradicinius kultūrinius židinius tose parapijose. Ryšium su tuo tikinčiųjų lietuvių religinių centrų veikla gali persikelti į nuosalią vietovę, kokia yra Vidugiriai.

2. Nuo pat šventovės statybos pradžios Punske parapijiečiai buvo užtikrinti ir vietinių kunigų, ir vyskupo kurijos, kad ta šventovė tebus pagalbinė koplyčia, kurioje Mišios bus atnašaujamos, reikalui esant, Punske kunigų. Dėl to Punske parapijiečiai, pagal savo išgales, prisidėjo prie tos šventovės statybos ir lėšomis, ir medžiaga.

3. Su naujos parapijos steigimu kyla būtinas reikalas statyti naujus pastatus, reikalingus kunigams ir ūkiniams reikalams. Tai pareikalauja naujų papildomų išlaidų iš tai parapijai priskirtų kaimų. Dabartinėje ekonominėje krizėje tai nėra bereikšmis dalykas.

4. Punske šventovė dabartiniu metu reikalauja didelio kapitalinio remonto. Atskyrimas nuo Punske parapijos daugeliui pasturinių kaimų tai padarys neįmanomu dalyku.

5. Mūsų turimais duomenimis, dalis Seinų parapijos tikinčiųjų, norėdami nuvykti į savo šventovę Vidugiriuose, turės važiuoti per Seinų mies-

Užmirštieji kankiniai Sibire

Ieškokime bendromis jėgomis lietuvių kankinių pėdsakų! 1993 metais rengiama nauja ekspedicija į Sibiro plotus. Joje turėtų dalyvauti ir išeivijos jaunimo atstovai, o lėšomis turėtų prisidėti ir Pasaulio lietuvių bendruomenė. Ekspedicijos rengėjas — Lietuvos valstybės muziejus

HENRIKAS PAULASKAS

Lietuvos valstybės muziejaus direktorius

Lietuvos valstybės muziejus ir Lietuvos politkalinių ir tremtinių sąjungos Radviliškio skyrius, vadovaujamas buvusio Lietuvos partizano ir politkalinio Algirdo Kamantausko, dvejus metus iš eilės rengė plataus masto žvalgomojas ekspedicijas po Kazachstaną, kur kalėjo ir žuvo dešimtys tūkstančių lietuvių, bolševikinio teroro aukų.

1991 m. rudens ekspedicijos metu pirmą kartą lietuviai iš tėvynės aplankė bei tyrinėjo Ekibastuzo buvusius lagerius ir kapines. Šis angliakasių miestas buvo pastatytas vien kalinių rankomis — jis išnaujo karo belaisvius.

ta. Taigi nuotolis nuo parapijiečių gyvenamosios vietos iki jų šventovės padidės keletą kartų. Šie tikintieji jokių atvejų negalės pasinaudoti viešąja transportacija PKS (Polska Komunikacja Spoleczna, Vert.). Kadangi ne visi turi automobilius, negalės dalyvauti pamaldose minėtoje šventovėje.

6. Po pamaldų Seinų ir Punske šventovėse tikintieji gali atlikti įvairius reikalus įstaugose bei parduotuvėse, esančiose minėtosiose vietovėse. Tokių galimybių jie neturės Vidugiriuose.

Čia suminėjome tikrai keletą motyvų prieš užmojų steigti naują parapiją Vidugiriuose Punske ir Seinų parapijų sąskaita. Esame įsitikinę, kad Jūsų Ekscelencija atsižvelgsite į mūsų prašymą ir atsisakysite minėto užmojo.

Jeigu į mūsų prašymą nebus atsižvelgta, būsimieji priversti kreiptis į Šventąjį Tėvą, Jo Eminenciją, kardinolą Juozą Glemp — Lenkijos respublikos primą, Lenkijos episkopatą, Lietuvos episkopatą, į Jo Ekscelenciją vyskupą Paulių Baltakį — lietuvių sielovadį už Lietuvos ribų, į pagrindinius šventovės remėjus Rudžius ir masinės komunikacijos priemones.

Punksas, 1992. VI. 29 (46 parašai).

Kor.

**Jei norite pastatyti gražų
GRANITO PAMINKLĄ LIETUVOJE,
prieinama kaina padarys Vytautas Seilius,
Klaipėda, Vyčio 4-33, Lithuania.
Tel. 0-11-7-01-261-20564.**

**AMBER
GLOBUS**

**Latvių įstaiga
PATARNAVIMAI
Į BALTIJOS
VALSTYBES**

Head office: 2300 Bloor St.W., Toronto, Ontario M6S 1P2.

Tel. (416) 604 9750 FAX (416) 604-9748

Branch: 1880 Queen St.E., (prie Woodbine), Toronto, Ont. M4L 1H2.

Tel. (416) 698-3563 FAX (416) 694-2878.

- SIUNTINIAI LAIVU – MŪSŲ SUKAKTIES PROGA rugpjūčio – rugsėjo mėnesiais \$6.50 už kubinę pėdą
  - Persiuntimo kaina nepriklauso nuo siuntinio svorio.
  - Pagal susitarimą paimame iš namų ir pristatome.
  - Siuntos (container) išplaukia rugpjūčio 26 d. ir rugsėjo 23 d.
- PINIGŲ PERVEDIMAS** naujuoju valiutos kursu – garantuota JAV ir Kanados doleriais.
- NAUJOS MAISTO SIUNTINŲ KAINOS** – pradedant \$45. Reikalaukite naujausio kainoraščio.
- Nuolatiniais klientams specialios nuolaidos.**

SIUNTINIAI LĖKTUVU

– greitas būdas padėti jūsų draugams ir giminėms.
Sekantys išsiuntimai: rugsėjo 1, 15, ir 29 d.d.

STERLING LITHUANIAN AIR LINES

*Kelionių suplanavimo specialistai –
į Baltijos kraštus ir iš jų*

**Geriausios galimos kainos
įvairūs maršrutai**

KALĖDOS LIETUVOJE ?

Specialios kelionės

Skambinti: Mr. J. A. Jansons – 416-698-3563

Bilietai – INTRA the Travel Source

LUFTHANSA AIR CANADA FINNAIR

CHECH. AIR

S. A. S.

Lietuvių ekspedicija 1991 m. Sibiro vietovėje Ekibastuze, kur kasyklų iškaskomis užverčiami politkalinių kapai

Nuotr. H. Paulausko

Ekspedicija 1991 m. Sibiro vietovėje Petropavlovsk, kur užmiestio beržynėje yra tūkstančių politkalinių kapai

Nuotr. H. Paulausko

priėjome gan arti, fotografavome, bet staiga pasirodęs sargybinis pradėjo keikti ir šaukti: „Ko jūs čia vaikštote? Kas jums leido fotografuoti? Viską konfiskuosime ir jus sušauksime!“

Jeigu neleidžia, mes pasukome atgal, kur ant plento stovėjo mūsų autobusas. Žiūrim — privažiavo karinio patrulio autovežimiai ir laukia mūsų. Kai priėjome arčiau, išlipęs majoras pasisveikino ir paklausė iš kur mes? Paaiškinom. Tada jis liepė savo kareiviams pavažiuoti toliau ir, kai nebuvo jokių liudininkų, prabilo: „Dėkui jums, kad pagerbate nekaltai žuvusius. Mano tėvo brolis taip pat buvo Stalino laikais sušaudytas. Nekreipkite dėmesio, jei kas jus įžeidinėja ir apšaukia. Bet ir būkite atsargūs — baisiojo bolševizmo fanatikų dar visur yra“.

Ir palinkėjo laimingos kelionės. Mums tai buvo labai įsimintinas atsitikimas, kad tamsumoje skendinėjo buvusioje imperijoje jau yra ir šviesių žmonių, net aukštų kariškių tarpe.

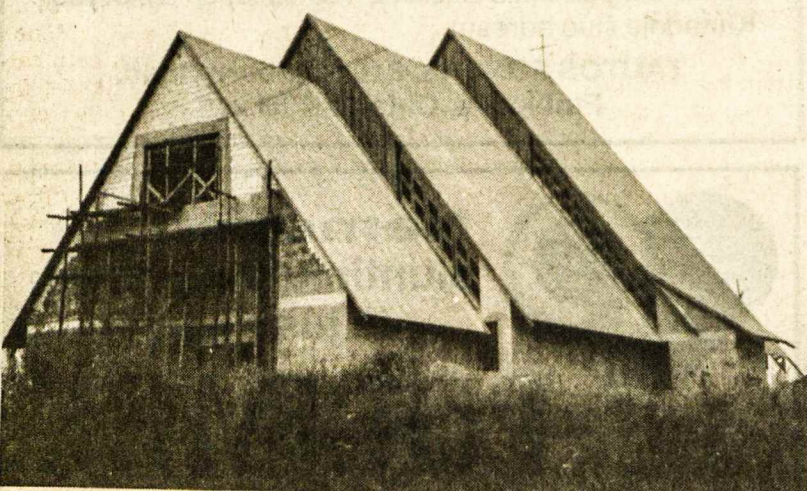
Ekspedicija iš Lietuvos, ieškojusi savo tautiečių kankinių pėdsakų Sibire 1991 m., prie Karagandos šventovės. Grupės viduryje kunigas VIRGILIJUS LIUIMA

Nuotr. H. Paulausko

Buvusieji Spasko lageriai, kuriuose kalėjo ir daug lietuvių. Dabar čia – kareivinės ir daug karinės technikos. Rusų sargybiniai mus, ekspedicijos dalyvius, apšaukė ir grasino

Nuotr. H. Paulausko

Seinų-Punske srityje Vidugirų vietovėje statoma nauja katalikų šventovė, dėl kurios vyksta ginčai tarp nepatenkintų tos srities lietuvių ir lenkų hierarchijos, nutarusios ten steigti parapiją, atskiriant lietuvių kaimus nuo Seinų ir Punske parapijų. Pradžioje buvo sakoma, kad Vidugiriuose būsianti pagalbinė šventovė, aptarnaujama Punske parapijos kunigų. Dabar tai yra pakeista – steigiama parapija, skaudžiai paliečianti lietuvių kultūros centrų

Nuotr. T. Pajaujo

MEDELIS CONSULTING
1407 Sargee St., Oshawa, Ont. L1G 4N2
Tel. 1-416-434-1847 FAX 1-416-728-5745

- Visos paslaugos atskleidžiant jūsų gimes iš Lietuvos: iškvietimai, bilietai, drauda.
  - Telefaksu perduodam laiškus, žinutes jūsiškiams per trumpiausią įmanomą laiką.
  - Iš mūsų valietinės sąskaitos Vilniuje išmokam paramą jūsų giminėms Lietuvoje amerikietiškais doleriais arba dažnai skrisdami perduodam asmeniškai.
- Kreipkitės į ALGI ar STEFA MEDELIUS** visomis savaitės dienomis, išskyrus trečiadienius. Reikalui esant atvažiuojame į namus.
- Į Lietuvą skrendam spalio pradžioje.**
- Reikalingi patarnavimų nedelsdami skambinkite.**

KELIONĖS Į LIETUVĄ

Pagal pageidavimą paruošiam keliones įvairiomis trasomis su vienu persėdimu: per Kopenhagą, Frankfurtą, Londoną, Berlyną, Ciurichą, Vieną, Varšuvą.

Nuo rugsėjo 17 - \$1099 +mokesčiai
Nuo spalio 15 - \$899 +mokesčiai

ALGIS MEDELIS
trečiadieniais 11-17 val.
kreipkitės asmeniškai

Kennedy Travel Bureau Ltd.
296 Queen Street West
Toronto, Ontario M5V 2A1
Tel. (416)593-0600 FAX 593-0604

Kviečiame į Lietuvos kurortą

Birštonas

Dr. VYTAUTAS MEŠKA

...Prisivargus, prisibarus dėl nešvankių gyvenimo pelenų saujos, nerasi geresnės, meilesnės ir patogesnės vietos savo sielai nuraminti, kaip šis Nemuno krantas, šie kilometrai "spacieriaus".

J. TUMAS-VAIZGANTAS

Birštono kurortas yra pietų Lietuvoje prie mažosios Nemuno kilpos. Nuo Vilniaus iki Birštono 94, nuo Kauno – 39 km. Susisiekimas – autobusais.

Šiandien Birštone veikia dvi sanatorijos – "Tulpė" ir "Versmė". Čia taip pat yra Marijampolės "Fasos" gamybos sanatorija profilaktoriumas, turistinė bazė, vaikų sveikatos stiprinimo stovykla, olimpinė akademinio irklavimo bazė, keletas poilsio namų, Kauno istorijos muziejaus ir Marijampolės turizmo bei ekskursijų biuro filiala, bibliotekos su skaityklomis, Kultūros rūmai. Iš pramonės įmonių Birštone yra tik "Ragučio" gamybinio susivienijimo mineralinio vandens pilstymo cehas.

Birštono mieste – apie 4000 gyventojų. Vietų skaičius sanatorijoje – per 800. Dauguma jų – dviviečiai kambariai su dušu. Kelialapiai į sanatorijas išgijami vietoje – pas sanatorių vyriausiuosius gydytojus (vyr. gydytoja L. Patinskienė, B. Srugos 4, Birštonas. Tel. 56-282 – "Tulpės" sanatorija, ir vyr. gydytoja P. Sereika, B. Srugos 25, Birštonas. Tel. 56-868 – "Versmės" sanatorija). Gydomosi trukmė – 24 dienos. Kelialapio kaina 60-80 JAV dolerių. Mūsų akimis, tai nėra pigu, nes Lietuvos respublikos valstybiniame banke už vieną JAV dolerį moka 120-130 rublių.

Už įsigytą kelialapį pacientas gyvena dviviečiame kambaryje, maitinasi 4 kartus per dieną ir gauna kompleksų gydymą (mineralinės vonia, gydo-

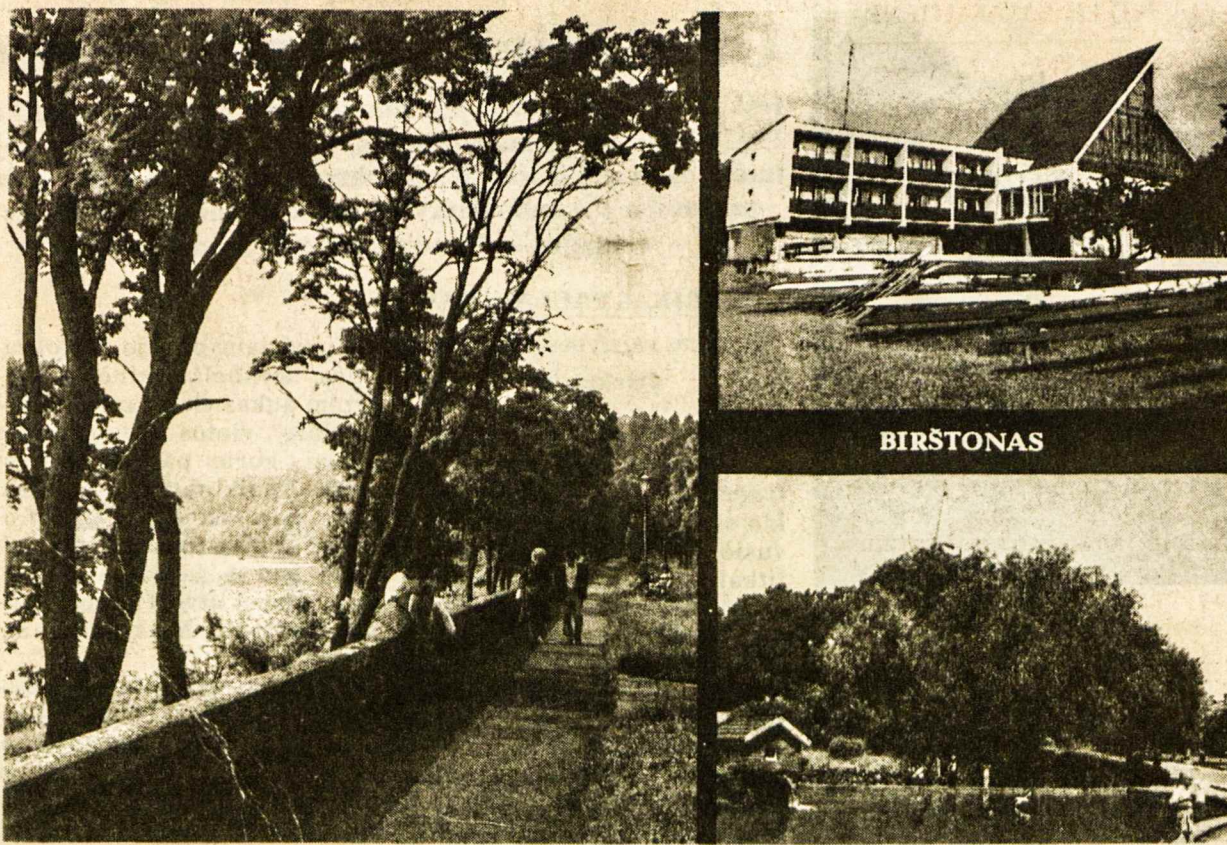
mųjų durpių kompresus, masažą, fizioterapijas ir psichoterapijos procedūras, o, esant reikalui, ir formoterapiinius preparatus. Bet vaistų kurorte vengiama, norima, kad žmogus pailsėtų nuo tablečių, milteilių, lašų, injekcijų.

Visas Birštonas vasarą skendi žalumynuose. Ties kurortu Nemunas daro didelį vingį, apsupdamas Alksniakiemo šilą. Čia auga pušys, skarotos eglės, klevai, baltosios tuopos, o pačiame Birštone – daugybė liepų, beržų, stotingų kaštonų. Pietvakariuose šnara žvėryno šilas. Poilsiautojai mėgsta įkopti į Vytauto kalną. Netoli Birštono išsidriekę visų mėgstamos vietos – Verkės slėnis, Ginkarių piliakalnis, Punia.

Birštono populiarumą lemia efektyvūs kurortiniai veiksniai. Vienas iš jų – švelnus fitoncidas ir lengvaisiais negijamais ionais išdrintas Sūduvos oras, kuris veikia organizmą lyg didžiulis inhaliatoriumas. Žinant, kad plaučių alveolių plotas lygus maždaug 100 kv.m, tampa aiški tokio oro reikšmė sveikatos pataisymui.

Tai patvirtina ne vien teoriniai samprotavimai, bet ir praktinė patirtis. Jau po kelių Birštone praleistų dienų absoliučiai daugumai pacientų grįžta dvasinė pusiausvyrą, atgaunama ramybė, gera nuotaika, dingsta nervingumas, bendras silpnumas, nuovargis.

Vidutinė Birštono metinė temperatūra 6-7°C. Žiemos čia nešaltos. Karščiausias vasaros mėnuo liepa (vidutinė temperatūra 17-18°C), nors pirmasis šio mėnesio dešimtdienis, kaip ir visoje Lietuvoje, čia nereti lietūs. Santykinis oro drėgnumas vasarą esti 50-65%, žiemą – 70-90%. Kritulių iškrinta nemažiau (apie 600 mm per me-

Birštono kurorto vaizdai: Nemuno krantinė, irklavimo bazė, tvenkinys prie senųjų purvo gydyklų

tus), bet smėlingas dirvožemis greitai sugeria vandenį.

Birštonas laikomas vienu geriausių balneoterapijos kurortų. Gėrimui vartojami: "Birutės", "Vytauto", "Versmės" šaltinių mažos ir vidutinės mineralizacijos chloridiniai natrionio, kalcio, kalcio vandenys, vonioms – "Vaidilutės" ir "Rūtos" šaltinių bromidiniai-chloridiniai vandenys.

Išgertas mineralinis vanduo pirmiausia reguliuoja skrandžio sulčių sekreciją bei rūgštingumą ir gerina skrandžio veikimą. Jis skatina tulžies susidarymą ir nutekėjimą į dvylikapirštę žarną, gerina tulžies biofizines savybes ir biocheminę sudėtį, kepenų ir žarnyno funkcijas, teigiamai veikia elektrolitų balansą, aktyvina fermentinių sistemų veiklą ir medžiagų apykaitą. Mineralinės vonios veikia nespecifiškai – skatina fiziologinius sveikimo mechanizmus: nor-

malizuoja neurovegetacinį ir imunologinį organizmo reaktyvumą, gerina neurodinaminius procesus, treniruoja fizines ir chemines termoreguliacijos mechanizmus, širdies ir kraujagyslių sistemą, mažina skelsto raumenų įtempimą, malšina skausmą.

Labai veiksmingos kurorto gydymosios dūrpės, kurių kompresais gydomas įvairios uždegiminės ir degeneracinės ligos. Kompresai gerina periferinę kraujotaką, audinius, mitybą, spartina lėtinių uždegiminių židinių nykimą, teigiamai veikia visą organizmą.

"Tulpės" sanatorija specializuota gydyti virškinimo sistemos (lėtinį gastritą, skrandžio ir dvylikapirštės žarnos opalę, cholecistitą, pradinį hepatitą, kolitą) ir periferinės nervų sistemos (neuritą, neuralgiją, vertebroginę kilmės radikulitą) ligas. "Versmės" sanatorijoje taip pat sėk-

mingai gydomas šios ligos, o taip pat širdies ir kraujagyslių, sąnarių bei raumenų ligos.

Gydymo paveikumas Birštono kurorte geras: sveikatos būklė pagerėja 70-80% pacientų. Tai liudija ne vien tik klinikiniai stebėjimai, bet ir specialieji tyrimai (neurofiziologiniai, biofiziniai, psichologiniai ir kt.) duomenys.

Taip pat Birštono kurorto sanatorijos skirtos intelektualinio, emocinio ir fizinio pervargimo gydymui.

Kiekvienas, pabuvojęs Birštone, išsiveža iš čia pagerėjusią sveikatą, vėjų antplūdį ir geriausių prisiminimų apie šį nepaprastai gražų Lietuvos žemės lopinėlį.

Paremkite "Teviškės žiburius" auką, remėjo ar garbės prenumerata, testamentinių palikimu. Iš anksto dėkingi –

"TŽ" leidėjai

Nenaikinkite spaudinių, dokumentų

Vilniaus universiteto biblioteka kviečia išeiviją perduoti jai vertingus leidinius, laikraščius rinkinius, dokumentus

1991 m., gerb. prof. Vytautui Skuodžiui paraginusi, kreipėmės į Lietuvos tremtinius – išeiviją, prašydami saugoti, nenaikinti turimų spaudinių bei dokumentų rinkinių, o, esant galimybei, perduoti Lietuvos mokslo įstaigoms. Labai miela, kad šis prašymas neliko "šauksmu tyruose", jau susilaukė pritarimo ir net pirmojo derliaus.

Tikra staigmena buvo Vytauto-Algirdo Kardelio laiškas iš tolimosios Australijos (N.S.W., 8/52 Robertson Rd., Bass Hill). Net keletą atsiliepimų ir klausimų gauta iš JAV ir Kanados: ką saugoti, ką perduoti? Bandysiu trumpai pakartoti prašymą.

Lietuva, būdama už geležinės uždangos, troško ne tik laisvės, bet ir paprasčiausios informacijos. Mes nežinojome daugybės išleistų spaudinių, nei knygų, nei periodinių leidinių. Todėl viskas svarbu ir reikalinga. Tačiau reikia žinoti, kad knygos išeina kelių šimtų ar tūkstančių egzempliorių tiražu, jų daugiau išlieka, labiau tausojamos. Blogiau su žurnalais bei laikraščiais, kurie mažiau saugomi, jų vis mažiau lieka ir kai kurie negrįžtamai dingę.

Asmeniniai dokumentai, laišškai, įvairiausi rankraščiai dažniausiai yra unikalūs, turimas tik vienas egzempliorius, apie juos mažiau žinoma arba visiškai nežinoma.

Pirmosiomis lietuviškomis knygoms bei kitomis kalbomis – lituanistine senąja literatūra yra turtingiausia Vilniaus universiteto biblioteka. Tarpukario Nepriklausomos Lietuvos spauda turtingiausia yra Nacionalinė Mažvydo biblioteka. Ji ir buvusieji Knygų rūmai pilniausią rinkinį turi bolševikinės okupacijos metu išėjusių spaudinių. Šios įsaigos ir stengėsi sukaupiti svetur išėjusius lietuviškus bei kitomis kalbomis spaudinius. Kai vienoje iš jų susikaupia kurių nors leidinių

po keletą egzempliorių, perduodama jų neturinčioms. Dokumentus, rankraščius bei nuotraukas kaupia tik stambios bibliotekos, turinčios rankraščių skyrius, ir restauracinės dirbtuves. Tai Vilniaus universiteto, Nacionalinė, Mokslo akademijos biblioteka ir valstybiniai archyvai.

Nereikėtų dokumentų, rankraščių ir nuotraukų perduoti nedidelėms ar periferijoms bibliotekoms, kitoms įstaigoms, neturinčioms galimybių juos saugoti restauruoti ir tyrinėti, skelbti spaudoje.

Ne visus mums siųstus leidinius ar laiškus gaudavome, daug ir mūsų laišku dingdavo Saugumo bei cenzūros labirintuose. Tokiu atveju likdavome be kaltės kalti, o mums rašiusieji pykdavo, kad negauna atsakymo ar padėkos. Dabar padėtis pasikeitė, bet pašto darbuotojai liko tie patys, ir korespondencijos likimas priklauso nuo jų sąžiningumo bei atsakomybės supratimo.

Atskiro sprendimo laukia visuomeniniai išeivijos archyvai, bibliotekos ar muziejai. Pirmiausia reikėtų rūpintis tais, kuriems gresia likvidacija, o dalis galėtų pasilikti ir veikti ateityje ten, kur įkurti, kur taip pat reikalingi mokslo, studijų ar kitokie centrai.

Dėkodamas visiems atsiliepiusiems ir besirūpinantiems turimų rinkinių išsaugojimu, norėčiau tarti nuosirdų aciu gerbiamam B. D. Sulskiu šeimai, atsiuntusiai JAV Nebraskos valstijos Omahos lietuvių kolonijos 1984 m. išleistą istoriją – albumą "Mes lietuviai", režisieriai ir žurnalistai Juozai Kaributai už sudarytą jo veiklos originalų rinkinį ir kitiems, kurių rinkiniai dar pakuojami ar jau pakeliui į Lietuvą.

Vytautas Bogušis,
Vilniaus universiteto istorijos
skyriaus vedėjas,
Universiteto g. 3,
2633 Vilnius, Lithuania
Tel. 61-38-09

PARTIZANINIŲ KOVŲ AIDAI

Ąžuolai subrandina giles

ANTANINA GARMUTĖ

(Tęsinys iš praėjusio nr.)

Jaunystės pokštai

Kastulė Mieldažytė-Stravinskienė, keletą metų šeiminkavusi pas brolių kunigą Mieldažį, Plutiškių kleboną, prisimena klieriką Justiną buvus didelį šmaikštuolį, išdaigininką ir kartu labai padorų, tvarkingą jaunuolį. 1940-aisiais, atgavus Lietuvai Vilnių, iš parapijų buvo organizuojamos ekskursijos į sostinę. Vienoje iš tokių išvykų dalyvavo ir Kastulė. Išvargusi kelionėje ir keletą parų nemigusi, mergina grįžo į Plutiškes ir vos ne visą parą miegojo kaip užmušta. Justinas suko galvą, kaip ją išradingiau pažadinti. Klebonijos palėpėje buvo sukruta daugybė senų, apdulėjusių paveikslų. Pačius įspūdingiausius jis atrinko, nunešė ir sustatė prieš miegančiąją. Kai atsisub, pamatys – ot bus juoko!

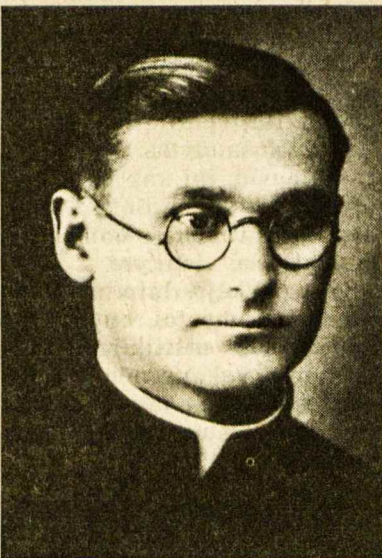
— Praplėšiau akis. Šviečia saulė. Ir nežinau kur esu. Ap link orių ponų portretai – su perukais, aukštomis apykaklėmis, krinolinais, kykais. Apačioj portretų pridėti lapeliai, kuriuose užrašyta: "Čia – Juozukas", "Juozuko tėveliai", "Sesutės" ir panašiai. Mat tuomet aš jau draugavau su mokytoju Juozu Stravinsku.

Kastulė prisimena daug miegų kasdieniškų smulkmenų apie jaunąjį kunigėlį – taip jie vadino klieriką Justiną.

— Išdaigininkas tas kunigėlis. Iš klebono sodo obuolių užtraugiau naminių vyną. Kaip žinia, jis turi išsistovėti. O jie du, kunigėlis su mano broliu, nenustygsta. Prie pietų stalo susimirkčioja ir pradeda mane erzinti: "Sesute, tas tavo skūpumas neišpasakytas, – čia dar kai ko trūksta... Sesute, argi čia pietūs – kažkoks nesupratinimas?" Ir taip kasdien erzindavo. O paskiau kunigėlis, išsi juokęs iki ašarų, pasakė: "Gerai tas tavo charakteris, sesute – nė kiek nepyksti. Tu jau atleisk man". Tada aš atnešiau to obuolinio vyno...

Vaikų mokytojas

Klierikas Justinas Lelešius savo gimtojoje Sasnavos para-

Kun. ANTANAS MIELDAŽYS, teikęs religinius patarnavimus partizanams, kalėjės Vorkutos lageriuose, miręs Kalvarijoje 1990 m.

pijoje, taip pat ir Plutiškėse, ruošė vaikus pirmajai Komunizacijai. Kastulė Stravinskienė prisimena:

— Atvažiavo į Plutiškes iš Pilviškių mūsų pusseserė mokytoja Danutė Damarodaitė. Tai buvo pirmaisiais rusų okupacijos metais. Jos tėvelis jau buvo suimtas. Buvo kalbama, kad bolševikai ruošiasi tremti į Sibirą lietuvių šviesuomenę ir pasiturinčius ūkininkus. Kunigėlis mokė vaikus šventovėje. Danutė susiruošė grįžti į namus. Jai pakinkė arkluką į dviratį vežimėlį – "bedukę". Atsiveikino. Po dešimties minučių pasigirdo triukšmas ir linksmas vaikų klegesys už vartų, nuo sodo pusės. Išbėgu ir matau: kunigėlis, išrikiavęs vaikučius, išlydi giminaitę. Danutė nustebo: vaikai neša gėles, o kunigėlis, nutaisęs rimtą veidą, jiems aiškina:

— Vaikučiai, čia labai garbinga asmenybė. Mes turime ją pagerbti. Meskite gėles po kojų!...

Vaikai šią išdaigą priėmė už gryną pinigą. O paskui visi gardžiai juokėsi. Beje, vėliau kunigėlis pasakė, jog pagerbimas buvęs pranašiškas: Danutė iš tiesų tapo garbingu Lietuvos žmogumi – dalinosi su Tėvyne likimu šaltajame Sibire...

Pasak bolševikų, religija ir politika – du skirtingi dalykai.

Taigi, dvasininkai, į savo parapijiečių reikalus nesikiškite! Ne toks buvo klierikas Justinas. Jam religija ir lietuviybė buvo dvi to paties medžio šakos. Kaipgi nekreipti dėmesio į politiką, jeigu ta politika neša Tėvynei vergovę?

Kunigo keliu

Kunigas Lelešius mėgo Gėtę. Didysis poetas teigė, jog žmogui atrodo, kad savo gyvenimą jis kuria pats, o iš tikrųjų nesuvokiama vidinė jėga artina jį prie jam skirto likimo.

Brandžiausias kunigo gyvenimo tarpsnis sutapo su juodais Lietuvai metais. Likimas artino ir jo, Justino Lelešiaus, lėmtį.

Kunigo šventimus jaunas klierikas priėmė 1942 m. Pirmąsias savo gyvenime Mišias laikė gimtosios parapijos Sasnavos šventovėje.

Antroji bolševikinė okupacija atskleidė visą žiaurią šios sistemos esmę. Dabar Justinas iš arti pamatė, kad apsišaukę "rojaus žemėje" kūrėjai ne tik fiziškai naikina lietuvių tautą, bet ir stumia ją į dvasinę prapultį. Prisidengę valstybinio ateizmo "mokslu" skraistė, atėjęnai uoliai stengėsi nustumdyti jaunimo dorovę iki savojo lygio. Leninas patologiškai neapkęntė religijos, vadindamas ją opiumu ir net nusikędamas iki sulyginimo su nekrofilija. Komunizmo "dorovė" gerai nusakė ir "didysis humanistas" M. Gorkis: "Klasinė neapykanta – pati galingiausia kurybinė jėga... Proletariatas turi gyventi... neapykanta. Tik ji viena yra tiesa". Taigi komunizmas aukština neapykantą, kuri viską naikina.

Bažnyčia skelbia meilę – kuriantįjį pradą.

Į kovą

Lietuvos kunigai suprato, į ką kėsinaisi okupantas: atimk iš tautos moralę ir neliks tautos. Savo pamoksluose jie nedviprasmiškai pasisako prieš dvasinį žmogaus žalojimą, stoja į aršią kovą su raudonoju šėtonu.

Kunigas Justinas Lelešius tiek privačiame gyvenime, tiek savo religinėje praktikoje lieka ištikimas krikščioniškųjų vertybių skleidėjais. Bene svarbiausia, ką pabrėžia jaunas kunigas, – tai žmogaus dorovė. "Doras žmogus – brangiausias

Lietuvos turtas" – ne kartą girapjiečių reikalus nesikiškite! Ne toks buvo klierikas Justinas. Jam religija ir lietuviybė buvo dvi to paties medžio šakos. Kaipgi nekreipti dėmesio į politiką, jeigu ta politika neša Tėvynei vergovę?

Dar viena kunigo Justino nuostata – blaivybė. Kupinas energijos, mėgstantis ne tik giesmę, bet ir dainą, pokštus, šis žmogus – tikras dvasios vadas – sugebėjo išlikti principingas ir nenuolaidus esminiuose dalykuose. Pokario chaoso į Lietuvą plūsteli svetimųjų atnešta girtavimo banga. Kaimuose prasideda stribų skatinamas naminės degtinės vartymas. Kunigas Lelešius griežtai pasisako prieš tai. Lietuvos dvasininkija kovoja už blaivią Lietuvą.

Kuriasi partizanų daliniai. Pirmieji iš Lelešių šeimos į ginkluoto pogrindžio gretas išilieja broliai Viktoras – "Jovaras" ir Juozas (vėliau 10 metų kalėjo lageryje). Justiną, tuo metu kunigaujantį Lankeiškėse, seka Vilkaviškio Saugumas. Tikslas vienas – paveikti kunigą, kad šnipinėtų tikinčiuosius, išduotų brolius. Grasiną fiziniu susidorojimu. Justinas Lelešius atsilanko pas Bartininkų kunigą B. Sakavičių, parodo jam mėlynę visame kūne ir išsako savo pasiryžimą:

— Aš kunigas. Lietuvis. Judu nebūsiu, už 30 sidabrinių neparsiduosi. Geriau tegul mano kraują sugers Lietuvos žemė. Justinas atliko išpažintį (o ne nusivilko sutaną, kaip teigė šmeižikai), pasiėmė breviatorių, šventus paveikslus ir kitus religinius reikmenis (o ne automatą, vėlgį pasak enkadivistų) ir išėjo pas miško brolius.

Partizanų gretose

Kunigui Justinui Lelešiui buvo pavestos Tauro apygardos kapeliono pareigos. Kapelionas laikydavo Mišias, klausydavo išpažintį, laiminio priesaikas, šventino vėliaus ir atlikinėdavo kitus religinius patarnavimus. Kartu su partizanais dalinosi jų lengvo gyvenimo duona, pavojais, džiaugsmams ir rūpesčiais.

Išlikę gyvi rezistentai, pažinoję kunigą Justiną Lelešių – Povilas Bruzas, Antanas Lukša, Juozas Petraška, Petronėlė Vėlyvienė ir kiti pasakoją, jog kunigas Justinas niekada nesinešiojė automato. Jis sakydavęs: "O kam ginklas man reikalingas? Mano

misija kita". Jis buvo partizanų sielų vadas: stiprino jų dvasią, stengėsi apsaugoti nuo nusikaltimų, gelbėti nuo tūžmasies ir galimo keršto, nuo bereikalingo kraujo praliejimo.

Buvę partizanai kaip ypatingą sielos būseną ir šandien prisimena šventas Mišias, kurias miške po atviru dangum, prie sulenktų berželių, aukodavo kapelionas Lelešius. Kaip tai įprasmindavo jų kovą, kančias, palengvindavo skausmą ir pakylėdavo širdis! Kunigas Lelešius griežtai smerkė išgėrinėjimus – net imdavo iš kovotojų parašus, pasizadėjimus nebegerti. "Antras mūsų tautos priešas yra degtinė" – sakydavo jis.

Kunigo Justino Lelešiaus – Tauro apygardos partizanų dvasinio vado autoritetas ir aukštos moralinės savybės nedavė ramybės saugumiečiams. Jų pirmieji uždavinys buvo suniekinti, apšmeižti, diskredituoti žmogų kovojančios tautos akyse ir tuo būdu pasmerkti visą rezistencinį judėjimą. Kaip žmonių fizinio kankinimo metodus, taip ir šmeižtų bei melo technologiją bolševikai yra tobulai išvystę. Padorumo ir moralės taisyklių čia nesilaikoma.

Prieš smūgiai

Kaip daugelyje Lietuvos vietų, taip ir Sasnavoje siautėjo stribai bei skundikai. Pasak liudytojų, ankstų 1947 metų liepos 30 dieną ėjusi melžti karvių Meškelevičienė. Pamačiusi aštuonių partizanų brydės į kaimynų Karčiauskų sodybą, nubėgę vieškelio pranešti stribams. Įvyko mūšis, aprašytas Raišupio baladėje:

Priešas mato, kad lietuvis Gėdos sau nepadaręs, Kad už mylimą Tėvynę Moka mirti kaip karys.

Visi partizanai žuvo. Tarp jų ir "Jovaras" – Viktoras Lelešius. Stribai pakellui nušovė jauną vokieitaitę, ravėjusią runkelius. Visų kūnus nuvežė ir vartalojo nuogus – ant grindinio. Raišupio kaimo žmonės savo sukurtoje baladėje apvėrkė jų dalį:

Sasnavoj, prie valsčiaus mūro, Gulijie, o pilnatis Apmiglojus graudžiai žvelgia Į jų praviras akis...

(Bus daugiau)

LIETUVA LAUKIA PARAMOS

Atgavusi nepriklausomybę mūsų tėvynė, nuskurdinta ilgos sovietinės okupacijos, reikalinga ekonominės pagalbos.

AUKOKIME JAI PER TAUTOS FONDĄ.

Mūsų aukos, testamentiniai palikimai padės įtvirtinti atgautą nepriklausomybę ir pakelti krašto gerovę. Aukos bei palikimus siųskime Tautos fondo atstovybei Kanadoje šiuo adresu:

TAUTOS FONDAS, 310 Rathburn Road,
Etobicoke, Ontario M9B 2L8

Nemokamas
siuntinių paėmimas
iš jūsų namų

POLIMEX

PREKYBA • KELIONĖS •
SIUNTINIAI Į LIETUVĄ
ir kitas Baltijos valstybes
laivu ir lėktuvu – greitas pristatymas.

Mes esame patyrę siųsti ir tvarkyti siuntinius
bei kargo, į Rytų Europą, pradedant nuo
mažų siuntų iki konteinerio.

Žemiausios kainos Kanadoje

\$1.34 už svarą*

Head office: 141 Roncesvalles Ave.,

Toronto, Ontario M6R 2L2

Tel. (416) 537-7914

Branch: 3615 Dixie Rd., Unit 11

Mississauga, Ontario L4Y 4H4

Tel. (416) 238-6683

*Plius pristatymas į namus.

Leidiny apie poeto ir dramaturgo Petro Vaičiūno kūrybą, išvydęs dienos šviesą Vilniuje

„Ei, pasauli, mes be Vilniaus nenurimsim!“, dainavo nepriklausomos Lietuvos moksleivija, dainavo žygiuodami Lietuvos kareivėliai, nors ne visi žinojo, kas tą nerimą kėlė, kas pranašavo, kad „Geležinis vilkas panerys sustaugs“.

Vartau 1991 m. Vilniuje išleistą knygą „Laisvės keliais“. Tai nuostabiai kruopščiai paruošta dramaturgo ir poeto Petro Vaičiūno (1890-1959) monografija. Redos Pabarčienės parašytame įvade nėra šabloniškos asmens biografijos, tik svarbiausieji gyvenimo faktai. Ji giliai analizuoja Vaičiūno asmenybę, jo kūrybos vingius, idealus ir jos likimą. Autorė daro išvadą, kad į Vaičiūną didelės įtakos turėjo jo buvimas jau porrevoliuciniame „Peterburke“ ir jo varginas grįžimas į nepriklausomą Lietuvą. Knygoje išspausdinta kūryba esanti išrinkta iš prieškario leidinių ir iš asmeninių archyvų raštai, kurie sovietinėje Lietuvoje neišėjo į viešumą.

Pagrindinis Vaičiūno gyvenimo motto buvo: „Tik laisvam apsimoka gyventi šiame pasaulyje“. Laisvė Vaičiūnui nėra vien tik tautos iškovota teisė, bet žmogaus dvasios kultūros ir klestėjimo pagrindas.

Iš išaugoto archyvo knygoje yra kelios dešimtys jo asmeninių laišku 1920-1959 metų laikotarpio. Įdomu ir jaudinančiai gražu skaityti jo meilės laiškus Teofilui Dragūnaitiui, su kuria jis susituokė, jo pageidavimu, „saulei tekant“, 1921 m. balandžio 6 d. Kauno Vytauto D. šventovėje.

Pirmą Vaičiūno kūrybos dalį knygoje sudaro trys poezijos rinkiniai: „Prisikėlimo rytas“, „Vilniaus balsas“ ir „Gyvenimo preliudai“. Pirmoje dalyje vyrauja religiniai motyvai. Jis savo dvasioje susilieja su gamta ir jos grožyje mato Dievą:

*Skaisčios aušros saulę vysto.
Ryto rasos žemėn krenta.
Siela Dievą vėl pažįsta.
Vėl many ramu ir šventa.*
(21 psl.)

Jis yra linkęs liūdnam pranašauti, įvelgti ateitį net ir Kalėdų naktį:

*Kalėdų naktį žvaigždės sako,
kad puoš kryžiai mūsų taką...
Kalėdų naktį šventas ūpas
Uždaro meile kančias lūpas.*
(32 psl.)

Viename eilėraštyje jis sako, kad „kiekvienas turi savo kryžių nešti“, bet skatina klausyti „Velykų aidą“, nes iš „skausmo gimsta Aleliuja“ (psl. 49).

„Vilniaus balso“ rinkiny prasideja gili autoriaus patriotizmas, skaudžiai išgyventas Vilniaus praradimas ir Lietuvos žmonių šaukimas į darbą, į kovą, į laisvės džiaugsmą. 1920 m. eilėraštyje „Laisvės daina“ jis skatina:

*Pabuskim iš miego! Pabuskim
linksmai!
Jau nyksta žiauriosios verguvės
skausmai...
Mes amžius vergavę, pabuskim
arais!
Plasnokim rytojun saulėtai
barais! (61 psl.)*

„Gyvenimo preliuduose“ poetas rašo pesimistiškai, turbūt nujausdamas savo netolimą mirtį ir išgyvendamas neįvartą dėl skaudaus tėvynės likimo. Nors po eilėraščių ne-nurodytos datos, bet lengva spėti, kad jie buvo rašyti sovietinės okupacijos metais.

*Jei budelio garbei kanklės
kas užgautų,
Sakyk, ar ne raudą iš jų tik
išgautų?
Ta ašarų jūra, tas kraujas
pralietas...
Ar gali vergijai kurti himną
poetas? (psl. 94)*

Jo poezijoje yra daug romantizmo ir simbolikos, individualaus vienišumo, todėl jis literatūroje istorijoje nėra sutapdinamas su kuria nors ryškia literatūrine srove. Tai tautos džiaugsmas ir tragedijos giliai išgyvenęs poetas, nepraradęs savojo „aš“, nors ir okupacijos metais buvo išleisti penki jo poezijos ir du dramų rinkiniai. Įvado autorė pastebi, kad vienas po kito buvo „silpnėsi“. Aišku — „vergijai poetas negali kurti himnų“.

Antroje knygos dalyje yra trys dramos: „Liepsnojančios širdys“, „Sulaužyta priesaika“ ir „Aukso gramata“. Jas reikėtų analizuoti atskirai, nes kiekviena jų turi skirtingą ir originaliai išreikštą idėją.

Toliau seka aštuoniolika publicistikos straipsnių, pradedant 1921 ir baigiant 1939 m. „Is šiaurės ir vakarus“ Vaičiūnas įdomiai aprašo savo vargingą, daugiau kaip mėnesį trukusią kelionę iš Peterburgo į Lietuvą. Daugiausia nemalonių ir biurokratizmo autorius patyręs Latvijoje.

Savo straipsniuose Vaičiūnas yra drąsus ir atviras kritikas. Jis sielojasi skurdžia teatro būkle, žemu inteligentijos mentalitetu, lietuvių kalbos žalojimu teatro pastatymuose. Jis rūpinasi Lietuvos meno būkle, peikia kritikus ir gvildena lietuviškos kūrybos individualybę. Anot Vaičiūno, ji „glūdi jos lyriškume, jos švelniojo formoje... lietuvis kūrėjas yra lyrikas, švelniai susimąstęs svajotojas. Skaudaus tragizmo iš lietuvių nėra ko laukti... Deja, tai viena neišsipildžiusi pranašystė.“

Labai įdomi knygos dalis yra jo asmeniniai laišukai, rašyti Teofilui Dragūnaitiui-Vaičiūnienai, dramoms aktoriams ir režisieriams Juozui Stanuliui, savo broliui prof. Viktorui Vaičiūnui ir jo žmonai Adai, Vincui Mykolaičiui-Putinui, brolio Viktoro dukrai Juditai Vaičiūnaiti, Juozui Keliučiui, Juozui Petručiui, broliui kun. Juozui Vaičiūnui ir Stasiui Pilkaui. Savo paskutinį laišką žmonai „Tefai“ jis užbaigia: „Bučiuoju Tave Jūrų vėjo nugarinta, Saulės nubučiuotą“. Jis tik prieš pabaigą trumpai paminia: „Pravėręs akis klausau, nuo kokios šiandien ligos labiausiai kentėsi...“

Laiškų autentiškumą išryškina po kiekvieno laiško išnašos, kuriose smulkiai nurodoma, iš kur laiškas siųstas, paaiškinama apie laiškuose minimus asmenis ir santykius su jais. 1926 m. gruodžio 18 d. jo

laiškas žmonai yra išlikęs su voku, ant kurio yra ir pašto antspaudas, ir siuntėjo adresas Romoje.

Savo viename laiške žmonai Vaičiūnas atskirai kreipiasi į „išdykėlį“ sūnelį Vaidutį, klausdamas, ar jam liūdna be tėvelio, kuris keliauja po Milaną ir Paryžių. Jis savo laiškuose žmonai nuotaikingai pasakoja apie „La Scalos“ operų pastatymus ir, kas linksmai nuteikia, užsimena apie ranka pieštą gėlėtą skarą, kurios Teofilė labai norinti. Paryžiuje tokios „pieštos“ skaros labai brangios, bet jis patyrė, kad tas skaras piešia... lietuvaite iš Kauno. Pasiėmęs jos adresą, jis žada atvežti tokią skarą lauktuviui. Kitame laiške jis guodžia Tefą, kuri skundėsi, kad Dauguvietis jai daras teatre nemalonių, bet ją užstojes Kubertavičius.

Savo laiškuose jis yra optimistas, visus guodžia, visiems pataria. Jo laiškuose nėra jo paties profesinių problemų tarp teatro ir teismo, o apie viešnagę Milane jis rašo: „Nemanyk, kad aš rojų gyvenu. Visą laiką lyja, visą laiką makaronais šeria...“

„Laisvės keliais“ yra vertingas įnašas į lietuvių literatūros istoriją ne vien kaip moksliška paruošta monografija, bet ir kaip eiliniam skaitytojui įdomi knyga su pasiskaitymais kiekvieno skonio knygos mylėtojui. Kiekvienam monografijų autoriui vertėtų su ta knyga susipažinti, nes nepakanka vien mokėti rašyti. Tokiam darbu reikia nepaprastai daug kantrybės, precizijos, žinių ir autentiškų šaltinių.

Kai vakare jaučiu nuovargį po dienos įtampos, atsivėriau bet kurį Vaičiūno laišką ir skaitau... Kaip gyvas jis man, ir toks romantiškas... Bet su juo kartu noriu šaukti: „Ei, pasauli, būk rimtas ir teisingas“, nes mes tol nenurimsim, kol Lietuvos žemę tryps svetimos kariuomenės kojos, nes „popierinė“ laisvė dar nedaro lietuvių savos žemės šeiminkais.

JONAS NEVERDAUSKAS

Rytas

*Rytas – aruodas pasaulio naujienų,
grumtis – užderėjusių vaisių naktį;
užmirštos ramunėlės skundas saulei,
kad žmonės nelaiko jos tikra gėle –
leidami džiūti prie dulkėtos tvoros.*

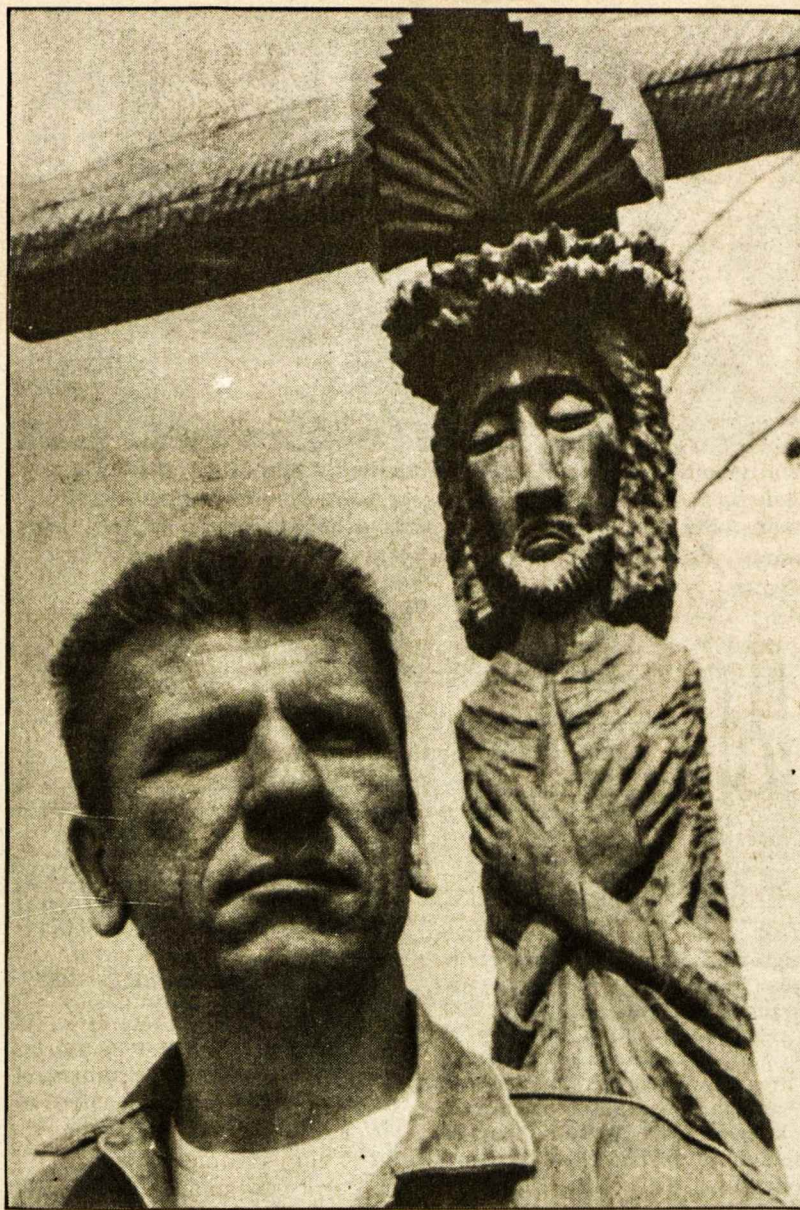
*Kaip verpsėt ritė sukasi žemė,
traukdama į save nelygų siūlą-procesijas
ir taką nužertą ašarų paskirtimi.
Taip skirta išlydėti artimuosius,
nuo pirmo saulės patekėjimo,
šio pasaulio žmogui su ryto prigimtimi...*

*Ir vėl bus rytas aušros prikeltas,
vilties pažadėtas tėvų tėvams:
iki šiolie pažadėjimas neatmestas –
jis apdengiamas dulkių šydu,
kaip pražydusi gėlė prie plento,
nelemtom tankų eilėm slenkant...
Montrealis, 1992*

Paminklo, skirto Lietuvos prezidentui ALEKSANDRUI STULGINSKIUI, pašventinimo metu Kretingos rajono Jokūbavo kaime

Nuotr. D. Martinkutės

Prie medinio kryžiaus, skirto kalbininkui Antanui Saliui, autorius Klaipėdos J. Simonaitytės viešosios bibliotekos direktoriaus pavaduotojas „Aukuro“ draugijos narys JUOZAS ŠIKSNELIS

Nuotr. B. Aleknavičiaus

“Aukuras” vėl liepsnoja

Atgaivinta prieškaryje Klaipėdoje veikusi kultūros draugija

Draugija tautos kultūrai kelti „Aukuras“ Klaipėdoje pradėjo veikti 1922 m. sausio 25 d. Jos tikslas buvo kelti tautos kultūrą, ugdyti tėvynės meilę ir sudaryti sąlygas būsimajai kartai spartesniu žingsniu siekti savų tautinių ir kultūrinių tikslų. Iki pat savo gyvavimo pabaigos draugija daug nuveikė, bet 1939 m. okupavę Klaipėdą hitlerininkai ją likvidavė.

1991 m. rugsėjo mėnesį keleto entuziastų dėka draugija buvo atgaivinta ir savo duotimi nusprendė laikyti organizuotą Mažosios Lietuvos ir Žemaitijos tyrimą, partizanų, tremtinių atsiminimų užrašymą ir jų skelbimą, neeilinių asmenybių gyvenimo kėlimą iš užmaršties ir jų atminimo įamžinimą.

Nors mūsų draugija „Aukuras“ nėra gausi ir nešelpiama valstybės, per trumpą laiką pradėjo steigti savo biblioteką. Kreipėmės per Jūsų laikraštį „TŽ“ ir tėvynainius ir jie kiek padėjo. Laikraštį „Tėviškės žiburiai“ „Aukuro“ draugijai užsakė Albina Mašalas iš Toronto. Krūvą „Pasaulio lietuvių“, „Laiškai lietuviams“ žurnalą atsiuntė A. V. Čiuprinskas iš Ontario. Už tai jiems nuoširdus ačiū.

Kol dar nesuradome patalpų bibliotekai ir kaupiame literatūrą, labai puikius „Tėviškės žiburių“ numerius duoda me perskaityti sąjungos „SOS Baltijai“ pirmininkui Romui Stirbiui iš Kanados, žurnalistei Snieguolei Zalatorei iš Čikagos, kurie šiuo metu darbuojasi Klaipėdoje, o paskui nukreipiame į Klaipėdos J. Simonaitytės viešąją biblioteką skaitytojams.

Nesigirdami norime pasakyti, kad daugiausia esame nuveikę rinkdami istorinę medžiagą apie Lietuvos prezidentą A. Stulginskį, Mažosios Lietuvos veikėjus – Joną Vanagaitį ir Endrį Borchertą, knygnešius – Adomą Lūžą ir kunigą F. Lialį (Lelį) nuo Kretingos, kalbininką Antaną Salį, 1940-1941 m. LAF'o dalyvius Kretingoje, kurių dauguma buvo nužudyti Rėnų miškelyje apie Žemaitijos partizanų rinktinę „Kardas“, kuri buvo įsikūrusi Vaiveikių miške netoli Darbėnų, ir t.t.

Neturime savo lėšų; naudojamesi aukomis, jau spėjome įamžinti stogastulpiu A. Stulginskio gimimo vietą Kutaliuose, netoli Kalininų Šilalės rajone; nuostabiu paminklu A. Stulginskio dvare Jokūbavo kaime, Kretingos rajone; krikštu Endriaus Borcherto gimtinėje Gvildžių kaime, netoli Klaipėdos; mediniu kryžiumi, kurį pašventino atvykęs į Lietuvą iš JAV Amsterdamo para-

pijos klebonas kun. J. Grabys, skirtu kalbininkui Antanui Saliui jo gimtinėje Reketės kaime, netoli Salantų, Kretingos rajone.

Artimiausiu metu žadame įamžinti Jono Vanagaitės atminimą Klaipėdoje ir „Kardo“ rinktinės partizanų – Vaiveikiuose, nes manoma, kad atgimstančiai Lietuvai reikia žinoti savo istoriją ir žymius tautos žmones. Todėl kreipiamės į visus tėvynainius, ypač į Mažosios Lietuvos rezistentų sąjūdžio ir Mažosios Lietuvos fondą, A. Stulginskio pavasarininkų (ar šaulių) kuopą, visus buvusius „Aukuro“ draugijos narius padėti savo prisiminimais, dokumentais spaudiniais apie Lietuvą ir lietuvių plačią nušviestą šį liūdnam Lietuvai tarpumetį.

Dėkojame ir už kitą pagalbą. Esame paruošę spausdinimui knygą apie A. Stulginskį, bet išspausdinimui trūksta lėšų. Tikimės, kad šiai vienintelei knygai apie A. Stulginskį Lietuvoje išleisti atsisiras mecenatų iš užsienio lietuvių. Iš anksto už viską dėkojame.

Vilius Baltinas,
„Aukuro“ draugijos valdybos
pirmininkas,
Kretingos g. tv. 296711,
5818 Klaipėda, Lithuania.
Tel. 58389

Atsiųsta paminėti

MEDICINA. Amerikos lietuvių gydytojų sąjungos žurnalas nr. 1 (79) 1992. Redaktorius – Vaclovas Saulys, MD. Prenumerata – \$10 JAV. Spausdina M. Morkūno spaustuvė Čikagoje.

Kazimieras Barėnas, PATI APATINĖ PAKOPA. Novelės. Aplanas – Kęstutis Kizevičius. Išleido Algimanto Mackaus knygų leidimo fondas (AM a. M. Publications, 7338 South Sacramento Ave., Chicago, IL 60629, USA). Tiražas – 600. Spaudė M. Morkūno spaustuvė. Chicago, 1992 m. 243 psl. Kaina – \$12.00.

Antanas Maceina, SAULĖS GIESMĖ. Antras fotografuotinis leidimas. Šventasis Pranciškus Asyžietis kaip krikščioniškojo gyvenimo šauklys. Pirmąją laidą išleido prel. Pr. Juras Brooklyne 1954 m. Šią antrąją laidą išleido „Katalikų pasaulis“ „Gyvosios dvasios“ serijoje nr. 3. 1991 m. Vilniuje. Tiražas – 20.000 egz., 455 psl. Kaina – 4,80 rub. Leidinio rėmėjai – pranciškonų ordino Lietuvos provincija. Spausdino „Spindulio“ spaustuvė Kaune.

Knygų rėškla
„SAMOGITIA“
meniška įrša
knygas bei žurnalus.
A. Plėnys
3333 Grassfire Cres., Mississauga,
Ont. L4Y 3J8. Tel. (416) 625-2412

KULTŪRINĖJE VEIKLOJE

Kataliko visuomenininko premiją paskiria Pasaulio lietuvių katalikų bendrijos valdyba, kuriai dabar vadovauja dr. Juozas Meškauskas. Šiai tūkstančio dolerių premijai mecenatas prel. dr. Juozas Prunskis yra sudaręs specialų fondą. Premijos laureatui šiemet buvo paskelbtas Ateitininkų federacijos vadovas Juozas Polikaitis. Čikagoje sudaryta vertintojų komisija — dr. Juozas Meškauskas, kun. Vytautas Bagdanasavičius, MIC, Agnė Kišienė ir advokatas Saulius Kuprys premijai paskyrė už vadovavimą Ateitininkų federacijai išeivijoje ir pagalbą Lietuvoje atskiriančioms ateitininkų organizacijoms.

Čikagietė dr. Milda Budrienė renka medžiagą JAV lietuvių gydytojų istorijai. Dr. Juozas Kiaučius Niujorko lietuvių gydytojų draugijos susirinkime pranešė, kad jis, paprašytas dr. M. Budrienės, tam veikalui jau yra parašęs skyrį apie Niujorke dirbusius lietuvių gydytojus. Medžiagos apie Niujorko lietuvių gydytojus dr. J. Kiaučius rado dr. Vinco Tercijono (1890-1964) archyvuose, kuriuos dukra A. Tercijonaitė-Rygelenė yra atidavusi ALKA. Jis taipgi priminė susirinkimo dalyviams, kad dr. M. Budrienė renka ir mediciną nepriklausomoje Lietuvoje studijavusių gydytojų būdingesnius atsiminimus. Vyresnio amžiaus gydytojų atsiminimai bus įjungti ten leidžiamon knygon.

Kipras Bielinis, Lietuvos socialdemokratų ir VLKCo veikėjas, gimė 1883 m. rugsėjo 26 d. Purviškuose, dabartiniam Biržų rajonui, mirė Niujorke 1965 m. gruodžio 7 d., išleisdamas atsiminimų tomus — „Dienojant“ (1958) ir „Penktieji metai“ (1959). Šią vasarą jis buvo prisimintas ir pagerbtas Kauno rajono Biruliškės atidengta memorialine lenta. Mat velionis ten gyveno 1938-1944 m. Lentą su bareljefu sukūrė tautodailininkas Leonas Juozonis, atidengė velionies sūnėnas Jurgis Bielinis. Atsiminimais dalijosi Lietuvos 1941 m. laikinosios vyriausybės teisingumo viceministeris Povilas Šilas, pedagogas ir žurnalistas Juozas Kojelis, priklausęs 1941 m. sukilimo organizatorių gretoms.

Rezistencinio romano konkursas. Įamžinant lietuvių tautos kovas, 1990 m. rudenį paskelbė veiklos trisdešimtmetį minintis „I laisvę“ fondas lietuviškai kultūrai ugdyti. Įsijungti konkursan buvo pakviesti išeivijoje ir Lietuvoje gyvenantys rašytojai. Laike mėtėjusi 3.000 dolerių premiją paskirs dviguba vertintojų komisija: Lietuvoje — Vytautas Kubilius, Vidmantas Valiusaitis ir Vanda Zaborskaitė, JAV — Česlovas Grincevičius, Paulius Jurkus, Vytautas Volertas ir Leonardas Žitkevičius. Slapyvardžiais pasirašytus romanų rankraščius atsiuntė: 1. Domas Jasinskis, „Kelias per kapines“, 2. Vaivoro Atžala, „Penktas: Nežudyk“, 3. M. Aistis, „Apokalipsės laukimas“, 4. Viktoras Liutkus, „Alkani žirgai“, 5. Jonas Uolinis, „Sėdabražolių šaknys“, 6. Kovos Aidas, „Trys berniukai“, 7. Sūduva, „Atadulksta svetima šalė“, 8. Jurgis Kiršinas, „Palonų istorijos“, 9. Rimantas Sėlis, „Dabar ir visados“, 10. Jonas Garmus, „Kruvina puota“, 11. Jonas Vaitiekus, „Neleisk mūsų gundyti“, 12. P. Ziulus, „Naktis vis tiek baigsis“, 13. Smilga, „Pasaka be pabaigos“, 14. Feliksas Priešpilis, „Šventas Jurgis“, 15. Augustinas Arpas, „Nors nešvietė laimėjimo viltis“, 16. Martynas Plumpa, „Sėtono panuksmėje“, 17. Vilius Balandis, „Sausio tryliktoji“, 18. Kazimieras Paltaitis, „Paskutinis isakymas“, 19. (be voko) 2391, „Šuliny“, 20. Nesubrendėlis, „Sunkūs okupacijos metai“, 21. Stasys Gričiūnas, „Urbonų šeimos kronika“, 22. Augustas Raštounis, „Laiškai kinta Dainavoje“, 23. Budrys B., „Paminklas iš žodžių“, 24. Be autoriaus, „Jeigu karas rytoj“, 25. K. Verba, „Proletariato diktatūra „Palingyje“, 26. Kostas Punkskas, „Prisikėlimo keliu“, 27. Vinkšnupė, „Knyga be viršelio“, 28. Y.Z., „Dienos, valandos, minutės“, 29. Akmenėlis, „Žolė visados kelyje“, 30. P. Gegutė, „Medžioklė“. Tikslai premijos paskyrimo ir įteikimo data tebėra nenustatyta. Darbą sulėtiną saugus pasikeitimas rankraščiais tarp vertintojų komisijos narių Lietuvoje ir JAV. Tikimasi, kad premija bus paskirta dar šį rudenį.

Vasaros parodų ciklas Klaipėdos menininkų namuose buvo pradėtas vietinių keramikų Skirmantės Bialopetravičiūtės, Sigitos Talandytės ir fotomenininko Remigijaus Treigio darbų paroda. Ciklą organizavo bendrovė „Baroti“, kas dvi savaitės keitėsi Lietuvos ir kitų šalių dailininkų parodas.

Klaipėdos dramos teatras šio sezono užbaigti pasirinko tragi-komediją „Tikrieji vakarai“, vaizduojančią turto godulių apsauginą žmogų. Tragikomedijos autorius yra amerikietis dramaturgas ir Hollywoodo filmų aktorius Sam Shepard. Premjerinį spektaklį paruošė jaunas rež. Antanas Dir-da su dail. Rimu Olšausku. Pagrindinius vaidmenis sukūrė aktorai Darius Meškauskas, Igoris Reklaitis, Vytautas Anužis, Kęstutis Macijauskas, Povilas Stan-kus, Marija Černiauskaitė ir Valentina Leonavičiūtė.

Povilo Višinskio (1875-1906) skaitymais yra pavadintos mokslinės konferencijos Šiauliuose, kas dveji metai rengiamos iš mūsų tautos kultūrininko atminimui. Šiemetinė buvo jau antroji skaitymų konferencija, įvykusi P. Višinskio viešosios bibliotekos salėje po gimtadienio išvakarės. Pranešimus skaitė kraštyrininkai V. Bražas, I. Višinskaitė-Cepienė, S. Juodytė, J. Pabrėža, B. Ragutis, O. Seligina ir D. Striogaite. Skaitymų dalyviai nagrinėjo P. Višinskio šeimos istoriją, jo tarmę, pedagoginį darbą, pažiūras į spaudą. Buvo susipažinta su P. Višinskio vaidmeniu Šiauliuose, jo ryšiais su Mažąja Lietuva, jo atminimo įsteigtu fondu „Aušros“ muziejuje. Lietuvos kultūros fondo Šiauliuose kraštyrinių P. Višinskio stipendiją įteikė Šiaulių pedagoginio instituto lituanistai J. Rudauskaitė. Skaitymų papildė meninė programa, atlikta Šiaulių aukštesniosios muzikos mokyklų absolventų.

Vilniaus išeigėjo Gedimino paminklo konkursą laimėjo Kaune esantis skulptoriaus Vytauto Kašubos ir architekto Henriko Šilgalio projektas. Konkursas, pradėtas 1988 m. bendra Vilniaus miesto ikūrimo tema, sekančiais metais susilaukė beveik 50 projektų. Nė vienas nebuvo premijuotas. Sovietinėje okupacijoje tada dar nebuvo galima pilnai išryškinti Lietuvos didžiojo kunigaikščio Gedimino istorinių bruožų. Tad artėjant Lietuvos atgimimui, 1989 m. pabaigoje buvo paskelbtos naujos jau pradėto konkurso sąlygos. Pirmąjį parodai Dailės muziejuje 1990 m. buvo gauta septyniolika projektų. Tačiau ir ši kartą nebuvo paskirtos numatytos septynios premijos. Vertintojų komisija antrajai konkurso daliai atrinko du projektus. Jie šiemetinėje parodoje buvo papildyti trim naujais projektais. Dvidešimt keturis narius turinčiai komisijai labiausiai patiko tie du antrajai daliai palikti projektai. Pagrindinė premija devyniolika balsų buvo paskirta skulptoriui Vytautui Kašubai ir architektui Henrikiui Šilgalui. Jų projekte vaizduojamas nuo žirgo nulięs Gediminas, rankomis tarsi laiminantis būsimą Vilnių, pjedestale po jo kojomis — stau-giantis Geležinis vilkas. Antroji vieta penkiais vertintojų balsais teko pagrindiniu varžovu tapusiam skulptoriaus Regimanto Midviko, architektų Adomo Skiezgelo ir Ričardo Krištopaichio projektui. Jo autoriams paskirta papildoma premija.

Skulptoriaus Petro Mazūro vadovautą vertintojų komisiją sudarė dailininkai, dailėtyrininkai, istorikai, architektai bei kiti specialistai. Gedimino paminklą planuojama statyti Arkikatedros aikštės rytinėje dalyje. Vertintojų komisija nori, kad jis gerai iškomponuotų į šios aikštės ir dar neatstatytą Kunigaikščių rūmų foną. Paminklo statybai jau konkurso pradžioje buvo surinkta 58.000 rublių, bet dabar jų vertė yra visiškai kritusi. Pasigirsta balsų, kad be reikalo taip ilgai buvo atidėliojamas geriausio projekto pasirinkimas. Mat jau pirmojoje konkurso dalyje populiariausias buvo skulptoriaus Vytauto Kašubos ir architekto Henriko Šilgalio projektas. Antroji konkurso dalis turėjo du tuos pačius pagrindinius pirmosios dalies varžovus. Pasak „Literatūros ir meno“, paminklo statyba jau galėjo būti įpusėta, o dabar jai reikės šešto metų sunkiose finansinėse sąlygose, jeigu iš viso ji bus pradėta.

V. Kst.

PRISIKĖLIMO
PARAPIJOS KREDITO KOOPERATYVAS

999 College St., Toronto, Ontario M6H 1A8
Telefonai: (416) 532-3400 ir 532-3414

KASOS VALANDOS: Pirmadieniais, antradieniais ir trečiadieniais – nuo 9.00 v. ryto iki 3.30 v.p.p.; ketvirtadieniais ir penktadieniais – nuo 9.00 v. ryto iki 8.00 v.v.; šeštadieniais – nuo 9.00 v. ryto iki 1.00 p.p.; sekmadieniais nuo 9 v. ryto iki 12.30 v.p.p. SKYRIUS ANAPILYJE: sekmadieniais nuo 9.30 v. ryto iki 1.00 v.p.p.

MOKA UŽ:

90-179 d. term. ind.	4.75%
180-364 d. term. ind.	4.75%
1 metų term. indėlius	4.75%
2 metų term. indėlius	4.75%
3 metų term. indėlius	5.00%
1 metų GIC-mėn. palūk.	5.00%
1 metų GIC-met. palūk.	5.25%
2 metų GIC-met. palūk.	6.00%
3 metų GIC-met. palūk.	6.25%
5 metų GIC-met. palūk.	6.75%
RRSP ir RRIF-1 m. term. ind.	3.75%
RRSP ir RRIF-2 m. term. ind.	5.25%
RRSP ir RRIF-3 m. term. ind.	6.00%
RRSP ir RRIF-4 m. term. ind.	6.25%
RRSP ir RRIF-5 m. term. ind.	6.75%
Taupomąją sąskaitą	3.75%
Kasd. pal. taupymo sąsk.	3.50%
Kasd. pal. čekių sąsk.	2.00%

IMA UŽ:

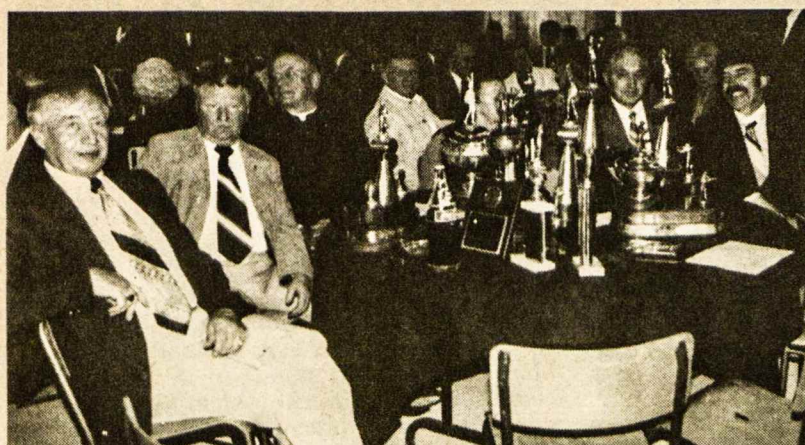
Asmeninės paskolas	8.75%
Sutarties paskolas	8.75%
Nekiln. turto paskolas:	
Su nekeičiamu nuosimčiu	
1 metų	7.00%
2 metų	7.25%
3 metų	8.00%
Su keičiamu nuosimčiu	
1, 2 ir 3 metų	6.75%

Draudžiame asmenines ir sutarties paskolas iki \$15,000 ir narių gyvybę iki \$2,000 už santaupas laikomas šėrų, čekių ir taupymo sąskaitose.

Duodame asmenines paskolas iki \$50,000 ir mortgijas iki 75% įkainoto turto vertės. Parduodame pinigines perlaides (money orders) ir kelionių čekius (traveler's cheques). Neimame mokesčio už išrašytus čekius bei apmokamas įvairias sąskaitas.

AKTYVAI per 53 milijonus dolerių

Mūsų tikslas – ne pelnas, bet sąžiningas patarnavimas

Hamiltono lietuvių medžiotojų ir žūklautojų klubas Giedraitis 1992 m. sausio mėn. surengė metinį medžiotojų balių. Nuotraukoje – trofėjus ir žmonės. R. Svilas, jn., V. Svilas, sn. Viduryje kun. J. Liauba, OFM

SPORTAS

Redaguoja SIGITAS KRAŠAUSKAS,
32 Pasadena Gardens, Toronto, Ontario, M6S 4R5,
telefonas (416) 766-5367

Lengvosios atletikos pirmenybės

1992 m. Š. A. baltiečių ir lietuvių lengvosios atletikos pirmenybės įvyks rugsėjo 26-27 d.d. Cuyahoga Community College, Western Campus, 11000 West Pleasant Valley Rd., Parma, Ohio. (Kampas W. Pleasant Valley Rd. ir York Rd.). Parma yra Klivlando pietų-vakarų priemiestis. Vykdo – Klivlando LSK „Žaibas“. Lietuvių pirmenybės bus išvestos iš baltiečių.

Varžybos vyks šiose klasėse: vyrų, moterų, jaunių A (17-19 m.), jaunių ir mergaičių B (15-16 m.), C (13-14 m.), D (11-12 m.), E (9-10 m.), F (žemiau 9 m.), „Sub masters“ (35-39 m.) ir visų klasių „masters“ (40-49 m.) ir t.t.

Varžybų pradžia šeštadienį, rugsėjo 26, 1.30 v.p.p. Registracija nuo 12 val. Sekmadienį varžybų tąsa nuo 10.30 v.r.

Dalyvių registracija – iki rugsėjo 21 d. intinai pas varžybų vadovą Algirdą Bielskį, 3000 Hadden Rd., Euclid, Oh. 44117, tel. (216) 486-0889. Papildomai galima pasiekti Eglę Laniauskienę tel. (216) 731-7464.

Smulkios informacijos yra pranešta visiems sporto klubams. Klubams nepriklausantieji dėl informacijų gali kreiptis į bet kurį sporto klubą ar tiesiog į A. Bielskį ar Eglę Laniauskienę. Dalyvavimas atviras visiems lietuvių lengvatletams.

ŠALFAS centro valdyba

Golfo žinios

TLG klubo 1992 m. sezono atidarymo turnyre, įvykusiame „Golf Haven“ aikštyne birželio 27 d., dalyvavo 48 golfinkai. Turnyrą laimėjo R. Strimaitis, sušaudęs 79 smūgius, o su išlyginamaisiais smūgiais pirmuoju prasiskynė A. Zaleskis – 63 (89).

Toliau išlyginamųjų smūgių varžybose: A klasėje 1 v. R. Strimaitis – 68(79); 2 v. S. Podadecki – 70(79); B klasėje 1 v. Aug. Simanavičius – 66 (87); 2 v. R. Saplys – 68(85); C klasėje 1 v. A. Zaleskis – 63(89); 2 v. V. Pulkys – 66(91); D klasėje 1 v. R. Vaitkevičius – 69 (103) ir 2 v. V. Vaičiūnas – 69 (101);

Tik viena nesėkmė

Po Europos atrankinio turnyro i olimpinės žaidynes Lietuva buvo daugumos krepšinio žinovi laikoma ne „Svajonių komanda“ („Dream Team“), tačiau sekanti geriausia. V. Chomičius, rinktinės kapitonas, prieš šį turnyrą buvo pareiškęs: „Mes

prieš buvusius sovietus turime laimėti 54 taškų skirtumui. Vienas taškas už kiekvieną Lietuvos okupacijos metą...“ Žinoma, pirmosios rungtynės prieš NVS rinktinę buvo laimėtos 37 taškų skirtumu ir labai stipriai sutruškinti buvusių okupantų palikuonys.

Nepriklausomų valstybių sandraugos komandoje, kaip žinoma, žaidė du latviai: Gounards Vētra ir Igor Miglinieks. Jie neprisiūgė prie Latvijos olimpinės rinktinės, kuri jiems dalyvaujant galėjo būti visai nebloga, tačiau pasirinko rusų komandą ir su ja dalyvavo olimpiadoje. 1988 m. Seule Miglinieks kartu su mūsikiškais – Marčiulioniu, Saboniu, Kurtinaičiu ir Chomičium žaidė už sovietus, laimėdamai jiems aukso medalį. Latviai labai nusivylė ir net pasipiktinę šių sportininkų elgesiu ir jų „matematika“.

Rungtynės prieš jungtinę rinktinę jau olimpiadoje visais atžvilgiais atrodė, kad lietuvių laimės, nes pralaimėjimo iki šiol žaistų 14 rungtynių dar nebuvo patyrę. Žinoma, šiam tikėjimui turėta pagrindo. Vienu metu vesta net 19 (53:34) taškų skirtumu. Dar buvo likę 15 minučių iki rungtynių galo. Tačiau 7.08 min. iki rungtynių galo priešrinkinai persėdė 67:66... ir nuo čia laikrodžio pradėjo tikseti ne mūsų naudai. Pasak Chomičiaus: „Mes pradėjome pykti, mūsų gynība pasidarė silpna, mes buvome perviršyti tikėjimu į laimėjimą... ir mūsų kvailumas pagaliau privėdė prie pralaimėjimo...“ Pasakutines 2.37 minutėse Lietuva nepasiekė taško, o priešrinkinai net vienuolika.

Po rungtynių Donn Nelson, padėjęs treneris iš „Golden State Warriors“ pasakė: „Jie apvylė Lietuvą...“, o Marčiulionio pareiškimas buvo: „Mes nesam viršmogiiai, turėjome blogą dieną...“

Kaip jau žinoma, statistika Lietuvai labai gera. 17 laimėtų rungtynių ir tik dvi pralaimėtos. Tai prieš amerikonus, kur niekas net svajoti negalėjo apie laimėjimą, ir prieš NVS rinktinę (galima vadinti nepasisekimu). Atsigrębia prieš juos rungtynėse dėl bronzos.

ROMAS UBARTAS, disko metėjas, Barcelonoje Lietuvai laimėjęs aukso medalį

Skautų veikla

• LSS rašinių konkursas, finansuojamas prel. Juozo Prunskio, pratęsiamas iki 1992 m. lapkričio 1 d., leidžiant po vasaros stovyklų įsijungti didesniais sesių ir brolių skaičiumi. Laukiama laisvų ar taisyklės pasiūlytų temų. Dar kartą atkreipiame dėmesį, kad rašinėliai gali būti rašomi suiseigos, tuo įsijungimą konkursu paverčiant užsiėmimo dalimi. Rašinius siųsti adresu: LSS rašinių konkursas, 40 Burrows Ave., Islington, Ontario M9B 4W7, Canada.

• LSS tarybos pirmios narių – v.s. fil. S. Miknaitis, v.s. fil. K. Jėčius, v.s. fil. E. Korzonas, v.s. G. Deveikis ir v.s. B. Banaitienė – šią vasarą lankėsi Lietuvoje, susitiko su tenyškiais vadovais, tarėsi Jubiliejinės stovyklos Lietuvoje reikalais, susipažino su trimis keilais einančiu skautišku judėjimu, paliko pasiūlymų ieškoti vieno kelio. LSS išeivijos vadovybė priėmė AT pirm. V. Landsbergis, min. pirm. A. Abišala ir vyšk. S. Tamkevičius. Tartasi su „Vagos“ leidykla jau baigiamos ruošti knygos „Mūsų skautybė“ spausdinimo Lietuvoje reikalais. LSS vadovybė aplankė akademikų stovyklą Kernavėje, pastovyklavo skautų vadovų ir mokytojų stovykloje prie Palangos.

Grįžusiems iš Lietuvos LSS tarybos pirmios pirm. v.s. fil. S. Miknaitiui ir Seserijos VS v.s. B. Banaitienei dar užteko jėgų applanstyti 30-metį švenčiančią „Romuvą“ rugpjūčio 8-9 d.d. Br. Sigita Miknaitis rašo: „Po varginančios kelionės Lietuvoje nuotaika „Romuvoje“ skaidrina matomas didelės jaunimo prieauglio ir žymi pažanga lietuviškame išeivijos skautavime. Tai nuopelnas jaunų tautininkų, draugininkų ir gražaus bendravimo tarp trijų skautų vadovų kartų, nenuilstamai dirbančių Lietuvos skautų sąjungos eilėse“. S.

LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVAS

MOKA:

4.75% už 90 dienų term. indėlius
4.75% už 6 mėnesių term. indėlius
4.75% už 1 m. term. indėlius
4.75% už 2 m. term. indėlius
5.00% už 3 m. term. indėlius
5.25% už 4 m. term. indėlius
5.50% už 5 m. term. indėlius
4.50% už 1 m. GIC mėn. palūk.
5.00% už 1 m. GIC invest. pažym.
5.25% už 2 m. GIC invest. pažym.
6.00% už 3 m. GIC invest. pažym.
6.25% už 4 m. GIC invest. pažym.
6.75% už 5 m. GIC invest. pažym.
3.75% už RRSP ir RRIF ind. (variable rate)
5.00% už RRSP ir RRIF 1 m. term. ind.
5.25% už RRSP ir RRIF 2 m. term. ind.
6.00% už RRSP ir RRIF 3 m. term. ind.
6.25% už RRSP ir RRIF 4 m. term. ind.
6.75% už RRSP ir RRIF 5 m. term. ind.
3.75% už OHOSP (variable rate)
3.75% už taupymo sąsk. (gyvybės drauda)
3.00% kasd. pal. sąsk. virš 10,000
2.00% už kasd. pal. čekių sąsk.
2.25% už Amerikos dol. kasd. pal. sąsk. (US dol. Sav. Acc.)

IMA:

už asmenines paskolas nuo	8.75%
už nekilnojamo turto paskolas (mortgages): su nekeičiamu nuosimčiu	
1 metų	7.00%
2 metų	7.25%
3 metų	8.00%
(fixed rate)	
su keičiamu nuosimčiu	
1, 2 ar 3 metų	6.75%
(variable rate)	
Asmeninės paskolas duodame iki \$65,000 ir mortgijas iki 75% įkainoto turto. Kitos paskolos: (Line of Credit) ir antrieji mortgijai.	

Nuosimčiai gali pasikeisti savaitės elgoje.

AKTYVAI per 95 milijonus dolerių

Kredito kortelė

Visų narių gyvybę apdrausta santaupų dydįje, bet nedaugiau \$2,000. Asmeninės paskolos mirties atveju apdraustos iki \$30,000. Nemokamas čekių ir sąskaitų patarnavimas. Gaunama pinigines perlaides. Kelionių čekiai (American Express, Thomas Cook mastercard cheques). Kelionių drauda nariams ir svečiams iš kitų kraštų. (The Co-operators & Blue Cross). Nekilnojamo turto paskolų (mortgage) drauda. (Cumis & The Co-operators).

KASOS VALANDOS:

- Pirmad., antr. ir trečiad. nuo 9 v.r.-3.30 v.p.p.
- Ketvirtadieniais ir penktadieniais nuo 9 v.r.-8 v.v.
- Šeštadieniais nuo 9 v.r.-1 v.p.p.

BŪSTINĖ: Lietuvių namai –

1573 Bloor Street West, Toronto, Ontario M6P 1A6

Telefonas 532-1149

STEPHAN'S FURS

406 Roncesvalles Ave.
Telefonas 536-5936 ir
2239 Bloor Street West. • Telefonas 762-7775
Parduodami kailiniai apsiaustai ir įvairaus kailio kepurės. Priimami užsakymai. Daromi pataisymai bei persiuvimai.

KINGSWAY NATIONAL REAL ESTATE LTD.

1614 Bloor St. W., Toronto, M6P 1A7 (Arti Toronto, Lietuvių namų)
PERKANT – PARDUODANT NAMĄ VISADA JUMS SAŽINGAI IR DRAUGIŠKAI PATARNAUS
STASYS JOKUBAITIS.
Telefonai 535-2331 arba 537-2869

LEDAS REFRIGERATION

Nelikit karštyje šią vasarą!

Remontuoju, išvalau, aptarnauju visų rūšių

- Namų vėsinimo sistemas
- Languose įstatomus vėsinimo aparatus
- Automobilių vėsinimo sistemas
- Šaldytuvus, šaldymo aparatus (ledaines) ir drėgmės kontroliavimo aparatus (dehumidifiers)

Specialūs „Carrier“ vėsinimo aparatai langams 5000, 6000, 8000... Btu nuo \$450 (su įrengimu)

Atlieku įvairius vandentiekio sistemos (plumbing) darbus.

Skambinti R. Jareckui

tel. 767-8711 / 533-6310 Toronte

(Nesivaržykite palikti pavardės ir savo telefono numerio)

PARCEL SERVICE

614 The Queensway
Etobicoke, Ontario M8Y 1K2
Tel. (416) 503-1601

SIUNTINIAI LIETUVON, LATVIJON, ESTIJON

- Garantuojamos žemiausios kainos siuntinius pristatant į namus.
- Mes paliname siuntinius iš jūsų namų.
- Siunčiame maisto ir medicininių reikmenų siuntas.
- Nei minimumu, nei maksimumu siuntis neribojamos.
- Siunčiame siuntas tiesiog gavėjo adresu.
- I kainą įeina ir persiuntimo išlaidos. (Gavėjas nieko neturi primokėti).
- Perduodame pinigus iš rankų į rankas.
- Greitas 3 savaitių siuntinių pristatymas iktu.

Atidaryta nuo pirmadienio iki penktadienio 9 v.r.-7 v.v., šeštadienį nuo 9 v.r.-5 v.v. Neapmokama automobiliams vieta prie raštines.

Mūsų atstovai Hamiltone: 517 Fruitland Rd., Stoney Creek, Ontario, Tel. (416) 643-3334, Vytas ir Genė Kairiai. Mūsų atstovas Montrealyje Vytas Gruodis, jr., tel. 847-0881

MARGIS DRUG STORE

408 Roncesvalles Ave. Tel. 535-1944

PRIIMA "ONTARIO DRUG BENEFIT" RECEPTUS.

Pensininkams 10% nuolaida nuo visko (išskyrus cigaretes)

NEMOKAMAS PRISTATYMAS Į NAMUS

MARGIS DRUG STORE turi "Lottario" loterijos skaitytuvą (kompiuterį)

NRS NATIONAL REAL ESTATE SERVICE

NRS WESTSIDE REALTY INC.

Jei norite pirkti ar parduoti namą, ar gauti informaciją, prašau man paskambinti. Prižadu mielai ir sąžiningai patarnauti.

Lina Kuliavienė

2323 Bloor St. West nr. 218, Toronto, Ontario M6S 4W1 (Windermere – Bloor kampas)

Tel. (416) 767-9000 Fax (416) 767-0382

Canada Loyal Insurance Corporation

Greitas ir tikslus patarnavimas

DRAUDA

gyvybės, automobilių, gaisro atveju, nuomininkų turto, verslo ir komercijos

Juozas Eimis Ramas

1270 Central Parkway West, Suite 608, Mississauga, Ontario L5C 4P4

Tel. 566-1866 namų 766-5857 Fax 566-1102

Klientų patogumui, susitarus, atvažiuoju į namus

Regina (Gina) Gregorian Associate Broker

Namų pirkimo ir pardavimo atstovė

Patarnauja lietuvių kalba.

Burlingtono, Hamiltono ir Oakvillės apylinkėse.

Nemokamas namų įvertinimas

720 Guelph Line Burlington, Ontario L7R 4E2

Toronto Line: (416) 827-6454

Res: (416) 336-2814 Fax: (416) 333-3616

(416) 333-3500

AMBER GLOBUS UNITED TRADE INC.
Giminių pervežimas iš Montrealo Mirabel oro uosto į Torontą ir atgal.

- Lėktuvų bilietai į Baltijos kraštus ir atgal skrendant STERLING AIRWAYS - Toronto-Kopenhaga-Vilnius \$1299 įskaitant mokesčius. Kaina priklauso nuo sezono.
- 21st Century Travel Insurance Co.
Drauda Kanados lankytojus - \$1.15 dienai.
- Dolerių pristatymas iš rankų į rankas per 2 savaites.
- Automobilių pristatymas laivais į Baltijos kraštus.
- Naujų "Bielarus" traktorių, naujų automobilių "Lada" pristatymas.

Mūsų adresas:
257B Willard Ave., 2nd floor, Toronto, Ontario M6S 3R1
Tel. (416) 604-8446 FAX (416) 604-9436

BALTIC CONSTRUCTION
Namų įrengimai ir pataisymai:
* staliaus darbai * vidaus sienų įdėjimas (drywall)
* dažymas * elektros įvedimai * vandentiekio sistemos įvedimas (plumbing) * įvairūs cemento darbai (masonry)
* kiemų sutvarkymas (landscaping)
* prieplaukos (decks) * tvoros. 15 metų patirtis.
Skambinti Pauliui Stanevičiui tel. (416) 604-1871 Toronte
Wasaga Beach tel. (705) 428-6502

PRINTING
66 MIMICO AVE.
ETOBICOKE, ONT. M9V 1R3.
TEL. (416) 252-6741

NAUJA LIETUVIŠKA SPAUSTUVĖ
Renkame tekstus lietuviškai ir angliškai.
Spausdiname: - raštinės reikmenis (laiškus, vokus, vizitines korteles)
- bekalinio (carbonless) popieriaus blankus
- lankstinukus ir reklaminius lapelius (flyers)
- knygas, kalendorius
- vestuvinius ir kitus kvietimus
- koncertant bilietus ir programas
Greitas ir tikslus patarnavimas.
Susitarus užsakymus paimame ir pristatome. Priėmamos kainos. Lietuviams nuolaida.
Nemokama autoaikštė prie įstaigos.

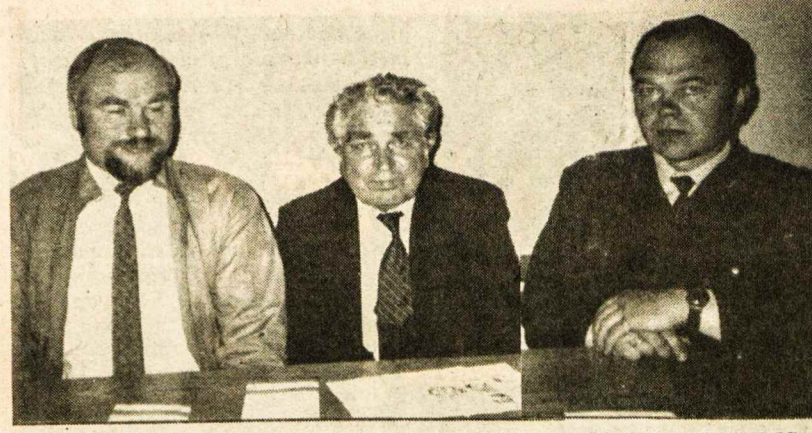
EUROPARCEL
APTARNAUJAME LIETUVĄ, LATVIJĄ, ESTIJĄ, UKRAINĄ, RUSIJĄ, MOLDAVIJĄ, GUDIJĄ

DABAR SIŪLOME AIR CARGO PATARNAVIMĄ - TIK 4.95 už kg!
(LAIVU - \$4.40 už kg)
Siuntiniai pristatomi tiesiog į namus. Nėra nei maksimumo, nei minimumo svorio. Neskaitykite už C.O.D.

MONTREALYJE 2600 RUE LEGER LASALLE, QUE.
Nuo pirmadienio iki penktadienio, 7 v.r.-4 v.p.p.
847-0881 SKAMBINKITE INFORMACIJOS IR APTARNAVIMO REIKALAIŠ
Vytas Gruodis Jr. BET KADA - 7 DIENAS

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ
Lietuvių-kanadiečių verslo ir patarnavimo bendrovė
"TORVIL"
Kviečia jus dalyvauti
"Bridge of Goodwill"
(Geros valios ryšiuose)
Skambinkite dabar!!!
Toronto (416) 798-3320
JAV (312) 278-5258
Buffalo (716) 894-9880
GERIAUSIAS KOKS GALI BŪTI PATARNAVIMAS.
JŪSŲ SIUNTINIAI BUVO, YRA IR BUS PRISTATOMI GARANTUOTAI

AUDRA Travel CORPORATION
KVIEČIAME naudotis mūsų vienintelio lietuviško kelionių biuro paslaugomis!
PIGI KELIONĖ Į VILNIŲ
rugpjūčio 31 - rugsėjo 23 d.d.
tik \$799 kan.
VIETŲ SKAIČIUS RIBOTAS, SKUBĖKITE UŽSISAKYTI!
*****
Mūsų biure:
1. Užsakome keliones į įvairius pasaulio kraštus.
2. Sutvarkome kelionėms reikalingus dokumentus.
3. Pervežame giminėms Lietuvoje vaistus ir pinigų. Rugsėjo mėnuo - pati artimiausia proga perduoti dovanas.
SMULKESNĖ INFORMACIJA VISAIS KELIONIŲ KLAUSIMAIS TEIKIAMA: pirmadieniais-penktadieniais: 9.30 - 17.00 val. šeštadieniais - pagal išankstinį susitarimą.
1605 Bloor St.W., Toronto, Ontario M6P 1A6, Canada
Tel. (416) 533-8443 FAX (416) 533-6279

Vilnietiški reikalai aptarime Vilniuje. Iš kairės: ALFONSAS AUGULIS - Vidurio Europos ir Rytų kraštų lietuvių bendruomenių sąryšio pirminkas, BRONISUS SAPLYS - Vilniaus krašto lietuvių sąjungos vicepirminkas, RIMANTAS KLIMAS - Miškų ūkio ministeris

Kanados įvykiai

(Atkelta iš 1-mo psl.)

muito Kanada jau seniai keičiasi su JAV. Tam keitimuisi buvo reikalaujama, kad tokie automobiliai turėtų 50% vietinės gamybos dalių. Dabar tokių dalių automobilyje turės būti 62.5%. Tai apskunkins naujų užsienio gamyklų atidarymą, bet duos daugiau darbo jau Kanadoje veikiančioms didžiųjų JAV automobilių gamyklų skyriams.

Naujoji NAFTOS sutartis leis investuoti techniką ir kapitalą į dalį naftos pramonės Meksikoje. Kanados natūralioms dujoms atsivers didelė rinka Kalifornijoje. Natūralių dujų turį Meksiką, bet ji nėra pajėgi nutiesti dujotiekį. Sutarties dėka Kanados bankai savo skyrius galės atidaryti Meksikoje. Ji taipgi leis Kanados sunkvežimio bendrovėms įsijungti į krovinių pervežimą visoje Šiaurės Amerikoje.

SMACKERS Pizza
278^a MAIN ST.
STAYNER, Ontario
Tel. 428-0779
Lietuviai savininkai
IRENA ir ALGIS VITKAI
* pristatome valgius į namus

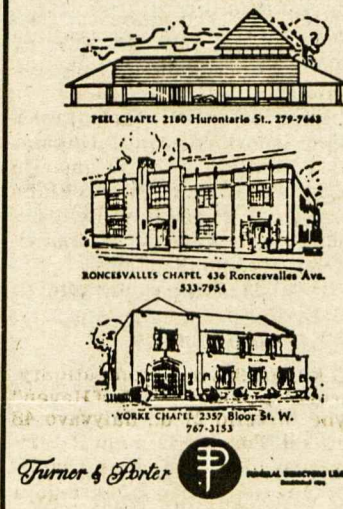
Aukos Kanados lietuvių fondui

INAŠAI UŽ MIRUSIUS NARIUS:
94. Šiurna Domas ..... \$ 245 (iki \$4,245)
159. Macijauskas Jonas 160 (\$1,260)
1231. Perminas Stasys 100 (\$400)
1375. Gudinskas Jurgis 50 (\$250)
1584. Enskaitis Pranas 655 (1,215)
1993. Zabaraskienė Olga 100 (\$295)
2004. Valiulis Juozas 125 (\$700)
2036. Krivinskas Feliksas 25 (\$820)
2041. Pyragienė Stasė 505
2042. Bilevičienė Elena 325
2043. Sakalienė Ona 245
2045. Venckevičius Vytautas 360
2046. Jakimavičienė Petronėlė 215
2047. Borusas Liudas 100
2049. Žukauskas, Petras, Petro 620
2048. Gautas palikimas iš Šukšta A. 1,000

PRADINIAI INAŠAI už a.a.
Ciparienė Matildą 40
Juraitį Albina 45
Kriaučiūną Donatą 80
Urpsį Mykolą 30
Nuoširdi padėka aukojusiems, prisimenant mirusius, o taip pat fondo įgaliotiniams apylinkėse, surinkusiems šias aukas. Inašai skliausteliuose reiškia, kad inašai pakelti iki tos sumos.
KLF valdyba

Metinė "TĖVIŠKĖS ŽIBURIŲ" numerata oro paštu - 110 dolerių višuoje pasaulio kraštuose, įskaitant ir Lietuvą.

Turner & Porter
laidotuvių namai
436 Roncesvalles Ave,
Toronto 3, Ont.
Tel. 533-7954

Dantų gydytoja Gintarė Sungailienė, D.S., D.D.S.

39 Dundas Street East, Suite 201,
Mississauga, Ontario L5A 1V9 Telefonas: 276-8863
Taip pat gydytoja priima pacientus ketvirtadieniais.
1588 Bloor St. W., Toronto, Ont. M6P 1A7
(Priešais Lietuvių namus) Telefonas: 530-1070

Advokatas VICTOR E. RUDINSKAS, B. Eng., M. Eng., B.C.L., LL.B., M.B.A.

15 John St., Suite 2 Tel. 240-0594
Weston, Ontario M9N 1J2 (24 valandos)
(arti Lawrence ir Weston Rd.) FAX 248-5922

Advokatas PETRAS K. ŠIMONĖLIS B.A. M.L.S. LL.B.

perėmė a.a. advokato Algio Puterio bylas ir testamentus
3425 Dundas St. W., Suite 200 Telefonas
prie Windermere Ave. įstaigos (416) 763-3362
Toronto, Ontario M6S 2S4

Advokatas ALGIS S. PACEVIČIUS, B.Sc., LL.B.

2 Jane St., Suite 500 Telefonai:
Bloor ir Jane gatvių kampas įstaigos (416) 762-7393
Toronto, Ontario M6S 4W3 namų 233-0303

Vaidotas Jonynas, M.B.A., C.F.A.
viceprezidentas
Telefonai - (416) 864-2734
1-800-387-1883 (toll free)
• Asmeniškai pataria apie "T-Bills",
"Canada Savings Bonds", RRSPs,
"Mutual funds", auksą ir sidabrą
• Sąžiningai patarnauja lietuviškai arba angliškai.
Moss, Lawson & Co. Limited
1 Toronto Street, Toronto, Ont. M5C 2W3

\$500.00
Remkime svarbius lietuvių projektus.
Jei pirkite ar parduosite namus per mane iki 1992 metų pabaigos, paausios \$500 jūsų nurodytai šalpos organizacijai:
Toronto Labdaros slaugos namų statybos vajui arba Kanados lietuvių bendruomenės medicininei Lietuvos šalpai.
Dėl smulkesnės informacijos teirautis bet kuriuo laiku mūsų įstaigoje.
Juozas (Joseph) NORKUS
namų pirkimo ir pardavimo atstovas, patarnauja lietuvių kalba.
Nemokamas namų įvertinimas.
RE/MAX West Realty Inc.
1678 Bloor Street West
Toronto, Ontario M6P 1A9
Phone: (416) 769-1616
An independent member broker

Century 21
DRESHER Ltd.
Real Estate
Member Broker
Tel. 233-3334 FAX 233-0285
3830B Bloor St. W., Islington, Ont. M9B 1K8
Patarnavimai visose pirkimo ir pardavimo srityse. Kreipkitės į Valterį ar Rick Drešerius. Kiekviena įstaiga tvarkosi atskirai.
Didžiausia pirkimo ir pardavimo organizacija pasaulyje.

DRESHER INSURANCE BROKERS
Fax 233-0285 - Tel. 231-2661
3830B Bloor Street West, Islington, Ontario M9B 1K8
Lietuvių kalba patarnauja - V. DREŠERIS ir RIMA (Petkutė) DREŠERIENĖ
Darbo valandos: 9 v.r. - 7 v.v., šeštadieniais - 9 v.r. - 5 v.p.p.
Narys "Better Business" biuro

Patarnavimas - greitas ir tikslus!
V. Dauginis - telefonai (416) 533-1121, (416) 822-7376
Lilija Pacevičienė - telefonai (416) 533-1121, (519) 853-3652
* GAISRO * AUTOMOBILIŲ * ATSAKOMYBĖS *
* GYVYBĖS * KOMERCINĖ *
DRAUDA - INSURANCE
Walter V. Dauginis Insurance Broker Limited,
1613 Bloor St. West, Toronto, Ont., M6P 1A6
(416) 533-1121 FAX 533-1122

KODĖL DAUGIAU MOKĖTI UŽ KOKYBĘ?

George Lacombe

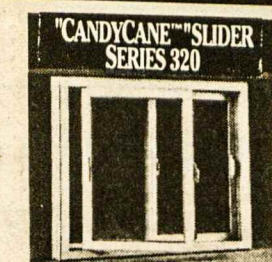

NEAPMOKAMAS 1 (416) 745-4677

IRENGIMAS

NEAPMOKAMAS

TEIRAUKITĖS VISUR IR Palyginkite šitas specialiai žemas kainas!

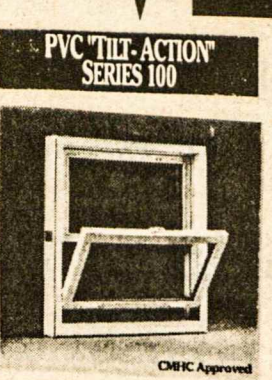

DESCRIPTION	SQ. FT.	PRICE
CANDY CANE SLIDER	6-9	\$290.00
3 1/2" FRAME	9-12	\$323.00
	Over 12	\$ 26.50 sq. ft.

DESCRIPTION	SQ. FT.	PRICE
100V DOUBLE	1-6	\$326.00
HUNG TILT	6-9	\$353.00
FRAME SIZES	9-12	\$388.00
4-1/2" Full Box	Over 12	\$ 31.00 sq. ft.

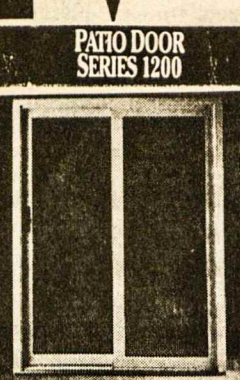
ALUMINUM PATIO DOOR		
	7 FT.	
4 single	\$ 916.00	\$ 988.00
2 singles/2 thermos	1019.00	1110.00
4 thermos	1220.00	1125.00
		1343.00

MENIŠKA LANGŲ GAMYBA

FAIRLEY WINDOWS

20 metų garantija visiems langams

TORONTO

Anapilio žinios

— Rugpjūčio 23, sekmadienį, mūsų šventovėje pamokslus sakė svečias iš Lietuvos, Truskavos klebonas kun. Petras Baniulis.

— Šiuo metu sekmadieniais Geroro Ganytojo misijoje Mišias 10 v.r. laiko kun. Liudas Januška, OFM. Vasarinė sekmadienio Mišių tvarka baigsis Darbo dienos savaitgalio, rugsėjo 6 d. Po to Mišios Wasagoje sekmadieniais bus laikomos 2 v.p.p.

— Ateinanti sekmadienį bus renkama antroji rinkliava Kanados misijoms.

— Parapijos choras po vasaros atostogų savo pirmąjį repeticiją renkas rugsėjo 13, sekmadienį, 10 v.r. įprastinėje repeticijų salėje.

— Palaidotas a.a. Robertas Budreckas, 67 m. amžiaus.

— Pakrikštytas Steve ir Rūtos (Montvilaitės) Sedlak sūnus Kristupas-Gintaras.

— Tuoktis ruošiasi Lisa Kaizerytė su Robert Campbell.

— Mūsų parapijos šventė bus rugsėjo 20, sekmadienį. Iškilmingos pamaldos — 3 v.p.p., vaišės — 5 v.p.p. Šventėje dalyvaus vysk. P. Baltakis ir teiks Sutvirtinimo sakramentą.

— Kanados lietuvių muziejaus Anapilyje lankymo valandos: sekmadieniais — nuo 10.30 v.r. iki 8 v.v., pirmadieniais — nuo 1 v.p.p. iki 10 v.v.

— Mišios rugpjūčio 30, sekmadienį, 9.30 v.r. už a.a. Kazimierą Otto, 11 v.r. už parapiją; Wasagoje 10 v.r. už a.a. Kazimierą Budrecką.

Lietuvių namų žinios

— Sekmadienio popietėje dalyvavo 120 asmenų. Svečių knygoje pasirašė: Vyt. Briedis, S. Tomkevičius, dr. Algirdas Zubolius iš Vilniaus, I. Vaivadienė iš Ignalinos, A. Tamkevič, J. Tamkevič iš Pittsburgho, JAV, E. Sandanačiūš iš Brooklino, NY, JAV, V. S. Radzevičiai iš Connecticut, JAV, M. Morkūnas iš Montrealio, Svečių supažindino ir pranešimus padarė LN valdybos išdinkas Edmundas Pamataitis.

— LN biblioteka atidaryta trečiadieniais ir ketvirtadieniais 4-7 v.v. Bibliotekos priežiūrą ir patarnavimą savanoriškai atlieka F. Julevičius. LN gauna oro paštą iš Lietuvos "Lithuanian Weekly", "Lietuvos Aidą", "Respubliką" ir kitus laikraščius bei žurnalus.

— LN valdybos posėdis — rugpjūčio 27, ketvirtadienį, 7.30 v.v.

Aukos Slaugos namams

A.a. Zigmo Jackaus atminimui aukojo: \$30 — T. B. Stanulijai; \$20 — V. Drešeris. Iš viso statybos fonde yra \$809,212. Aukos priimamos Toronto ir Hamiltono kredito kooperatyvuose arba siunsti šiuo adresu: Labdaros fondas, Lietuvių slaugos namai, 1573 Bloor St. W., Toronto, Ont. M6P 1A6.

Ar jūsų vaikai ir draugai yra Lietuvių namų nariai?

Stiprinkite LIETUVIŲ NAMŲ ateitį, stokite į narius! Informaciją teikia: Aldona Barysaitė tel. 763-3362, Valteris Drešeris tel. 233-3334, Lietuvių namų raštinė tel. 532-3311.

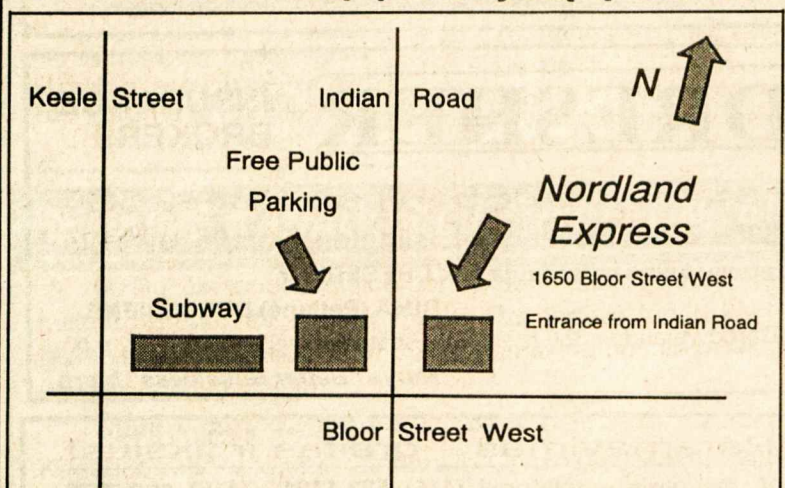
LN vėlavimo komitetas

IMIGRACIJOS PATARNAVIMAI

Jei jums reikia pagalbos imigracijos reikaluose, gauti įsidarbinimo leidimus, visas studentams, įsigyti naujojo ateivio teisinę padėti, gauti pabėgėlio teises, verslininko imigranto statusą — Kreipkitės į autorių knygos "How to immigrate to Canada" per World Wide Immigration Services, P.O. Box 58528 Corcoran Postal Outlet, Hamilton, Ontario, Canada L8N 4G6. Tel. (416) 527-8227, FAX (416) 546-1715 ROC R. David, direktorius-vedėjas. Skyrus lietuviams — kreiptis į dr. Nataliją Kazakevičienę tel. (416) 524-1122

NORDLAND EXPRESS

Pagalbos siuntos į Lietuvą jūsų giminėms ir draugams. \$1.50 už kg ar \$7.50 už kubinę pėdą. \$15 už siuntinių pristatymą į namus.

Nordland Express bendrovė

įsikūrusi 1650 Bloor St. W., Toronto, šalia Keele požeminės stoties (Indian Road exit). Patogi automobiliams pastatyti aikštė.

Atidaryta nuo pirmadienio iki šeštadienio 9 v.r. — 9 v.v.

TELEFONAS: 535-5000

Prisikėlimo parapijos žinios

— Praėjusį sekmadienį per visas Mišias pamokslus sakė kun. Antanas Saulaitis, SJ. Ateinanti sekmadienį pamokslus sakys svečias iš Lietuvos kun. Petras Baniulis, Truskavos klebonas.

— Ruošiasi tuoktis Lidija B. G. Strimaitytė su Michael J. Knorr.

— Rugpjūčio 20 d. buvo palaidotas a.a. Jonas Kazlauskas, 89 m.

— Susituokė Bronius Degutis su Birute Kalinauskaite.

— Prisikėlimo parapijos stipendijų fondui aukojo M.M. \$500. Ši stipendijų fondą nutarė įsteigti parapijos taryba padėti Lietuvai, išmokslint dvi merginas, kurios yra priimtos į Louvaino universitetą Belgijoje.

— Mišios rugpjūčio 30, sekmadienį, 8.30 v.r. — už a.a. Juozą Martinalį, 9.20 v.r. — už a.a. Emiliją ir Aleksą Bartkus, 10.15 v.r. — už a.a. Olgą ir Sigitą Pranckevičius, už a.a. Elžbietą ir Jurgį Barauskus, 11.30 v.r. — už parapiją.

Pranešimas

Dienraštis "Lietuvos aidas" yra siunčiamas prenumeratoriams Kanadoje vieną kartą savaitėje oro paštu. Tokiu būdu skaitytojai gauna penkis numerius viename voke. Pašto paslaugos Lietuvoje pamažu gerėja ir laikraščio gavimas pasidarė gana normalus.

"LA" kiekviename krašte turi savo įgaliotinius prenumeratų rinkimui ir administravimui. "LA" prenumerata — 99 kanadiški doleriai arba 85 amerikiečių. Čekius ir pašto perlaidas rašyti "Lietuvos aidui" ir siųsti: P. P. Lukoševičius, 11 Wincott Drive, Suite 910, Etobicoke, Ont. M9R 2R9. Prašome aiškiai parašyti savo adresą ir pašto kodą. Naudinga turėti ir prenumeratorių telefono numerį. Jokių būdu nesųsti laiške pinigų.

"LA" rasite visas naujienas apie Lietuvos gyvenimą. Ypač bus įdomu skaityti apie Lietuvos politinio gyvenimo demokratinių procesų renkant naują parlamentą-seimą. "LA" spausdina naujai priimtus parlamentų įstatymus ir vyriausybės potvarkius.

Rugsėjo pradžioje išvykstu ilgesniams laikui į Lietuvą. Tuo laiku Vytautas Skrinškas sutiko tvarkyti visus "LA" prenumeratų ir kitus reikalus. Nuo rugsėjo 1 d. prašau rašyti arba skambinti V. Skrinškui, 116 Wincott Drive, Etobicoke, Ont. M9R 2P6, tel. (416) 249-4591.

Petras P. Lukoševičius, įgaliotinis Kanadoje

IX-je iševijoj lietuvių tautinių šokių šventėje liepos 5 d. Čikagoje žygiuoja Toronto "Atžalyno" grupė

Nuotr. O. Burzdžiaus

Lietuvos generalinio konsulato pranešimas

Kanadoje gyvenantys Lietuvos respublikos piliečiai ir norintys dalyvauti seimo rinkimuose 1992 m. spalio 25 d. turi (likus ne mažiau kaip 50 dienų iki rinkimų) t.y. iki rugsėjo 4 d. pristatyti raštu Lietuvos generaliniam konsulatui arba savo vietovės rinkimų komisijos pirmininkui: 1. vardą, pavardę, 2. gimimo datą, 3. gimimo vietą, 4. kada ir iš kokios vietovės išvyko iš Lietuvos, 5. dabartinį adresą. Konsulato adresas: 235 Yorkland Boulevard, Suite 502, Willowdale, Ontario M2J 4Y8. Asmenys, turintys teisę į Lietuvos respublikos pilietybę ir jos dar neatstę, yra raginami kuo greičiau tai atlikti. Visi gausiai dalyvausime rinkimuose! Inf.

A.a. Jonas Kazlauskas, 89 m. amžiaus, mirė 1992 m. rugpjūčio 16 d. Palaidotas rugpjūčio 20 d. Šv. Jono lietuvių kapinėse iš Prisikėlimo šventės, dalyvaujant per 200 tautiečių ir abiejų parapijų kunigams. Velionės sūnus dr. Sigitas Kazlauskas su žmona dr. Angele buvo išvykę Lietuvon pasidaryti odontologijos srityje bei pagelbėti vietiniams dantistams — supažindinti su Kanadoje vartojama technika. Gavę žinią apie a.a. tėvo mirtį, grįžo Kanadon ir dalyvavo laidotuvių.

A. a. Jono Kazlauskio atminimui "Tėviškės žiburiams" aukojo: \$50 — V. A. Bentnorai; \$40 — J. Jankauskas; \$30 — S. E. Ginčauskai su šeima; po \$20 — G. P. Breichmanai, Regina ir Jonas Žiūraičiai.

Šv. Jono lietuvių kapinėms aukojo: \$100 — J. Šeperys; \$30 — V. A. Dubickai.

Gerojo Ganytojo koplyčios remonto vajui aukojo: \$200 — V. Paluilis; \$100 — J. Lapavičiai, S. Matulevičiai, A. Bliskienė, M. Gaivelienė, O. J. Macijauskai; \$50 — G. P. Breichmanai; \$40 — M. Žymantienė, Z. P. Linkevičiai; \$30 — M. Bernotienė, S. J. Macijauskai; \$25 — J. B. Sriubiškiai; \$20 — J. Babrauskas, G. R. Steplaičiai, L. Einikis; \$5 — A. Kiaupa.

LIETUVIŲ VAIKŲ DARŽELIS,

Nekaltai Pradėtosios Marijos seserų vedamas, priima ikimokyklinio amžiaus vaikus pilnai ar pusei dienos. Skambinti telefonu 534-5773

MYLITE VAIKUS? Ieškome auklės 3 metų ir 8 mėnesių vaikučiams 5 dienas savaitėje nuo 8 v.r. iki 5 v.p.p. mūsų namuose. Skambinti tel. 259-9940 po 5 v.p.p. Toronto.

IVARIŲ DIRBINIŲ įdomus ir gausus gintaro kioskas: didelis pasirinkimas gintarinių Marijos paveikslų, senų pašto ženklų — Darius ir Grėnas, Maironis, Nepriklausomybės paskelbimo akto skaitymas ir kiti svarbūs istoriniai įvykiai. Kioskas nr. 52. Adresas: 4823 St. Laurence, Montreal, Que. Atidarytas: ketvirtadieniais ir penktadieniais 11.30 v.r. — 9 v.v.; šeštadieniais ir sekmadieniais 11.30 v.r. — 6 v.v.

ATOSTOGOS SAULĖTOJ FLORIDOJ. Kambarys ir prausykla, vėsinimas, apšildomas baseinas, pusryčiai — savaitė \$200. Miegamas kambarys, bendra prausykla — savaitė \$150. Arti parduotuvių ir pajūrio. Skambinti arba rašyti: A. Zupkus, 5886 Guest Court, North Fort Myers, FL 33903, USA. Tel. (813) 656-5886.

PASLAUGOS "RŪTA" PATARNAVIMAI. Siunčiame oro paštą jūsų pačių sudarytus siuntinius. 1 kg kainą \$5.99. Mažiausias svoris 2 kg. Perduodame pinigus iš rankų į rankas neribotais kiekiais. Persiunčiame naujas ir vartotas lengvas mašinas. Galite užsisakyti sovietų gamybos traktorių. Tarpininkaujame norintiems pirkti Lietuvoje žemės sklypą namo statybai, namus ir butus. Teirautis tel. (416) 536-4742 nuo 9 v.r. iki 11 v.v. Toronto.

Gautas kvietimas "TŽ" darbuotojams iš Petro Reginos dalyvauti naujos Kryžių kalvos pašventinimo apeigose š. m. rugsėjo 13, sekmadienį, Gananoque, Ont., vietovėje. Šventinio apeigos esą atlikęs Kingstono arkivyskupas Spicer ir lietuvių vyskupas Paulius iš Bostono (?). Apeigos prasidėsiančios Mišiomis Šv. Jono katalikų šventovėje (262 Stone St. S., Gananoque) 11.30 v.r. Po to — kryžių šventinimas Chisamore Point vietovėje (2 km nuo Gananoque) ir priėmimas. Lietuviškus kryžius gamina iš Lietuvos atvykę meistrai. Viską organizuoja P. Regina.

Kun. E. Putrimas, Vasario 16 gimnazijos kapelionas, šiuos mokslo metus praleido dalyvaudamas visuomeninėje lietuvių veikloje: septynis mėnesius darbavosi P. Amerikoje, dalyvavo pasaulio lietuvių jaunimo kongreso paruošiamuosiuose darbuose, kongreso programoje, talkino lietuvių parapijose. Atvykęs Kanadon, kur gyvena jo tėvai, talkino lietuvių parapijose, penkis savaites kapelionavo lietuvių vaikų stovyklavietėje "Kretinga" prie Toronto ir dvi savaites Dainavoje moksleivių ateitininkų stovykloje JAV-se. Baigęs stovyklinius darbus, grįžo Vasario 16 gimnazijon Vokietijoje. Šiais mokslo metais ten jį pavadavo kun. Repšys iš Britanijos Londono.

"Lietuvos aidas" 1992.VIII.4 išspausdino straipsnį "KGB profesorai ir akademikai", kuriame AT komisijos KGB veiklai Lietuvoje tirti narys, atskleidė, kaip saugumiečiai viliojo sovietinės okupacijos metais įvairius specialistus iš užsienio. Straipsnyje plačiai aprašyta apie torontiečio inž. Gedimino Kurpio keliones į Lietuvą, ten skaitytas paskaitas ir labai uoliai saugumiečių "globą". Pasirodo, G. Kurpis ir jo šeima buvo sekamas bei tiriamas net septynių saugumiečių. Anuo metu besilankantis Lietuvoje, ypač akademikai, privalėjo pereiti per KGB vortinklį.

Vilniaus radijas pastarosiomis savaitėmis Toronte bei apylinkėse visai negirdimas, o jei retkarčiais ir girdimas, tai labai silpnai ir neaiškiai — nieko negalima suprasti. Gausūs klausytojai apgailestauja, kad nutrūko kasdieninis ryšys su Vilniumi.

Torontietis dr. J. Uleckas pasiuntė ilgą laišką "Lietuvos aidui" Vilniuje. Jis buvo išspausdintas "LA" 1992.VII.31 laidoje antrašte "Kur einate ir kur nueisite". Jame autorius pasisako apie dabartinę politinę būklę Lietuvoje, neigiamai vertindamas Aukšč. tarybos daugumos (kairiųjų) savivaliavimą, nepaisymą krašto gerovės, siekimą išlikti turėtosiose pozicijose sovietinės okupacijos metais. Lietuvos žmonėms jis pataria rinkti i seimą vyresnio amžiaus kandidatus, kurie yra dar patyrę nepriklausomos Lietuvos gyvenimą, "nes jų galvosena yra mažiau paveikta sovietinio 'rojaus'". Šis laiškas buvo pacituotas ir kito dienraščio — "Lietuvos rytas".

Įvairios žinios

"Europos lietuvių" redakcija nuo 1992 m. rugpjūčio 20 d. perkelta į Vilnių. Naujasis adresas: "Europos lietuvių", Strazdelio 1, Vilnius 2600, Lietuva-Lithuania, tel. 612-466, faksas — 614-984.

Testamentiniai palikimai

Iškeliaujantiems į amžinybę kyla klausimas, kam palikti savo santaupas. Neužmirština, kad tarp įvairių fondų, lietuvių institucijų bei organizacijų yra jau 40 metų sulaukę "Tėviškės žiburiai" — plačios apimties savaitraštis. Rašydami savo testamentus, neužmirškite ir jo. Iškeliaujant tautiečiai ir anapus vokie po kito, o "Tėviškės žiburiai" lieka šviesti ir toliau. Mažėjant tautiečių skaičiui, jie reikalingi vis didesnės paramos, ypač nuolat kylant paruošimo ir spausdinimo išlaidoms. Testamentinis palikimas "Tėviškės žiburiams" bus prasminga parama ir visai lietuviškai veiklai. Adresas: "Tėviškės žiburiai", 2185 Stavebank Rd., Mississauga, Ont., L5C 1T3, Canada. LEIDEJAI

JAUNA MERGINA iš Lietuvos ieško darbo. Skambinti tel. 767-7159.

MIKOLAINIS VALTERIS atlieka staliaus, plytelių dėjimo, vonių, tualetų ir prausyklų įrengimo darbus už prieinamą kainą. Skambinti tel. 769-5024 Toronto.

MONTREALQUE

Lietuvos irklotojai (1 mergina ir 2 vaikinai) jauniu tarptautinėse varžybose Montrealyje laimėjo dešimtas vietas. Žiūrint tarptautiniu mastu, tai jau pakankami rezultatai. Šios varžybos buvo surengtos Montrealio miesto 350 metų sukakties proga. Dalyvavo 44 valstybės su 790 atletų.

Sekmadienio popietę (rugsėjo 16 d.) nemaža grupė montrealiečių susirinko į seselių namus su svečiais atsisveikinti. Prie vaišių KLB Montrealio apylinkės valdybos pirm. Arūnas Staškevičius atsisveikino su svečiais ir dėkojo irklotojų globėjams: J. P. Adamoniams, R. P. Brikiams ir Iz. Maliskai. Lietuvos irklotojų trenerių šefas p. Briedis padėkojo Montrealio lietuviams už nuosirdų priėmimą ir priminė lietuvių iššėvijos didelę pagalbą prisidedant prie Lietuvos nepriklausomybės atgavimo. Pirmininkui A. Staškevičiui įteikė suvenyrą.

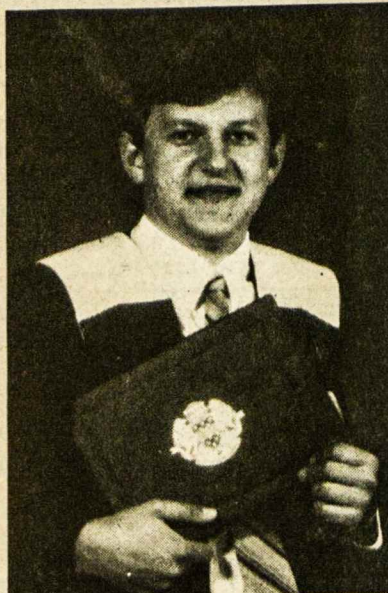
Žvejojimo-medžiotojų klubas "Nida" rugpjūčio 16 d. S. G. Rimeikių vasarvietėje prie Otavos upės surengė gegužinę. AV parapijos klebonas kun. J. Aranasas atnašavo Mišias. Po to visi buvo pavaišinti rūkyta žuvimi bei kitais skanumynais. Kas norėjo, galėjo prie geros muzikos ir pasišokti.

Vedyboms ruošiasi Anita Beniušytė su Rick Gumpert.

A.a. Povilas Gerhards, 81 m. amžiaus, mirė rugpjūčio 8 d. Kūnas sudegintas. Liūdi dvi dukters ir kiti giminės.

A.a. Vincentas Visockis, 67 m. amžiaus, mirė rugpjūčio 11 d. Iš AV šventovės rugpjūčio 14 d. palaidota Notre Dame des Neiges kapinėse. Liūdi sūnus, duktė, ir kiti giminės.

A.a. Matas Šukys mirė rugpjūčio 14 d. Palaidotas iš AV šventovės rugpjūčio 18 d. Liko brolis Latvijoje. B.S.

RYTAS LOČERIS, gyvenantis Hull, Que., 1992 m. gegužės 27 d. Otavos universitete gavo humanitarinių mokslų magistro laipsnį slavistikos srityje. Baigęs Vilniaus universiteto filologijos fakultetą 1986 m. bakalauru laipsniu, mokytojo Kailiadorių rajone. 1987 m. persikėlė gyventi į Kanadą, trejus metus dirbo paprastu darbininku, mokytoju Hamiltono Vysk. M. Valančiaus lituanistinėje mokykloje. Šiuo metu dirba vertėju Senex Canada įstaigoje

ADAMONIS INSURANCE AGENCY INC.

Namai - Automobiliai - Prekyba - Atsakomybė
3907A Rosemont Blvd., Montreal, Que. H1X 1L7
Tel. 722-3545 FAX 722-3546
JOANA ADAMONYTĖ, A.I.B. DONNA SVRAKA, A.I.B.
PETRAS ADAMONIS, C.I.B. Res. 256-5355
Greitas ir tikslus patarnavimas. Pasiteiravimas neįpareigoja apsidrausti.

LITAS MONTREALIO LIETUVIŲ KREDITO UNIJA

1475 DeSeve St., Montreal, Que. H4E 2A8
Tel. 766-5827; 766-5830

Skyrius: 3907A Rosemont Boulevard
VISI BANKINIAI PATARNAVIMAI
AKTYVAS — virš \$29,000,000 REZERVAS — virš milijono.
MOKA UŽ:

Certifikatas 1 m.	4 3/4 %	Taupymo — special.	2 3/4 %
Certifikatas 2 m.	5 3/4 %	Taupymo — su gyv. dr.	2 %
Term. indėlis:		Taupymo — kasdienes	2 1/2 %
1 metų	4 1/2 %	Einamos sask.	1 1/2 %
180 d. - 364 d.	4 1/4 %	RRIF-RRSP - 1 m.term.	5 %
120 d. - 179 d.	4 %	RRIF-RRSP - 2 m.term.	6 %
60 d. - 119 d.	4 %	RRIF - RRSP - taup.	2 3/4 %
30 d. - 59 d.	2 3/4 %		

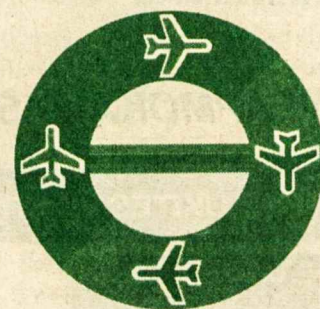
IMA UŽ:

Nekiln. turto nuo 6 1/2 %, asmenines — nuo 7 1/2 %

Informacija apie naujausias palūkanas "Lite"

KASOS VALANDOS:

	1475 DeSeve	3907A Rosemont
Pirmadieniais	9.00- 3.00	10- 2
Antr., treč.	9.00- 3.00	
Ketvirtadieniais	12.00- 8.00	3.00- 7.00
Penktadieniais	10.00- 6.00	2.00- 6.00

INSURANCE & TRAVEL

Kelionės į LIETUVĄ:

Sterling - Austrian - Swissair -
Lufthansa - LOT oro linijomis

- Siunčiame siuntinius ir pinigus į Lietuvą ir į Punska
- Visų rūšių drauda
- Aptarnaujame lietuviškai

Kreiptis pas ELONĄ PUNKRIENĘ

Mūsų adresas:

1582 Bloor Street West, Toronto, Ontario M6P 1A7
(Priešais Lietuvių namus)

Tel. (416) 532-0202

FAX: (416) 532-2180

Leidimo nr. 03247911